

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
ក្រុមប្រឹក្សាស្ថាប័នគណនេយ្យ

CIAS 32

ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ៖ ការបង្ហាញ

Financial Instruments: Presentation

ក្រុមប្រឹក្សាស្ថាប័នដាក់ណនេយ្យអន្តរជាតិ

International Accounting Standards Board (IASB®)

អារម្ភកថា

ដោយសារនយោបាយ “ឈ្នះ-ឈ្នះ”របស់ សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ប្រទេសកម្ពុជាសម្រេចបាននូវឯកភាពជាតិ, បូរណភាពទឹកដី, អធិបតេយ្យ, និងសុខសន្តិភាពពេញលេញទាំងប្រទេស ហើយបង្កើតបានជាបុរេលក្ខណៈសម្បត្តិសម្រាប់ពង្រឹងស្ថិរភាព នយោបាយ, សណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម និងស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ដែលបានលើកកម្ពស់ជីវភាព, សុខុមាលភាព និងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជនជាបន្តបន្ទាប់។ ដើម្បីបន្ត និងពង្រឹងនូវខ្សែនភាពនេះ រាជរដ្ឋាភិបាល កម្ពុជា ក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយគតិបណ្ឌិតរបស់ សម្តេចតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី បានដាក់ចេញនិងធ្វើ បច្ចុប្បន្នកម្មជាបន្តបន្ទាប់នូវផែនការ និងយុទ្ធសាស្ត្រមួយនានា ដូចជា “យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាល ទី១, ទី២ និង ទី៣”, “ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៤-២០១៨”, “យុទ្ធសាស្ត្រត្រីកោណ”, “យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ២០១១-២០២០” និង “យុទ្ធសាស្ត្ររៀបចំការចំណូលរយៈពេលមធ្យម ២០១៤-២០១៨” ព្រមទាំងធ្វើការកែទម្រង់លើគ្រប់វិស័យ ដែលក្នុងនោះ ការកែទម្រង់លើការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធ ហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រព័ន្ធគណនេយ្យ ទាំងក្នុងវិស័យសាធារណៈ ទាំងក្នុងវិស័យឯកជន ជាអទិភាពចម្បងមួយ។

ច្បាប់ស្តីពីគណនេយ្យសហគ្រាស សវនកម្មគណនេយ្យសហគ្រាស និងវិជ្ជាជីវៈគណនេយ្យ ដែល ប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧០២/០១១ ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០២ និង ក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យ ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយអនុក្រឹត្យលេខ ០៣ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៣ ជា ក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត និងក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័ន ក្នុងទិសដៅអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ការកែទម្រង់គណនេយ្យនិង សវនកម្មឯកជន ដើម្បីបង្កើតនូវបរិយាកាសទីផ្សារប្រកួតប្រជែងប្រកបដោយតម្លាភាព សម្រាប់ជំរុញ កំណើនធុរៈកិច្ច និងវិនិយោគឆ្លងប្រទេសនៅកម្ពុជា ។ ក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យ (ក.ជ.គ) ដែលជាស្ថាប័ន បញ្ញត្តិករ និងនិយ័តករនៅក្នុងវិស័យគណនេយ្យនិងសវនកម្ម មានភារកិច្ចចម្បងក្នុងការដាក់ឱ្យអនុវត្តស្តង់ដា គណនេយ្យ, ស្តង់ដាសវនកម្ម និងក្របខ័ណ្ឌទស្សនទានគណនេយ្យតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៃសេដ្ឋកិច្ច កម្ពុជា ដោយអនុលោមតាមស្តង់ដាអន្តរជាតិ និងការវិវឌ្ឍជាអន្តរជាតិនៅក្នុងវិស័យនេះ ។

សៀវភៅស្តីពី “ស្តង់ដាររបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា ” ត្រូវបានបកប្រែ ទាំងស្រុងចេញពីស្តង់ដាររបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ ដែលបានចេញផ្សាយដោយក្រុមប្រឹក្សា ស្តង់ដាគណនេយ្យអន្តរជាតិ (International Accounting Standard Board-IASB) ដើម្បីឆ្លើយតបទៅ នឹងសេចក្តីត្រូវការប្រើប្រាស់របស់សហគ្រាសអាជីវកម្មក្នុងការរៀបចំព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួន សំដៅនានា បាននូវតម្លាភាព, គណនេយ្យភាព និងភាពអាចជឿទុកចិត្តបាននៃរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។ ការអនុវត្តស្តង់ដា របាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា គឺជាកាតព្វកិច្ចរបស់ម្ចាស់សហគ្រាស, គណនេយ្យករ

និងសវនករផងដែរ។ ការអនុវត្តស្តង់ដារបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា មិនត្រឹមតែរួមចំណែកលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រមូលព័ត៌មាននៃរដ្ឋប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងផ្តល់ព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុដ៏មានសារៈប្រយោជន៍ដល់អ្នកប្រើប្រាស់របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងការសម្រេចចិត្តពាក់ព័ន្ធនឹងការចូលរួមក្នុងសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចនានា ។

ការដាក់ឱ្យអនុវត្តស្តង់ដារបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា គឺជាផ្នែកមួយនៃយុទ្ធសាស្ត្រ និងជាផែនការនៃការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងផ្នែកអភិបាលកិច្ចសាធារណៈ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនៃ “**យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១១-២០២០**” របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដែលបានទទួលការអនុម័តពីគណៈរដ្ឋមន្ត្រីនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំពេញអង្គ នាថ្ងៃទី២៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១។

ក្នុងនាមក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ខ្ញុំសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ និង សម្តែងនូវការកោតសរសើរដ៏ស្មោះចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ឯកឧត្តម ជឿ តាយ៉ រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យ និងសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យទាំងអស់ ព្រមទាំងថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីនៃលេខាធិការដ្ឋាន ក.ជ.គ ដែលបានខិតខំពុះពារគ្រប់ឧបសគ្គ និងលះបង់ពេលវេលា, ធនធាន និងកំលាំងកាយចិត្ត ក្នុងការធ្វើឱ្យឯកសារដ៏មានតម្លៃនេះលេចចេញជារូបរាងឡើង។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥

**រដ្ឋមន្ត្រី
ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ**

បណ្ឌិត អ៊ុន ព័ន្ធមុនីរ័ត្ន

អាមេរិក

២០២០ ០៩ ០៤

យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានរំលេចនូវទិសដៅចម្បង៤ គឺកំណើន ការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព ព្រមទាំងបានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់នូវគោលបំណងចម្បងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការសម្រេចបាននិងការរក្សានូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាព រួមទាំងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍សង្គមកិច្ចមួយដ៏រឹងមាំនិងជានិរន្តរ៍ ដែលធានាកម្រិតជីវភាពនិងសុខដុមរភាពរបស់ប្រជាជនឱ្យប្រសើរឡើងជាលំដាប់។ នៅក្នុងបរិការណ៍នេះ វិស័យគណនេយ្យនិងសវនកម្មមានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងជីវិតសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គម ពិសេសនៅក្នុងការធានាភាពត្រឹមត្រូវច្បាស់លាស់, តម្លាភាព, គណនេយ្យភាព និងអភិបាលកិច្ចល្អ ក្នុងការគ្រប់គ្រងកិច្ចប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុ ទាំងក្នុងវិស័យសាធារណៈនិងវិស័យឯកជន។ អាស្រ័យហេតុនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបាន ចាត់ទុកវិស័យគណនេយ្យនិងសវនកម្មនេះ ជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់នៅក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុរបស់ជាតិ ដូចមានចែងនៅក្នុង “យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំ២០១១-២០២០” ។

អនុវត្តតាមស្មារតីនៃយុទ្ធសាស្ត្រខាងលើ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដែលមានក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុជាសេនាធិការ បានជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យនេះយ៉ាងសកម្ម ផ្ដើមចេញពីការកសាងមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ការចុះកិច្ចបញ្ជីគណនេយ្យនិងការធ្វើសវនកម្ម តាមរយៈការរៀបចំនិងដាក់ឱ្យប្រើនូវច្បាប់ស្តីពី “គណនេយ្យសហគ្រាស សវនកម្មគណនេយ្យសហគ្រាស និងវិជ្ជាជីវៈគណនេយ្យ” នៅឆ្នាំ២០០២។ ផ្អែកតាមស្មារតីនៃច្បាប់ខាងលើ ក្នុងខែមករា ឆ្នាំ២០០៩ ស្តង់ដារគណនេយ្យកម្ពុជា ដែលរួមមាន “ស្តង់ដារបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា” និង “ស្តង់ដារបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា សម្រាប់សហគ្រាសពុទ្ធភូតនិងមជ្ឈម” ត្រូវបានដាក់ឱ្យប្រើដោយប្រកាសលេខ ០៦៨ ស.ហ.វ.ប.ក ចុះថ្ងៃទី៨ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៥។ ក្នុងន័យនេះ សហគ្រាសសាធារណៈនិងក្រុមហ៊ុនឯកជននានាដែលកំពុងធ្វើប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មនៅកម្ពុជា ត្រូវប្រើស្តង់ដារគណនេយ្យកម្ពុជាដើម្បីធ្វើជាមូលដ្ឋានសារវន្តនិងជាក្របបង្គោលសម្រាប់រៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួនដើម្បីធានាបាននូវតម្លាភាព គណនេយ្យភាព និងភាពអាចជឿទុកចិត្តបានលើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុពីសំណាក់អ្នកប្រើប្រាស់និងសាធារណៈជន ហើយក៏អាចជាបង្គោលមួយជួយជំរុញកំណើនចំណូលសារពើពន្ធ និងជួយគាំទ្រដល់វឌ្ឍនភាពនិងស្ថេរភាពនៃទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ ក៏ដូចជាជួយជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។

អាស្រ័យហេតុនេះ ខ្ញុំសូមលើកទឹកចិត្តសហគ្រាសដែលមានការពាក់ព័ន្ធ ឱ្យអនុវត្តស្តង់ដារដែលមាននៅក្នុងសៀវភៅនេះដើម្បីរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុទាំងសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងផ្ទៃក្នុងនិងសម្រាប់ការដាក់បង្ហាញនៅអ្នកដែលមានការពាក់ព័ន្ធនានា។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥

រដ្ឋមន្ត្រីការ

**ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងជា
ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យ**

ជី សាវី

គោលបំណង

១ [លុបចោល]

២ គោលបំណងនៃស្តង់ដានេះគឺដើម្បីបង្កើតឡើងនូវគោលការណ៍សម្រាប់ដាក់បង្ហាញឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុជាបំណុលឬជាមូលធននិងសម្រាប់កាត់កងទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុនិងបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ។ ពីទស្សនៈវិស័យរបស់អ្នកបោះផ្សាយស្តង់ដានេះអនុវត្តចំពោះការចាត់ថ្នាក់ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុទៅជាទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុបំណុលហិរញ្ញវត្ថុនិងឧបករណ៍មូលធន ការចាត់ថ្នាក់ការប្រាក់ទាក់ទិនភាគលាភខាតនិងចំណេញនិងកាលៈទេសៈដែលទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុនិងបំណុលហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានកាត់កង ។

៣ គោលការណ៍នៅក្នុងស្តង់ដានេះបំពេញបន្ថែមគោលការណ៍សម្រាប់ការទទួលស្គាល់និងការវាស់វែងទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុនិងបំណុលហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុង ស.រ.ហ.អ.ក ៩ ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុនិងសម្រាប់ការលាតត្រដាងព័ត៌មានអំពីពួកគេទាំងនេះនៅក្នុង ស.រ.ហ.អ.ក ៧ ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុៈការលាតត្រដាង ។

វិសាលភាព

៤ ស្តង់ដានេះត្រូវបានប្រើដោយអង្គភាពទាំងអស់ចំពោះគ្រប់ប្រភេទទាំងអស់

នៃឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ លើកលែងតែ:

- (ក) ភាគកម្មទាំងនោះនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនបុត្រសម្ព័ន្ធ សមាគម និង ក្រុមហ៊ុនរួមទុន ដែលត្រូវបានធ្វើគណនេយ្យកម្ម ដោយអនុលោម តាម ស.គ.អ.ក ២៧ របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដាច់ដោយឡែក និង រួម ស.គ.អ.ក ២៨ ការវិនិយោគនៅក្នុងសមាគម ឬ ស.គ.អ.ក ៣១ ភាគកម្មនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនរួមទុន។ ប៉ុន្តែ នៅក្នុងករណីមួយ ចំនួន ស.គ.អ.ក ២៧ ស.គ.អ.ក ២៨ ឬស.គ.អ.ក ៣១ អនុញ្ញាត ឱ្យអង្គភាពមួយធ្វើគណនេយ្យកម្មភាគកម្មនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនបុត្រ សម្ព័ន្ធ សមាគម ឬ ក្រុមហ៊ុនរួមទុន ដោយប្រើ ស.រ.ហ.អ.ក ៩ នៅក្នុងករណីទាំងនោះ អង្គភាពត្រូវប្រើការតម្រូវទាំងឡាយនៃស្តង់ ដារនេះ។ អង្គភាពទាំងឡាយក៏ត្រូវអនុវត្តស្តង់ដារនេះចំពោះ ដើរវេទិកា ទាំងអស់ដែលមានភាគកម្មនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន បុត្រសម្ព័ន្ធ សមាគម ឬ អង្គការរួមទុន ។
- (ខ) សិទ្ធិនិងកាតព្វកិច្ចរបស់និយោជកក្រោមផែនការអត្ថប្រយោជន៍ និយោជក ដែលស.គ.អ.ក ១៩ អត្ថប្រយោជន៍និយោជក អនុវត្ត។
- (គ) [លុបចោល]
- (ឃ) កិច្ចសន្យាធានារ៉ាប់រងរដ្ឋដែលបានកំណត់នៅក្នុង ស.រ.ហ.អ.ក ៤ កិច្ចសន្យាធានារ៉ាប់រង។ ប៉ុន្តែ ស្តង់ដារនេះប្រើចំពោះ ដើរវេទិកា ដែលត្រូវបានបញ្ចូល នៅក្នុងកិច្ចសន្យាធានារ៉ាប់ប្រសិនបើ ស.រ.ហ.អ.ក ៩ តម្រូវឱ្យអង្គភាពធ្វើគណនេយ្យកម្មពួកគេដាច់ ដោយឡែក ។ លើសពីនេះទៅទៀត អ្នកបោះផ្សាយត្រូវប្រើ

ស្តង់ដានេះចំពោះកិច្ចសន្យាធានាហិរញ្ញវត្ថុប្រសិនបើអ្នកបោះ
ផ្សាយប្រើ ស.រ.ហ.អ.ក ៩ នៅក្នុងការទទួលស្គាល់ និងក្នុងការ
វាស់ វែងកិច្ចសន្យា ប៉ុន្តែ ត្រូវប្រើ ស.រ.ហ.អ.ក ៤ ប្រសិនបើ អ្នក
បោះផ្សាយជ្រើសរើសប្រើ ស.រ.ហ.អ.ក ៤ នៅក្នុងការទទួលស្គាល់
និងក្នុងការវាស់វែង ពួកគេ ដោយអនុលោមតាម កថាខណ្ឌ
៤(ឃ)នៃ ស.រ.ហ.អ.ក ៤ ។

(ង) ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដែលស្ថិតនៅក្នុងវិសាលភាពនៃ ស.រ.ហ.អ.ក
៤ ពីព្រោះ ពួកគេមានលក្ខណៈចូល រួមមិនមែនសំរេចចិត្ត ។ អ្នក
បោះផ្សាយនៃឧបករណ៍ទាំងនេះលើកលែងពីការអនុវត្តចំពោះ
លក្ខណៈទាំងនេះកថាខណ្ឌ ១៥-៣២ និង កង២៥ -កង៣៥ នៃ
ស្តង់ដានេះដែលទាក់ទិននឹងការញែកឱ្យដាច់ រវាងបំណុលហិរញ្ញ-
វត្ថុ និងឧបករណ៍មូលធន ។ ប៉ុន្តែ ឧបករណ៍ទាំងនេះ គឺជាកម្មវត្ថុ
ចំពោះសេចក្តីតម្រូវ ទាំងអស់ផ្សេងទៀតនៃស្តង់ដានេះ ។ លើសពី
នេះទៅទៀត ស្តង់ដានេះប្រើចំពោះដេរីវេទីវដែលត្រូវបានបញ្ចូល
នៅក្នុងឧបករណ៍ទាំងនេះ (សូមមើល ស.រ.ហ.អ.ក ៩) ។

(ច) ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ កិច្ចសន្យា និងកាតព្វកិច្ចក្រោមប្រតិបត្តិការ
ទូទាត់ផ្នែកលើភាគហ៊ុន ដែល ស.រ.ហ.អ.ក ២ ការទូទាត់ផ្នែក
លើភាគហ៊ុន អនុវត្ត លើកលែងចំពោះ

(១) កិច្ចសន្យាស្ថិតនៅក្នុងវិសាលភាពកថាខណ្ឌ ៨-១០ នៃ
ស្តង់ដានេះ ដែលស្តង់ដានេះប្រើ

(២) កថាខណ្ឌ ៣៣ និង ៣៤ នៃ ស្តង់ដានេះ ដែលត្រូវបាន

ប្រើចំពោះភាគហ៊ុនរតនៈដែលបាន ទិញបានលក់ បាន
បោះផ្សាយ ឬបានលុបចោល ដែលទាក់ទិននិងផែនការ
សិទ្ធិពិសេសភាគហ៊ុនរបស់និយោជិក ផែនការទិញភាគ
ហ៊ុននិយោជិក និងការរៀបចំការទូទាត់ផ្នែកលើសន្លឹក
ហ៊ុនផ្សេងទៀតទាំងអស់ ។

៥-៧ [លុបចោល]

៨ ស្តង់ដានេះត្រូវបានប្រើចំពោះកិច្ចសន្យាទាំងនោះដើម្បីទិញ ឬលក់ធាតុ
មិនមែនហិរញ្ញវត្ថុដែលអាចត្រូវបាន ទូទាត់ពិតជាសាច់ប្រាក់ ឬឧបករណ៍
ហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត ឬ ដោយការដោះដូរឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ប្រសិនបើ
កិច្ចសន្យាគឺជាឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ជាមួយនឹងការលើកលែងនៃកិច្ចសន្យា
ដែលបានចូលជាធរមាន និងបន្តរក្សាសម្រាប់គោលបំណងនៃការ
ទទួលប្រាក់ ឬ ការប្រគល់នៃធាតុមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុដោយអនុលោម
តាមការតម្រូវការទិញរបស់អង្គភាពដែលបានរំពឹងទុក ការលក់
ឬការប្រើប្រាស់ ។

៩ មានរបៀបច្រើនយ៉ាងដែលកិច្ចសន្យាត្រូវទិញឬលក់ធាតុមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ
អាចត្រូវបានទូទាត់ពិតជាសាច់ប្រាក់ ឬឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត ឬ
ដោយការដោះដូរឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ។ ទាំងនេះរួមមាន៖

- (ក) នៅពេលដែលលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យាអនុញ្ញាតឱ្យភាគីទូទាត់ពិតជា
សាច់ប្រាក់ ឬឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ផ្សេងទៀត ឬដោយការដោះដូរ
ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ
- (ខ) នៅពេលដែលលទ្ធភាព ដើម្បីទូទាត់ពិតជាសាច់ប្រាក់ ឬឧបករណ៍

ហិរញ្ញវត្ថុមួយផ្សេងទៀត ឬដោយការដោះដូរឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុមិន ច្បាស់លាស់នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យាប៉ុន្តែអង្គភាពមានការអនុវត្ត នៃការទូទាត់កិច្ចសន្យាស្រដៀងគ្នាពិតជាសាច់ប្រាក់ឬឧបករណ៍ហិរញ្ញ វត្ថុមួយផ្សេងទៀត ឬដោយការដោះដូរឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ (ថាតើជា មួយនិងភាគីមួយទៀត ដោយព្រមព្រៀងគ្នាលើកិច្ចសន្យាកាត់កង ឬ ដោយការលក់កិច្ចសន្យាមុនពេលការអនុវត្ត ឬភាពអស់សុពលភាព របស់ខ្លួន ឬអត់)

(គ) សម្រាប់កិច្ចសន្យាស្រដៀងគ្នានេះដែរ នៅពេលដែលអង្គភាពមានការ អនុវត្តនៃការទទួលយកការប្រគល់នៃការអនុវត្តនិងការលក់កិច្ចសន្យា ស្ថិតនៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទខ្លីបន្ទាប់ពីការប្រគល់សម្រាប់គោលបំណង នៃការបង្កើតប្រាក់ចំណេញពីការឡើងចុះរយៈពេលខ្លីក្នុងតម្លៃ ឬកំរិត ប្រាក់ចំណេញរបស់អ្នកចែកចាយ និង

(ឃ) នៅពេលដែលធាតុមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាមាន ភាពរួចរាល់អាចបំប្លែងទៅជាសាច់ ប្រាក់បាន ។

កិច្ចសន្យាមួយដែល (ខ) ឬ (គ) អនុវត្ត មិនត្រូវបានចុះកិច្ចព្រមព្រៀង សម្រាប់គោលបំណងនៃការទទួល ឬការប្រគល់នៃធាតុ មិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ ដោយអនុលោមតាមការតម្រូវនៃការទិញ ការលក់ ឬការប្រើប្រាស់របស់ អង្គភាពដែលបានរំពឹងទុក ដូច្នេះហើយ គឺស្ថិតនៅក្នុងវិសាលភាព នៃស្តង់ដារនេះ។ កិច្ចសន្យាផ្សេងទៀត ដែលកថាខណ្ឌ៨ អនុវត្ត ត្រូវបានវាយ តម្លៃដើម្បីកំណត់ថាតើពួកគេត្រូវបានចុះកិច្ចព្រមព្រៀង និងបន្តរក្សាទុក សម្រាប់គោលបំណងនៃការទទួល

ឬការប្រគល់ធាតុមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុដោយ អនុលោមតាមការតម្រូវនៃ
ការទិញ ការលក់ ឬ ការប្រើប្រាស់របស់អង្គភាព ដែលបានរំពឹងទុក
ហើយចុងក្រោយថា ពួកគេស្ថិតនៅក្នុង វិសាលភាព នៃស្តង់ដារនេះ។

១០ សិទ្ធិពិសេស ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដើម្បីទិញ ឬលក់ធាតុមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ
ដែលអាចត្រូវបានទូទាត់ពិតជាសាច់ប្រាក់ ឬឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុមួយផ្សេង
ទៀត ឬ ដោយការដោះដូរឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដោយអនុលោមតាមថា
ខណ្ឌ ៩(ក) ឬ (ឃ) គឺស្ថិតនៅក្នុងវិសាលភាពនៃស្តង់ដារនេះ ។ កិច្ចសន្យា
បែប នេះអាចមិនត្រូវបានព្រមព្រៀងគ្នាសម្រាប់គោលបំណងនៃការ
ទទួល ឬ ការប្រគល់នៃធាតុមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុដោយអនុលោមតាម
ការតម្រូវនៃការ ទិញ ការលក់ឬការប្រើប្រាស់របស់អង្គភាពដែលបាន
រំពឹងទុក ។

និយមន័យ (សូមមើលកថាខណ្ឌ កង៣ - កង២៣)

១១ វាក្យស័ព្ទខាងក្រោមត្រូវបានប្រើនៅក្នុងស្តង់ដារនេះ ដែលមានអត្ថន័យ
បញ្ជាក់ដូចខាងក្រោម៖

ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាកិច្ចសន្យាណាដែលផ្តល់ការកើនឡើង ចំពោះ
ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុនៃអង្គភាពមួយ និងបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ ឬឧបករណ៍
មូលធនរបស់អង្គភាពមួយទៀត។

ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាទ្រព្យសកម្មណាដែលជា៖

(ក) សាច់ប្រាក់

(ខ) ឧបករណ៍មូលធនរបស់អង្គភាពមួយផ្សេងទៀត

(គ) សិទ្ធិតាមកិច្ចសន្យា:

- (១) ដើម្បីទទួលបានសាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុមួយ ផ្សេងទៀតពីអង្គភាពមួយ ផ្សេងទៀត ឬ
- (២) ដើម្បីដោះដូរទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ឬបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ ជាមួយនឹងអង្គភាពមួយផ្សេងទៀត ក្រោមលក្ខខណ្ឌ អំណោយផលចំពោះអង្គភាព ឬ

(ឃ) កិច្ចសន្យាដែលនឹង ឬអាចត្រូវបានទូទាត់ជាឧបករណ៍មូលធន ផ្ទាល់របស់អង្គភាព និង ជា:

- (១) មិនមែនដើរវេទិកាសម្រាប់អង្គភាពដែលត្រូវ ឬអាចមាន កាតព្វកិច្ចត្រូវទទួលនូវចំនួនអថេរ នៃឧបករណ៍មូលធន ផ្ទាល់របស់អង្គភាពឬ
- (២) ដើរវេទិកាដែលនឹង ឬអាចត្រូវបានទូទាត់ក្រៅពីការដោះ ដូរនៃទឹកប្រាក់ថេរនៃសាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ មួយផ្សេងទៀតសម្រាប់ចំនួនថេរនៃឧបករណ៍មូលធនផ្ទាល់របស់អង្គភាព ។ សម្រាប់គោលបំណងនេះ ឧបករណ៍ មូលធនផ្ទាល់របស់អង្គភាពមិនបញ្ចូល នូវឧបករណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុដែលអាចលក់បានដែលបានចាត់ថ្នាក់ជា ឧបករណ៍ មូលធនដោយ អនុលោមតាមកថាខណ្ឌ ១៦ក និង ១៨ខ ឧបករណ៍ដែលកំណត់លើអង្គភាពនូវ កាតព្វកិច្ចដើម្បីប្រគល់ទៅឱ្យភាគីមួយទៀតនូវចំណែក តាមសមាមាត្រនៃទ្រព្យសកម្មពិតរបស់អង្គភាព តែនៅ

ពេលដែល មានការជំរុញ និងត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជា
ឧបករណ៍ មូលធនដោយអនុលោមតាមកថាខណ្ឌ ១៦ត
និង ១៦យ ឬ ឧបករណ៍ដែលជាកិច្ចសន្យាសម្រាប់ការ
ទទួល ឬ ការប្រគល់នាពេលអនាគតនៃឧបករណ៍
មូលធនផ្ទាល់របស់អង្គភាព។

បំណុលហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាបំណុលដែលជា:

(ក) កាតព្វកិច្ចតាមកិច្ចសន្យា:

(១) ដើម្បីប្រគល់សាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុមួយ
ផ្សេងទៀត ឬ

(២) ដើម្បីដោះដូរទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ឬបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ
ជាមួយនឹងអង្គភាពផ្សេងទៀត ក្រោមលក្ខខណ្ឌ ដែលមិន
អំណោយផលដល់អង្គភាព ឬ

(ខ) កិច្ចសន្យាមួយដែលនឹង ឬអាចត្រូវបានទូទាត់ជាឧបករណ៍មូលធន
របស់អង្គភាពផ្ទាល់ និងជា:

(១) មិនមែនដើរវេទិកាដែលអង្គភាពមានកាតព្វកិច្ច ឬ អាចត្រូវ
មានកាតព្វកិច្ចដើម្បីផ្តល់ចំនួន អថេរនៃឧបករណ៍មូលធន
របស់អង្គភាពផ្ទាល់ ឬ

(២) ដើរវេទិកាដែលនឹង ឬអាចត្រូវបានទូទាត់ ក្រៅពីដោយការ
ដោះដូរនៃទឹកប្រាក់ថេរនៃ សាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្ម
ហិរញ្ញវត្ថុមួយផ្សេងទៀតសម្រាប់ចំនួនថេរនៃឧបករណ៍
មូលធន របស់អង្គភាពផ្ទាល់។ សម្រាប់គោលបំណងនេះ

សិទ្ធិពិសេស ឬដីកាដើម្បីទិញចំនួន ថេរនៃឧបករណ៍ មូលធនរបស់អង្គភាពផ្ទាល់សម្រាប់ទឹកប្រាក់ថេរនៃ រូបិយប័ណ្ណណាមួយ គឺជាឧបករណ៍មូលធន ប្រសិន បើអង្គភាព ផ្តល់សិទ្ធិពិសេស ឬដីកាជាសមាមាត្រ ទៅឱ្យម្ចាស់ ភាគហ៊ុន ដែលមានស្រាប់នៃថ្នាក់ដូចគ្នានៃ ឧបករណ៍មូលធន មិនមែនដើរវេទី ផ្ទាល់របស់អង្គភាព។ សម្រាប់គោល បំណងទាំងនេះ ឧបករណ៍មូលធនផ្ទាល់ របស់អង្គភាព ក៏មិនបញ្ចូលឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ អាចលក់ បានដែលត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាឧបករណ៍មូលធន ដោយ អនុលោមតាម កថាខណ្ឌ ១៦ក និង ១៦ខ ឧបករណ៍ទាំង ឡាយដែលកំណត់លើ អង្គភាពនូវភាគព្វកិច្ចដើម្បីប្រគល់ ទៅឱ្យភាគីមួយផ្សេងទៀត នូវចំណែកនៃទ្រព្យសកម្មពិត តាមសមាមាត្រនៃអង្គភាពតែនៅពេលការជំរះបញ្ជីនិង ត្រូវ បានចាត់ថ្នាក់ជាឧបករណ៍ មូលធនដោយអនុលោម តាមកថាខណ្ឌ ១៦គ និង ១៦ឃ ឬ ឧបករណ៍ដែល ជាវិធានសន្យា សម្រាប់ការទទួល ឬការប្រគល់ឧបករណ៍ មូលធនរបស់អង្គភាពផ្ទាល់នាពេលអនាគត ។

ជាការលើកលែង ឧបករណ៍មួយដែលបំពេញនិយមន័យនៃបំណុលហិរញ្ញ វត្ថុត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាឧបករណ៍មូលធន ប្រសិនបើ ឧបករណ៍នោះមាន លក្ខណៈពិសេសទាំងអស់ និង បំពេញឱ្យលក្ខខណ្ឌនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ១៦ក និង ១៦ខ ឬ កថាខណ្ឌ ១៦គ និង ១៦ឃ ។

ឧបករណ៍មូលធន គឺជាកិច្ចសន្យាដែលភស្តុតាងទាំងឡាយដែលភាគកម្ម នៅសល់នៅក្នុងទ្រព្យសកម្មរបស់អង្គភាពមួយបន្ទាប់ពីការកាត់ចេញនូវ បំណុលទាំងអស់ ។

តម្លៃសមស្រប គឺជាទឹកប្រាក់ដែលទ្រព្យសកម្មមួយអាចត្រូវបានដោះដូរ ឬ បំណុលត្រូវបានទូទាត់ រវាងភាគីដែលមានចំណេះដឹង និងស្ម័គ្រចិត្តនៅក្នុង ប្រតិបត្តិការបើកចំហមួយ ។

ឧបករណ៍ដែលអាចលក់បាន គឺជាឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដែលផ្តល់ឱ្យអ្នកកាន់ កាប់នូវសិទ្ធិដើម្បីលក់ឧបករណ៍ ត្រឡប់ទៅឱ្យអ្នកបោះផ្សាយ ដើម្បីបាន សាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុមួយផ្សេងទៀត ឬត្រូវបាន លក់ត្រឡប់ មកវិញដោយស្វ័យប្រវត្តិ ទៅឱ្យអ្នកបោះផ្សាយ នៅពេលកើតឡើងនៃ ព្រឹត្តិការណ៍នាពេល អនាគតមិនច្បាស់លាស់ ឬនៃមរណៈភាពនៃអ្នកកាន់ ឧបករណ៍ ។

១២ វាក្យស័ព្ទខាងក្រោមត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ក នៃ ស.រ.ហ.អ.ក ៩ ឬកថាខណ្ឌ ៩ នៃ ស.គ.អ.ក ៣៩ *ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ៖ ការទទួល ស្គាល់ និងការវាស់វែង* និងត្រូវបានប្រើប្រាស់នៅក្នុងស្តង់ដារនេះជាមួយ នឹងអត្ថន័យដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុង ស.គ.អ.ក ៣៩ និង ស.រ.ហ.អ.ក ៩។

- ថ្លៃដើមរំលស់រួចនៃទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ឬ បំណុលហិរញ្ញវត្ថុ
- ការឈប់ទទួលស្គាល់
- ដេរីវេទីវ
- វិធីសាស្ត្រការប្រាក់ប្រសិទ្ធភាព

- កិច្ចសន្យាធានាហិរញ្ញវត្ថុ
- បំណុលហិរញ្ញវត្ថុតាមតម្លៃទីផ្សារតាមរយៈចំណេញឬខាត
- ការធានារបស់ក្រុមហ៊ុន
- ប្រតិបត្តិការព្យាករណ៍
- ភាពសក្តិសិទ្ធិនៃការពារហានិភ័យ
- ធាតុត្រូវបានការពារហានិភ័យ
- ឧបករណ៍ការពារហានិភ័យ
- រក្សាទុកសម្រាប់ជួញដូរ
- ការទិញឬការលក់តាមមធ្យោបាយទៀតទាត់
- ចំណាយប្រតិបត្តិការ

១៣ នៅក្នុងស្តង់ដារនេះ “កិច្ចសន្យា” និង “នៃកិច្ចសន្យា” សំដៅដល់កិច្ចព្រមព្រៀងមួយរវាងភាគីពីរឬភាគីច្រើន ដែលមានវិបាកសេដ្ឋកិច្ចច្បាស់លាស់ ដែលភាគីទាំងឡាយមានការសំរេចចិត្តតិចតួច ដើម្បីជៀសវាងប្រសិនបើមានជាទូទៅដោយសារតែកិច្ចព្រមព្រៀងអាចជំរុញឱ្យអនុវត្តបាន ដោយច្បាប់។ កិច្ចសន្យា និងឧបករណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុ អាចមានទំរង់ច្រើនផ្សេងគ្នា និងមិនចាំបាច់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទេ ។

១៤ នៅក្នុងស្តង់ដារនេះ “អង្គភាព” រួមបញ្ចូលនូវបុគ្គល សហកម្មសិទ្ធិ ស្ថាប័ន បង្កើតរួមគ្នា ភ្នាក់ងារបរទេស និង រដ្ឋាភិបាល ។

ការដាក់បង្ហាញ

បំណុល និង មូលធន (សូមមើលកថាខណ្ឌ កង១៣ -កង១៤ញ និង កង២៥ -

កង២៩ក

១៥ អ្នកបោះផ្សាយឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុត្រូវចាត់ថ្នាក់ឧបករណ៍ ឬផ្នែកជាសមាសធាតុ នៅពេលមានការទទួល ស្គាល់ជាលើកដំបូងជាបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ឬឧបករណ៍មូលធនដោយអនុលោមតាម សារៈសំខាន់នៃការរៀបចំតាមកិច្ចសន្យា និងនិយមន័យនៃបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និង ឧបករណ៍មូលធន ។

១៦ នៅពេលដែលអ្នកបោះផ្សាយប្រើនិយមន័យនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ១១ ដើម្បីកំណត់ថាតើឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុគឺជាឧបករណ៍មូលធនមួយជាជាងបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ ឧបករណ៍គឺជាឧបករណ៍មូលធន ប្រសិន និងតែប្រសិនបើលក្ខខណ្ឌទាំងពីរ (ក) និង (ខ) ខាងក្រោមត្រូវបានបំពេញ ។

(ក) ឧបករណ៍មិនរួមបញ្ចូលកាតព្វកិច្ចតាមកិច្ចសន្យា៖

(១) ដើម្បីប្រគល់សាច់ប្រាក់ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុមួយផ្សេងទៀតទៅឱ្យអង្គភាពមួយផ្សេងទៀត ឬ

(២) ដើម្បីដោះដូរទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុឬបំណុលហិរញ្ញវត្ថុជាមួយអង្គភាពមួយផ្សេងទៀត ក្រោមលក្ខខណ្ឌដែលមិនអំណោយផលចំពោះអ្នកបោះផ្សាយ ។

(ខ) ប្រសិនបើឧបករណ៍និងឬអាចត្រូវបានទូទាត់ជាឧបករណ៍មូលធនផ្ទាល់របស់អ្នកបោះផ្សាយ វាគឺ ÷

(១) មិនមែនជាដើរវេទិកា ដែលមិនបញ្ចូលកាតព្វកិច្ចតាមកិច្ចសន្យាសម្រាប់អ្នកបោះផ្សាយ ដើម្បីប្រគល់ចំនួនអថេរនៃ

ឧបករណ៍មូលធនផ្ទាល់របស់អង្គភាព ឬ

(២) ជាដើរវេទីវដែលនឹងត្រូវបានទូទាត់តែ ដោយអ្នកបោះ
ផ្សាយដែលដោះដូរចំនួនថេរនៃសាច់ប្រាក់ឬទ្រព្យសកម្ម
ហិរញ្ញវត្ថុមួយផ្សេងទៀតសម្រាប់ចំនួនថេរនៃឧបករណ៍
មូលធនផ្ទាល់។ សម្រាប់គោលបំណងនេះ សិទ្ធិពិសេស
ឬដីកា ដើម្បីទិញចំនួនថេរនៃឧបករណ៍មូលធន របស់
អង្គភាពផ្ទាល់សម្រាប់ទឹកប្រាក់ថេរនៃរូបិយប័ណ្ណណា
មួយគឺជាឧបករណ៍មូលធនប្រសិន បើអង្គភាពផ្តល់សិទ្ធិ
សិទ្ធិ ពិសេស ឬដីកាតាមសមាមាត្រទៅឱ្យម្ចាស់ភាគ-
ហ៊ុនមានស្រាប់នៃថ្នាក់ដូចគ្នានៃឧបករណ៍មូលធនមិន
មែនដើរវេទីវ ផ្ទាល់របស់អង្គភាព។ សម្រាប់គោល
បំណង ទាំងនេះឧបករណ៍មូលធនផ្ទាល់របស់អ្នក
បោះផ្សាយក៏មិនបញ្ចូល ឧបករណ៍ដែលមានលក្ខណៈ
ពិសេសទាំងអស់ និងដែល បំពេញលក្ខខណ្ឌ ដែលបាន
បរិយាយនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ១៦ក និង ១៦ខ ឬកថាខណ្ឌ
១៦គ និង ១៦ឃ ឬ ឧបករណ៍ដែលជាកិច្ចសន្យា
សម្រាប់ការទទួល ឬការប្រគល់នាពេលអនាគតនៃ
ឧបករណ៍មូលធនផ្ទាល់របស់អ្នកបោះផ្សាយ ។

កាតព្វកិច្ចតាមកិច្ចសន្យា ផ្ទៃមបញ្ចូលទាំងកាតព្វកិច្ច ដែលកើតចេញពី
ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដើរវេទីវ ដែលនឹង ឬអាចទំនាក់ទំនងការទទួលបានឬ ការ
ប្រគល់នាពេលអនាគតនៃឧបករណ៍មូលធនផ្ទាល់របស់អ្នកបោះផ្សាយ

ប៉ុន្តែមិនបំពេញលក្ខខណ្ឌ(ក) និង (ខ) ខាងលើ គឺមិនមែនជាឧបករណ៍ មូលធនទេ។ ជាការលើកលែង ឧបករណ៍មួយដែលបំពេញនិយមន័យនៃ បំណុលហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាឧបករណ៍មូលធនប្រសិនបើ ឧបករណ៍ នោះមានលក្ខណៈពិសេសទាំងអស់ និងបំពេញលក្ខខណ្ឌនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ១៦ក និង ១៦ខ ឬ កថាខណ្ឌ ១៦គ និង ១៦ឃ ។

ឧបករណ៍អាចលក់បាន

១៦ក ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ អាចលក់បានរួមបញ្ចូលនូវកាតព្វកិច្ចតាម កិច្ចសន្យា សម្រាប់អ្នកបោះផ្សាយដើម្បីទិញត្រឡប់មកវិញ ឬហៅមកវិញនូវឧបករណ៍ នោះដើម្បីសាច់ប្រាក់ឬទ្រព្យសកម្មសកម្មហិរញ្ញវត្ថុមួយផ្សេងទៀតនៅពេល អនុវត្តការលក់។ ដូចការលើកលែងចំពោះនិយមន័យនៃបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ ឧបករណ៍មួយដែលបញ្ចូលកាតព្វកិច្ចបែបនេះត្រូវបាន ចាត់ថ្នាក់ជាឧបករណ៍មូលធនប្រសិនបើឧបករណ៍មានលក្ខណៈពិសេស

ទាំងអស់ខាងក្រោម៖

- (ក) ឧបករណ៍ផ្តល់សិទ្ធិឱ្យអ្នកកាន់ឧបករណ៍នូវចំណែកតាមសមាមាត្រនៃ ទ្រព្យសកម្មពិតរបស់អង្គភាព នៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍នៃការជំរះបញ្ជីរបស់ អង្គភាព ។ ទ្រព្យសកម្មពិតរបស់អង្គភាពគឺជាទ្រព្យសកម្ម ដែលនៅ សល់បន្ទាប់ពីការកាត់ចេញនូវការទាមទារទាំងអស់ផ្សេងទៀតនៅលើ ទ្រព្យសកម្មរបស់ខ្លួន។ ចំណែកតាមសមាមាត្រត្រូវបានកំណត់ដោយ៖
 - (១) ចែកទ្រព្យសកម្មពិត របស់អង្គភាពនៅពេលជំរះបញ្ជី ទៅជា ឯកតា នៃទឹកប្រាក់ស្មើគ្នា និង

(២) គុណនឹងទឹកប្រាក់នោះដោយចំនួនឯកត្តាដែលកាន់កាប់ដោយ
អ្នកកាន់ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ។

(ខ) ឧបករណ៍ ដែលស្ថិតនៅក្នុងថ្នាក់ឧបករណ៍ ដែលគាំទ្រចំពោះថ្នាក់
ឧបករណ៍ទាំងអស់ផ្សេងទៀត ។ ដើម្បីឱ្យស្ថិតនៅក្នុងថ្នាក់បែបនេះ
ឧបករណ៍:

(១) មិនមានអទិភាពលើការទាមទារផ្សេងទៀត ចំពោះទ្រព្យ
សកម្មរបស់អង្គភាពនៅពេលជំរះបញ្ជី និង

(២) មិនចាំបាច់ ត្រូវបំបែកទៅជា ឧបករណ៍ផ្សេងទៀតមុនពេល
ឧបករណ៍ ស្ថិតនៅក្នុងថ្នាក់ឧបករណ៍ ដែលគាំទ្រដល់ថ្នាក់
ឧបករណ៍ទាំងអស់ផ្សេងទៀត។

(គ) ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុទាំងអស់ នៅក្នុងថ្នាក់នៃឧបករណ៍ ដែលគាំទ្រ
ចំពោះ ថ្នាក់ឧបករណ៍ទាំងអស់ផ្សេងទៀត មានលក្ខណៈពិសេស
សំខាន់ៗ ឧទាហរណ៍ ឧបករណ៍ត្រូវតែ អាចលក់បានទាំងអស់ ហើយ
រួមបន្ត ឬវិធីសាស្ត្រផ្សេងទៀតដែលបានប្រើ ដើម្បីគណនាតម្លៃទិញ
មកវិញ ឬតម្លៃហៅមកវិញ គឺដូចគ្នាសម្រាប់ឧបករណ៍ទាំងអស់នៅ
ក្នុង ថ្នាក់នោះ។

(ឃ) ក្រៅពីកាតព្វកិច្ចតាមកិច្ចសន្យាសម្រាប់អ្នកបោះផ្សាយដើម្បីទិញមក
វិញ ឬហៅមកវិញនូវឧបករណ៍ សម្រាប់សាច់ប្រាក់ឬទ្រព្យសកម្ម
ហិរញ្ញវត្ថុ មួយផ្សេងទៀតឧបករណ៍មិនបញ្ចូលកាតព្វកិច្ចតាមកិច្ច
សន្យាណាមួយ ដើម្បីប្រគល់សាច់ប្រាក់ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុមួយ
ផ្សេងទៀតទៅឱ្យ អង្គភាពមួយផ្សេងទៀតឬដើម្បីដោះដូរទ្រព្យសកម្ម

ហិរញ្ញវត្ថុឬបំណុល ហិរញ្ញវត្ថុជាមួយនិងអង្គភាពមួយផ្សេងទៀតក្រោម
លក្ខខណ្ឌដែលមិន អំណោយផលចំពោះអង្គភាពនិងមិនមែនជាកិច្ច
សន្យាដែលនឹង ឬ អាចត្រូវបានទូទាត់ជាឧបករណ៍មូលធនរបស់
អង្គភាពផ្ទាល់ដែលបាន ចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌ (ខ) នៃ និយមន័យ
នៃបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ ។

- (ង) លំហូរសាច់ប្រាក់សរុបបានរំពឹងទុក ដែលបែងចែកទៅឱ្យឧបករណ៍
លើអាយុកាលនៃឧបករណ៍ត្រូវបាន ផ្អែកជាសំខាន់លើប្រាក់ចំណេញ
ឬខាត ការប្រែប្រួលទ្រព្យសកម្មពិតដែលបានទទួលស្គាល់រួច ឬការ
ប្រែប្រួលតម្លៃសមស្របនៃទ្រព្យសកម្មពិតដែលមានទទួលស្គាល់និង
មិនបានទទួលស្គាល់របស់អង្គភាពលើអាយុកាលរបស់ឧបករណ៍
(ដោយដកចេញនូវឥទ្ធិពលណាមួយនៃឧបករណ៍)។

១៦ខ សម្រាប់ឧបករណ៍មួយ ដែលនឹងត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ ជាឧបករណ៍មូលធន
បន្ថែមទៅលើឧបករណ៍ ដែលមានលក្ខណៈពិសេសទាំងអស់ខាងលើអ្នក
បោះផ្សាយត្រូវមិនមានឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ឬកិច្ចសន្យាផ្សេងទៀត ដែល
មាន:

- (ក) លំហូរសាច់ប្រាក់សរុបដែលបានផ្អែកលើរបាយការណ៍ចំណេញឬខាត
ការប្រែប្រួលទ្រព្យសកម្មពិត ដែលបានទទួលស្គាល់ ឬការប្រែប្រួល
តម្លៃសមស្របនៃទ្រព្យសកម្មពិតដែលបានទទួលស្គាល់ និងមិនបាន
ទទួលស្គាល់របស់អង្គភាព (ដោយដកចេញនូវ ឥទ្ធិពលណាមួយនៃ
ឧបករណ៍ ឬកិច្ចសន្យាបែប នេះ) និង

- (ខ) ឥទ្ធិពលនៃការហាមឃាត់ដ៏សំខាន់ ឬការកំណត់ពីចំណូលនៅសល់

ចំពោះអ្នកកាន់ឧបករណ៍អាចលក់ បាន។

សម្រាប់គោលបំណងនៃការប្រើលក្ខខណ្ឌនេះ អង្គភាពមិនត្រូវពិចារណាពី កិច្ចសន្យាមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុជាមួយ នឹងអ្នកកាន់ឧបករណ៍ ដែលបានរៀប រាប់នៅក្នុងកថាខណ្ឌ ១៦ក ដែលមានលក្ខខណ្ឌតាមកិច្ចសន្យាដែល ស្រដៀងទៅនឹងលក្ខខណ្ឌតាមកិច្ចសន្យានៃកិច្ចសន្យាសមមូលដែលអាច កើតឡើងរវាងអ្នកមិនកាន់ឧបករណ៍និងអង្គភាពបោះផ្សាយ។ ប្រសិនបើអង្គ ភាព មិនអាចកំណត់ថាលក្ខខណ្ឌត្រូវបានបំពេញ អង្គភាពមិនត្រូវចាត់ថ្នាក់ ឧបករណ៍អាចលក់បានជាឧបករណ៍មូលធន ។

ឧបករណ៍ ឬសមាសធាតុរបស់ឧបករណ៍ ដែលកំណត់លើអង្គភាពនូវ កាតព្វកិច្ចមួយ ដើម្បីប្រគល់ទៅឱ្យភាគីមួយផ្សេងទៀតនូវចំណែកតាម សមាមាត្រនៃទ្រព្យសកម្មពិតរបស់អង្គភាពតែនៅពេលការជំរះបញ្ជី

១៦គ ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុមួយចំនួន

រួមបញ្ចូលនូវកាតព្វកិច្ចតាមកិច្ចសន្យាសម្រាប់ អង្គភាពបោះផ្សាយដើម្បីប្រគល់ឱ្យអង្គភាពមួយផ្សេងទៀតនូវចំណែកតាម សមាមាត្រនៃទ្រព្យសកម្មពិតរបស់វាតែនៅពេលការជំរះបញ្ជី។ កាតព្វកិច្ច កើតមានឡើង ដោយសារការជំរះបញ្ជីគឺមានភាពជាក់លាក់នឹងកើតឡើង និងស្ថិតនៅខាងក្រៅការគ្រប់គ្រងរបស់ អង្គភាព (ឧទាហរណ៍ អង្គភាព ដែលជីវិតមានកំណត់) ឬមិនច្បាស់លាស់នឹងកើតឡើង ប៉ុន្តែ មិនតាមសិទ្ធិ ពិសេសរបស់អ្នកកាន់ឧបករណ៍។ ដូចការលើកលែងចំពោះនិយមន័យនៃ បំណុលហិរញ្ញវត្ថុឧបករណ៍ដែលរួមបញ្ចូលកាតព្វកិច្ចបែបនេះត្រូវបានចាត់ ថ្នាក់ជាឧបករណ៍មូលធនប្រសិនបើឧបករណ៍មាន

លក្ខណៈពិសេសទាំងអស់ខាងក្រោម៖

(ក) ឧបករណ៍ផ្តល់សិទ្ធិ ឱ្យអ្នកកាន់កាប់ឧបករណ៍ ចំពោះចំណែកតាមសមាមាត្រនៃទ្រព្យសកម្មពិតរបស់ អង្គភាពនៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍ នៃការជំរះបញ្ជីរបស់អង្គភាព។ ទ្រព្យសកម្មពិត របស់អង្គភាព គឺជាទ្រព្យសកម្ម ទាំងឡាយណាដែលនៅសល់បន្ទាប់ពីការកាត់ចេញនូវការទាមទារទាំងអស់ផ្សេងទៀតនៅលើទ្រព្យសកម្ម។ ចំណែកតាមសមាមាត្រត្រូវបានកំណត់ដោយ៖

- (១) ចែកទ្រព្យសកម្មពិតរបស់អង្គភាពនៅពេលជំរះបញ្ជីទៅជាឯកត្តានៃទឹកប្រាក់ស្មើគ្នា និង
- (២) គុណទឹកប្រាក់នោះដោយចំនួននៃឯកត្តា ដែលបានកាន់កាប់ដោយអ្នកកាន់ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។

(ខ) ឧបករណ៍ស្ថិតនៅក្នុងថ្នាក់នៃឧបករណ៍ដែលគាំទ្រចំពោះថ្នាក់ឧបករណ៍ទាំងអស់ផ្សេងទៀត។ ដើម្បីស្ថិត នៅក្នុងថ្នាក់បែបនេះ ឧបករណ៍៖

- (១) មិនមានអទិភាពលើការទាមទារ ចំពោះទ្រព្យសកម្មរបស់អង្គភាពលើការជំរះបញ្ជី និង
- (២) មិនចាំបាច់ត្រូវបំប្លែងទៅជាឧបករណ៍មួយផ្សេងទៀតមុនពេលឧបករណ៍ស្ថិតនៅក្នុងថ្នាក់នៃឧបករណ៍ដែលគាំទ្រចំពោះថ្នាក់ឧបករណ៍ទាំងអស់ផ្សេងទៀត។

(គ) ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុទាំងអស់នៅក្នុងថ្នាក់ឧបករណ៍ដែលគាំទ្រ ចំពោះថ្នាក់ឧបករណ៍ទាំងអស់ផ្សេងទៀត ត្រូវមានកាតព្វកិច្ចតាមកិច្ចសន្យាដ៏សំខាន់ សម្រាប់អង្គភាពបោះផ្សាយដើម្បីប្រគល់ចំណែកតាម

សមាមាត្រ នៃទ្រព្យសកម្មពិតនៅពេលការជិះបញ្ជី។

១៦យ សម្រាប់ឧបករណ៍មួយ ដែលត្រូវចាត់ថ្នាក់ជាឧបករណ៍មូលធន បន្ថែមលើ ឧបករណ៍ដែលមានលក្ខណៈពិសេសទាំងខាងលើអ្នកបោះផ្សាយត្រូវមិន មានឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត ឬកិច្ចសន្យាដែលមាន ÷

- (ក) លំហូរសាច់ប្រាក់សរុប ដែលផ្អែកជាសំខាន់លើរបាយការណ៍ ចំណេញ ឬខាត ការប្រែប្រួលទ្រព្យសកម្មពិត ដែលបានទទួល ស្គាល់ ឬការប្រែប្រួលតម្លៃសមស្របនៃទ្រព្យសកម្មពិតដែលបាន ទទួលស្គាល់ និងមិនបានទទួលស្គាល់របស់អង្គភាព (ដោយដក ចេញនូវឥទ្ធិពលណាមួយនៃឧបករណ៍ ឬ កិច្ចសន្យាបែបនេះ) និង
- (ខ) ឥទ្ធិពលនៃការហាមឃាត់ដ៏សំខាន់ឬការកំណត់ពីចំណូលនៅសល់ ចំពោះអ្នកកាន់កាប់ឧបករណ៍។

សម្រាប់គោលបំណងនៃការប្រើលក្ខខណ្ឌនេះអង្គភាពមិនត្រូវគិតពីកិច្ចសន្យា ហិរញ្ញវត្ថុជាមួយនឹងអ្នកកាន់ ឧបករណ៍ដូចដែលបានរៀបរាប់ នៅក្នុង កថាខណ្ឌ ១៦គ ដែលមានលក្ខខណ្ឌតាមកិច្ចសន្យាដែលស្រដៀងគ្នានឹង លក្ខខណ្ឌតាមកិច្ចសន្យានៃកិច្ចសន្យាសមមូលដែលអាចកើតឡើងរវាងអ្នក មិនកាន់ឧបករណ៍ និងអង្គភាពបោះផ្សាយ។ ប្រសិនបើ អង្គភាពមិនអាច កំណត់ថាលក្ខខណ្ឌនេះត្រូវបានបំពេញទេនោះ អង្គភាពមិន ត្រូវចាត់ថ្នាក់ ឧបករណ៍ជាឧបករណ៍មូលធន ។

ការចាត់ថ្នាក់ឡើងវិញនៃឧបករណ៍អាចលក់បាន និងឧបករណ៍ ដែលកំណត់ លើអង្គភាពនូវកាតព្វកិច្ច ដើម្បីប្រគល់ទៅឱ្យភាគីមួយផ្សេងទៀតនូវចំណែក តាមសមាមាត្រនៃទ្រព្យសកម្មពិតនៃអង្គភាពតែនៅពេលការជិះបញ្ជី

១៦ង អង្គភាពមួយ ត្រូវចាត់ថ្នាក់ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុមួយ ជាឧបករណ៍មូលធន ដោយអនុលោមតាមកថាខណ្ឌ ១៦ក និង ១៦ខ ឬកថាខណ្ឌ ១៦គ និង ១៦ឃ ពីកាលបរិច្ឆេទដែលឧបករណ៍មានលក្ខណៈពិសេសសំខាន់អស់និង បំពេញលក្ខខណ្ឌដែលបានចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌទាំងនោះ ។ អង្គភាពមួយ ត្រូវចាត់ថ្នាក់ឡើងវិញនូវឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុពីកាលបរិច្ឆេទ ដែលឧបករណ៍ ឈប់មានលក្ខណៈពិសេសសំខាន់អស់ ឬបំពេញគ្រប់លក្ខខណ្ឌដែលមានចែង នៅក្នុងកថាខណ្ឌទាំងនោះ ។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើអង្គភាពមួយហៅមក វិញនូវ ឧបករណ៍មិនអាចលក់បានទាំងអស់របស់ខ្លួនបាន ហើយឧបករណ៍ អាចលក់បានដែរនៅសល់កំពុងដំណើរការមានលក្ខណៈពិសេសសំខាន់អស់ និងបំពេញលក្ខខណ្ឌទាំងអស់នៅក្នុងកថាខណ្ឌ ១៦ក និង ១៦ខ អង្គភាព ត្រូវចាត់ថ្នាក់ឡើងវិញនូវឧបករណ៍អាចលក់បានជាឧបករណ៍មូលធនចាប់ ពីកាលបរិច្ឆេទដែល អង្គភាពហៅមកវិញនូវឧបករណ៍មិនអាចលក់បាន ។

១៦ច អង្គភាពមួយត្រូវធ្វើគណនេយ្យកម្មដូចខាងក្រោមនូវការចាត់ថ្នាក់ឡើងវិញ នៃឧបករណ៍ដោយអនុលោមតាម កថាខណ្ឌ ១៦ង៖

(ក) អង្គភាព ត្រូវចាត់ថ្នាក់ឡើងវិញនូវឧបករណ៍មូលធន ជាបំណុល ហិរញ្ញវត្ថុចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទដែល ឧបករណ៍ឈប់មានលក្ខណៈ ពិសេសសំខាន់អស់ ឬបំពេញលក្ខខណ្ឌនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ១៦ក និង ១៦ខ ឬកថាខណ្ឌ ១៦គ និង ១៦ឃ ។ បំណុលហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបាន វាស់វែងតាមតម្លៃសមស្របរបស់ឧបករណ៍នោះនៅកាលបរិច្ឆេទ នៃការចាត់ថ្នាក់ឡើងវិញ។ អង្គភាពត្រូវទទួលស្គាល់នៅក្នុងគណនី មូលធននូវភាពខុសគ្នារវាងតម្លៃយោងនៃឧបករណ៍មូលធន និង

តម្លៃសមស្រប នៃបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ នៅកាលបរិច្ឆេទនៃការចាត់ថ្នាក់ឡើងវិញ ។

- (ខ) អង្គភាពត្រូវចាត់ថ្នាក់ឡើងវិញ នូវបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ ជាមូលធនចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទ ដែលឧបករណ៍ មានលក្ខណៈពិសេសទាំងអស់ និងបំពេញលក្ខខណ្ឌដែលបានចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ១៦ក និង ១៦ខ ឬកថាខណ្ឌ ១៦គ និង ១៦ឃ។ ឧបករណ៍មូលធនមួយត្រូវបានវាស់វែងតាមតម្លៃយោង នៃបំណុលហិរញ្ញវត្ថុតាមកាលបរិច្ឆេទនៃការចាត់ថ្នាក់ឡើងវិញ ។

មិនមានកាតព្វកិច្ចតាមកិច្ចសន្យាដើម្បីប្រគល់សាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុមួយផ្សេងទៀត (កថាខណ្ឌ១៦(ក))

- ១៧ ជាមួយនិងការលើកលែងនៃកាលៈទេសៈដែលបានរៀបចំនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ១៦ក និង ១៦ខ ឬកថាខណ្ឌ ១៦គ និង ១៦ឃ លក្ខណៈពិសេសដ៏សំខាន់មួយនៅក្នុងការធ្វើឱ្យខុសគ្នានូវបំណុលហិរញ្ញវត្ថុពីឧបករណ៍មូលធន គឺជាការកើតមានឡើងនៃកាតព្វកិច្ចតាមកិច្ចសន្យារបស់ភាគីមួយចំពោះឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ(អ្នកបោះផ្សាយ)ដើម្បីប្រគល់សាច់ប្រាក់ឬប្រគល់ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុមួយផ្សេងទៀត ទៅឱ្យភាគីផ្សេងទៀត (អ្នកកាន់ឧបករណ៍) ឬដើម្បីដោះដូរទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ឬបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ ជាមួយអ្នកកាន់កាប់ ក្រោមលក្ខខណ្ឌដែលមិនមានអំណោយផលចំពោះអ្នក បោះផ្សាយ ។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ អ្នកកាន់ឧបករណ៍មូលធនអាច ត្រូវបានផ្តល់សិទ្ធិដើម្បីទទួលនូវចំណែក តាមសមាមាត្រ នៃភាគលាភណាមួយ ឬការបែងចែកផ្សេងទៀតនៃមូលធន អ្នកបោះផ្សាយមិនមានកាតព្វកិច្ច តាម

កិច្ចសន្យា ដើម្បីធ្វើការបែងចែកបែបនេះពីព្រោះ ឧបករណ៍ មិនអាចត្រូវបានតម្រូវឱ្យ ធ្វើការប្រគល់សាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀតទៅឱ្យភាគី មួយផ្សេងទៀត ។

១៨ សារៈសំខាន់នៃឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុជាជាងទំរង់ច្បាប់ គ្រប់គ្រងការចាត់ថ្នាក់របស់ខ្លួននៅក្នុង របាយការណ៍ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់អង្គភាព ។ សារៈសំខាន់ និងទំរង់ច្បាប់គឺមានសង្គមភាពជាមួយ ប៉ុន្តែមិនតែងតែនោះទេ។ ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុខ្លះ យកទំរង់ច្បាប់នៃមូលធន ប៉ុន្តែគឺជាបំណុលតាមសារៈសំខាន់ និងផ្សេងទៀត អាចបញ្ចូលនូវលក្ខណៈពិសេស ដែលជាប់ទាក់ទងជាមួយនឹងឧបករណ៍មូលធន និងលក្ខណៈពិសេសសដែលជាប់ទាក់ទងនឹងបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ។ ឧទាហរណ៍ ÷

(ក) ភាគហ៊ុនពិសេសដែលផ្តល់ការហៅត្រឡប់មកវិញជាដាច់ខាត ដោយអ្នកបោះផ្សាយ សម្រាប់ទឹកប្រាក់ថេរ ឬទឹកប្រាក់អាចកំណត់បានតាមកាលបរិច្ឆេទអាចកំណត់បាននាពេលអនាគត ឬផ្តល់ឱ្យអ្នកកាន់នូវសិទ្ធិ ដើម្បីតម្រូវឱ្យអ្នកបោះផ្សាយហៅត្រឡប់មកវិញ នូវឧបករណ៍នៅកាលបរិច្ឆេទជាក់លាក់ ឬបន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទជាក់លាក់ សម្រាប់ទឹកប្រាក់ថេរ ឬទឹកប្រាក់អាចកំណត់បាន គឺជាបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ។

(ខ) ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដែលផ្តល់ឱ្យអ្នកកាន់កាប់ឧបករណ៍នូវសិទ្ធិ ដើម្បីលក់ឧបករណ៍ត្រឡប់ទៅឱ្យអ្នកបោះផ្សាយ ដើម្បីសាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្ម ហិរញ្ញវត្ថុមួយផ្សេងទៀត (“ឧបករណ៍អាចលក់បាន”) គឺជាបំណុល ហិរញ្ញវត្ថុ លើកលែងតែឧបករណ៍ទាំងឡាយណាដែលបានចាត់ថ្នាក់

ជាឧបករណ៍មូលធនដោយអនុលោមតាមកថាខណ្ឌ ១៦ក និង ១៦ខ
ឬកថាខណ្ឌ ១៦គ និង ១៦ឃ។ ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាបំណុល
ហិរញ្ញវត្ថុទោះបីជាពេលទឹកប្រាក់នៃសាច់ប្រាក់ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ
ផ្សេងទៀត ត្រូវបានកំណត់តាមមូលដ្ឋាននៃសន្ទស្សន៍ ឬធាតុផ្សេង
ទៀត ដែលមានសក្តានុពលដើម្បីបង្កើនឡើង ឬបន្ថយចុះ។ ការកើត
មានឡើងនៃសិទ្ធិពិសេសសម្រាប់អ្នកកាន់ឧបករណ៍ដើម្បីលក់ឧបករ
ណ៍ត្រឡប់ទៅវិញទៅឱ្យអ្នកបោះផ្សាយដើម្បីសាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្ម
ហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត មានន័យថាឧបករណ៍អាច លក់បានបំពេញ
និយមន័យបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ លើកលែងតែឧបករណ៍ទាំងឡាយណា
ដែលបានចាត់ថ្នាក់ជា ឧបករណ៍មូលធន ដោយអនុលោម តាម
កថាខណ្ឌ១៦ក និង១៦ខ ឬកថាខណ្ឌ១៦គ និង១៦ឃ។ ឧទាហរណ៍
មូលធនអញ្ញមញ្ញចំហ-បិទ អង្គភាពបរធន សហកម្មសិទ្ធិ និងអង្គភាព
សហប្រតិបត្តិការ អាចផ្តល់ឱ្យអ្នកកាន់ការវិនិយោគអង្គភាពបរធន ឬ
សមាជិកដែលមានសិទ្ធិដើម្បីហៅមកវិញនូវភាគកម្ម នៅក្នុងក្រុមហ៊ុន
បោះផ្សាយដើម្បីបានសាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត
ដែល ឧបករណ៍អាច លក់បានបំពេញនិយមន័យនៃបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ
លើកលែងតែឧបករណ៍ទាំងនោះបានចាត់ថ្នាក់ជា ឧបករណ៍មូលធន
ដោយអនុលោមតាមកថាខណ្ឌ ១៦ក ១៦ខ ឬ កថាខណ្ឌ ១៦គ និង
១៦ឃ។ ឧទាហរណ៍ មូលនិធិអញ្ញមញ្ញចំហ-បិទ អង្គភាពបរធន
សហកម្មសិទ្ធិ និងអង្គភាពមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអាចផ្តល់ឱ្យអ្នក
កាន់ការវិនិយោគនៅក្នុងអង្គភាពបរធន ឬសមាជិក ដែលមានសិទ្ធិ

ដើម្បីហៅមកវិញនូវភាគកម្មរបស់គេនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយនៅ
ពេលណាក៏បានដើម្បីបានសាច់ប្រាក់ដែលនាំដល់ការភាគកម្មរបស់
អ្នកកាន់ការវិនិយោគនៅក្នុងអង្គភាពបរទេស ឬរបស់សមាជិក ដែល
កំពុងត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ លើកលែងតែឧបករណ៍
ទាំងនោះបានចាត់ថ្នាក់ជាឧបករណ៍មូលធនដោយអនុលោម តាម
កថាខណ្ឌ ១៦ក , ១៦ខ , កថាខណ្ឌ ១៦គ និង១៦ឃ ។ ប៉ុន្តែ
ការចាត់ថ្នាក់ ជាបំណុលហិរញ្ញវត្ថុមិនបានហាមឃាត់ពីការប្រើប្រាស់
ការរៀបរាប់ ដូចជា “តម្លៃទ្រព្យសកម្មពិតដែល បែងចែកទៅឱ្យអ្នក
កាន់ការវិនិយោគនៅក្នុងអង្គភាពបរទេស” និង “ការប្រែប្រួលតម្លៃ
ទ្រព្យសកម្មពិត ដែលបែងចែកទៅឱ្យអ្នកកាន់ការវិនិយោគ” នៅក្នុង
របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់អង្គភាពមួយ ដែលមិនមានមូលធន
ជាដើមទុន (ដូចជាមូលនិធិអញ្ញមញ្ញខ្លះ និងអង្គភាពបរទេស
សូមមើល ឧទាហរណ៍គំរូ ៧) ឬការប្រើប្រាស់ការលាតត្រដាង
ព័ត៌មានបន្ថែម ដើម្បីបង្ហាញថាភាគកម្មរបស់សមាជិករួមបញ្ចូលនូវ
ធាតុ ដូចជា ទុនបម្រុងដែលបំពេញនិយមន័យនៃឧបករណ៍ដើមទុន
និង ឧបករណ៍អាចលក់បានដែលមិនមាន (សូមមើលឧទាហរណ៍គំរូ
៨) ។

១៩ ប្រសិនបើ អង្គភាពមួយមិនមានសិទ្ធិឥតលក្ខខណ្ឌ ដើម្បីជៀសវៀង
ការប្រគល់សាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត ដើម្បីទូទាត់
កាតព្វកិច្ចតាមកិច្ចសន្យាកាតព្វកិច្ចនោះ បំពេញនិយមន័យនៃបំណុល
ហិរញ្ញវត្ថុ លើកលែងតែឧបករណ៍ទាំងឡាយណា ដែលបានចាត់ថ្នាក់

ជាឧបករណ៍ មូលធនដោយអនុលោមតាម កថាខណ្ឌ ១៦ក និង ១៦ខ ឬ កថាខណ្ឌ ១៦គ និង ១៦ឃ។ ឧទាហរណ៍៖

- (ក) ការកំរិតទៅលើលទ្ធភាពរបស់អង្គភាព ដើម្បីបំពេញកាតព្វកិច្ច តាម កិច្ចសន្យាដូចជាការខ្វះនូវការទទួលបានរូបិយប័ណ្ណបរទេស ឬសេចក្តី ត្រូវការដើម្បីទទួលបាននូវការអនុម័តសម្រាប់ការទូទាត់ពីអាជ្ញាធរផ្ទៃ ក ច្បាប់ មិនបដិសេធនូវកាតព្វកិច្ចតាមកិច្ចសន្យារបស់អង្គភាព ឬសិទ្ធិ តាមកិច្ចសន្យារបស់អ្នកកាន់ ក្រោមឧបករណ៍។
- (ខ) កាតព្វកិច្ចតាមកិច្ចសន្យាដែលមានលក្ខខណ្ឌលើសហភាគីដែលកំពុង អនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួនដើម្បីហៅមក វិញនូវបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ ពីព្រោះ អង្គភាពមិនមានសិទ្ធិឥតលក្ខខណ្ឌ ដើម្បីជៀសវាងការប្រគល់សាច់ ប្រាក់ឬទ្រព្យហិរញ្ញវត្ថុមួយផ្សេងទៀត។

២០ ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដែលមិនបង្កើតឱ្យបានជាក់លាក់នូវកាតព្វកិច្ចតាមកិច្ច សន្យា ដើម្បីប្រគល់សាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ អាចបង្កើតនូវ កាតព្វកិច្ចមួយដោយប្រយោលតាមរយៈលក្ខខណ្ឌរបស់ខ្លួន។ ឧទាហរណ៍៖

- (ក) ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុអាចមានកាតព្វកិច្ចមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុដែលត្រូវបាន ទូទាត់ តែប្រសិនបើអង្គភាពខកខាន ដើម្បីធ្វើការបែងចែក ឬដើម្បី ហៅមកវិញនូវឧបករណ៍នោះ ។ ប្រសិនបើអង្គភាព អាច ជៀសវាង ការផ្ទេរសាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀតតែដោយការ ទូទាត់កាតព្វកិច្ចមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុគឺជាបំណុល ហិរញ្ញវត្ថុ។
- (ខ) ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុគឺជាបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ ប្រសិនបើឧបករណ៍បង្ហាញ

ថានៅពេលទូទាត់អង្គភាពប្រគល់នូវ៖

- (១) សាច់ប្រាក់ ឬ ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត ឬ
- (២) ភាគហ៊ុនផ្ទាល់ ដែលតម្លៃរបស់វាត្រូវបានកំណត់លើសពីតម្លៃសាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត។

ទោះបីជា អង្គភាពមិនមានកាតព្វកិច្ច តាមកិច្ចសន្យាច្បាស់លាស់ ដើម្បីប្រគល់សាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត តម្លៃនៃជំរើសនៃការទូទាត់ភាគហ៊ុនគឺជាតម្លៃដែលអង្គភាពនឹងធ្វើការទូទាត់ជាសាច់ប្រាក់។ ជាស្ថានភាពពិត នៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍ណាមួយ ដែលអ្នកកាន់ឧបករណ៍ត្រូវបានធានាពីការទទួលបាននៃទឹកប្រាក់ដែល យ៉ាងហោចណាស់ស្មើនឹងសិទ្ធិពិសេសទូទាត់សាច់ប្រាក់ (សូមមើលកថាខណ្ឌ ២១)។

ការទូទាត់ជាឧបករណ៍មូលធនផ្ទាល់របស់អង្គភាព (កថាខណ្ឌ ១៦ (ខ))

២១ កិច្ចសន្យាមួយ គឺមិនមែនជាឧបករណ៍មូលធនតែឯកឯងទេ ពីព្រោះកិច្ចសន្យាអាចបណ្តាលឱ្យមានការទទួលបានឬការប្រគល់នូវឧបករណ៍មូលធន របស់អង្គភាពផ្ទាល់។ អង្គភាពអាចមានសិទ្ធិតាមកិច្ចសន្យា ឬកាតព្វកិច្ចដែលត្រូវទទួល ឬត្រូវប្រគល់ចំនួនភាគហ៊ុនផ្ទាល់ ឬឧបករណ៍មូលធនផ្សេងទៀតដែលប្រែប្រួល ដូច្នេះ តម្លៃសមស្រប នៃឧបករណ៍មូលធនរបស់អង្គភាពផ្ទាល់និងត្រូវទទួល ឬនិងត្រូវប្រគល់ស្មើនឹងទឹកប្រាក់នៃសិទ្ធិតាម កិច្ចសន្យា ឬកាតព្វកិច្ច។ សិទ្ធិឬកាតព្វកិច្ចតាមកិច្ចសន្យា បែបនេះអាច សម្រាប់ទឹកប្រាក់ថេរ ឬទឹកប្រាក់ដែលអាច ឡើងចុះនៅក្នុង ផ្នែកមួយ

ឬ ទាំងស្រុង ក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងការផ្លាស់ប្តូរអថេរ ក្រៅពី តម្លៃទីផ្សារ នៃឧបករណ៍មូលធនរបស់អង្គភាពផ្ទាល់ (ឧ. អត្រាការប្រាក់ តម្លៃទីផ្សារ ឬតម្លៃឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ)។ ឧទាហរណ៍ចំនួន ០២ គឺ(ក) កិច្ចសន្យាមួយ ត្រូវប្រគល់ឧបករណ៍មូលធន របស់អង្គភាពផ្ទាល់ឱ្យ បានច្រើន តាមការ ដែលអាចធ្វើទៅបាន គឺស្មើនឹងតម្លៃ CU១០០ និង (ខ) កិច្ចសន្យាមួយត្រូវ ប្រគល់ឧបករណ៍មូលធន របស់អង្គភាពផ្ទាល់ ឱ្យបានច្រើន តាមការដែល អាចធ្វើទៅបានគឺស្មើនឹងតម្លៃ១០០អោន នៃមាស ។ កិច្ចសន្យាបែបនេះ គឺជាបំណុលហិរញ្ញវត្ថុរបស់អង្គភាព ទោះបីជាអង្គភាពត្រូវ ឬអាចទូទាត់វា ដោយការប្រគល់ឧបករណ៍ មូលធនផ្ទាល់។ វាមិនមែនជាឧបករណ៍មូល ធន ពីព្រោះអង្គភាពប្រើចំនួនអថេរនៃឧបករណ៍មូលធនផ្ទាល់ជាមធ្យោ បាយ ដើម្បីទូទាត់កិច្ចសន្យា។ ដូច្នេះកិច្ចសន្យាមិនផ្តល់ភស្តុតាងពីភាគកម្ម នៅ សល់នៅក្នុងទ្រព្យសកម្ម របស់ អង្គភាព បន្ទាប់ពីការកាត់ចេញនូវរាល់ បំណុលនោះទេ។

២២ លើកលែងតែបានបរិយាយនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ២២ក កិច្ចសន្យាមួយ ដែល នឹងត្រូវបានទូទាត់ដោយអង្គភាព (ការទទួល ឬ) ការប្រគល់ចំនួនថេរនៃ ឧបករណ៍មូលធនផ្ទាល់ ជាការដោះដូរសម្រាប់ចំនួនថេរនៃសាច់ប្រាក់ ឬ ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុមួយផ្សេងទៀតគឺជាឧបករណ៍មូលធន។ ឧទាហរណ៍ សិទ្ធិពិសេសភាគហ៊ុនដែលបាន បោះផ្សាយដែលផ្តល់ឱ្យសមភាគីនូវសិទ្ធិ ដើម្បីទិញចំនួនថេរនៃភាគហ៊ុនរបស់អង្គភាព សម្រាប់តម្លៃថេរ ឬសម្រាប់ ទឹកប្រាក់ដើមដែលបានកំណត់រួចជាស្រេចនៃសញ្ញាប័ណ្ណគឺឧបករណ៍មូល ធន។ ការប្រែប្រួលតម្លៃនៃ កិច្ចសន្យាដែលកើតចេញពីការប្រែប្រួលអត្រា

ការប្រាក់ទីផ្សារដែលមិនប៉ះពាល់ចំនួនសាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ផ្សេងទៀតដែលត្រូវបង់ ឬត្រូវទទួល ចំនួននៃឧបករណ៍មូលធន ដែល ត្រូវទទួល ឬត្រូវប្រគល់ នៅពេលការទូទាត់នៃកិច្ចសន្យាមិនហាមឃាត់ កិច្ចសន្យាពីការទទួលស្គាល់ជាឧបករណ៍មូលធន។ តម្លៃតបស្នងណាមួយ ដែលបានទទួល (ដូចជាបុព្វលាភ ដែលបានទទួលសម្រាប់សិទ្ធិពិសេសជា លាយលក្ខណៈ ឬដីកាជាលាយលក្ខណៈនៅលើភាគហ៊ុនរបស់អង្គភាព ផ្ទាល់) គឺត្រូវបានបូកបញ្ចូលដោយផ្ទាល់ទៅគណនីមូលធន។ តម្លៃតបស្នង ណា មួយដែលបានបង់ (ដូចជាបុព្វលាភដែលបានបង់សម្រាប់សិទ្ធិ ពិសេសដែលបានទិញ) ត្រូវបានកាត់ចេញដោយផ្ទាល់ពីគណនីមូលធន ។ ការប្រែប្រួលតម្លៃសមស្របនៃឧបករណ៍មូលធន មិនត្រូវបានទទួលស្គាល់ នៅក្នុង របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុទេ។

២២ក ប្រសិនបើឧបករណ៍មូលធនរបស់អង្គភាពផ្ទាល់ដែលនឹងត្រូវទទួល ឬនិង ត្រូវប្រគល់នៅពេលការទូទាត់កិច្ចសន្យាគឺជាឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ អាចលក់ បាន ជាមួយនិងលក្ខណៈពិសេសទាំងអស់ ហើយបានបំពេញលក្ខខណ្ឌ ដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងកថាខណ្ឌ១៦ក និង១៦ខ ឬឧបករណ៍ដែលកំណត់ មកលើអង្គភាពនូវកាតព្វកិច្ចដើម្បីប្រគល់ទៅឱ្យភាគីមួយទៀតនូវចំណែក តាមសមាមាត្រ នៃទ្រព្យសកម្មពិតរបស់អង្គភាពតែនៅពេលមានការជំរះ បញ្ជីជាមួយនិងលក្ខណៈពិសេសទាំងអស់ និងបំពេញលក្ខខណ្ឌដែល រៀប រាប់នៅក្នុងកថាខណ្ឌ ១៦គ និង ១៦ឃ កិច្ចសន្យាគឺជាទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ឬបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ។ នេះរួមបញ្ចូលនូវកិច្ចសន្យាដែលនឹងត្រូវទូទាត់ដោយ អង្គភាពដោយការទទួលបាន ឬការប្រគល់នូវចំនួនថេរនៃឧបករណ៍បែប

នេះជាការដោះដូរសម្រាប់ទឹកប្រាក់ថេរនៃសាច់ប្រាក់
ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ផ្សេងទៀត។

២៣ ជាមួយនឹងការលើកលែងនៃកាលៈទេសៈដូចបានរៀបរាប់នៅក្នុងកថាខណ្ឌ
១៦ក និង ១៦ខ ឬកថាខណ្ឌ ១៦គ និង ១៦ឃ កិច្ចសន្យាមួយ ដែលមាន
កាតព្វកិច្ចឱ្យអង្គភាពមួយត្រូវទិញ នូវឧបករណ៍មូលធនផ្ទាល់ខ្លួនជាសាច់
ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត ដែលនាំឱ្យមានការកើនឡើង
ចំពោះបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់តម្លៃបច្ចុប្បន្ន នៃទឹកប្រាក់ហោមករិញ
(ឧទាហរណ៍ សម្រាប់តម្លៃបច្ចុប្បន្ននៃតម្លៃទិញមករិញខាងមុខ តម្លៃអនុវត្ត
សិទ្ធិពិសេស ឬទឹកប្រាក់ហោមករិញផ្សេងទៀត)។ នេះគឺជាករណីមួយទោះ
បីជាកិច្ចសន្យាខ្លួនឯងគឺជាឧបករណ៍មូលធន។ ឧទាហរណ៍មួយគឺកាតព្វ
កិច្ចរបស់អង្គភាពមួយក្រោមកិច្ចសន្យាខាងមុខដើម្បីទិញឧបករណ៍មូលធន
ផ្ទាល់ជាសាច់ប្រាក់។ នៅពេលដែលបំណុលហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានទទួលស្គាល់
លើក ដំបូងតាម ស.រ.ហ.អ.ក ៩ តម្លៃសមស្របរបស់វា (តម្លៃបច្ចុប្បន្ន
នៃទឹកប្រាក់ហោមករិញ) គឺត្រូវបានចាត់ ថ្នាក់ឡើងវិញពីគណនីមូលធន។
នៅឆ្នាំបន្តបន្ទាប់ បំណុលហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានវាស់វែងតាម ស.រ.ហ.អ.ក ៩។
ប្រសិនបើកិច្ចសន្យាអស់សុពលភាពដោយគ្មានការប្រគល់នោះតម្លៃយោង
នៃបំណុលហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានចាត់ ថ្នាក់ឡើងវិញទៅគណនីមូលធន។ កាតព្វ
កិច្ចតាមកិច្ចសន្យារបស់អង្គភាពមួយ ដើម្បីទិញឧបករណ៍មូលធនរបស់
អង្គភាពផ្ទាល់ផ្តល់នូវការកើនឡើងចំពោះបំណុលហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់តម្លៃបច្ចុ
ប្បន្ននៃទឹកប្រាក់ហោមករិញ ទោះបីជាកាតព្វកិច្ចដើម្បីទិញមានលក្ខខណ្ឌ
ទៅលើសមភាគីដែលអនុវត្តសិទ្ធិដើម្បីហោមករិញ (ឧ. សិទ្ធិពិសេសលក់

ជាលាយលក្ខអក្សរ ដែលផ្តល់ឱ្យសមភាគីនូវសិទ្ធិ ដើម្បីលក់ឧបករណ៍ មូលធនរបស់អង្គភាពផ្ទាល់ទៅឱ្យអង្គភាពតាមតម្លៃមួយថេរ) ។

២៤ កិច្ចសន្យាមួយដែលនិងត្រូវបានទូទាត់ដោយអង្គភាពដោយការប្រគល់ ឬ ដោយការទទួលបាននូវចំនួនថេរ នៃឧបករណ៍មូលធនរបស់អង្គភាពផ្ទាល់ ជាការដោះដូរសម្រាប់ទឹកប្រាក់អថេរ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត គឺ ជាទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ឬបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ។ ឧទាហរណ៍មួយ គឺកិច្ចសន្យា សម្រាប់អង្គភាពមួយដើម្បី ប្រគល់ ចំនួន ១០០ នៃឧបករណ៍មូលធន របស់ខ្លួនជាថ្នូរសម្រាប់ទឹកប្រាក់ ដែលបានគណនាដើម្បីឱ្យស្មើនឹងតម្លៃ ១០០ អោននៃមាស។

សំវិធានធនទូទាត់យថាហេតុ

២៥ ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុអាចតម្រូវឱ្យ អង្គភាពប្រគល់សាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្ម ហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត ឬបើមិនដូច្នោះទេ ត្រូវទូទាត់វាតាមមធ្យោបាយ ដែល វាអាចជាបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ នៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍នៃការកើតមានឡើង ឬមិន កើតមានឡើងនៃព្រឹត្តិការណ៍ នាពេលអនាគតមិនប្រាកដប្រជា (ឬលើ ទិន្នផលនៃកាលៈទេសៈ មិនពិតប្រាកដ) ដែលលើសពីការគ្រប់គ្រងរបស់ អ្នកបោះផ្សាយ និងអ្នកកាន់ឧបករណ៍ ដូចជាការផ្លាស់ប្តូរ សន្ទស្សន៍ទីផ្សារ ភាគហ៊ុន សន្ទស្សន៍តម្លៃអ្នកប្រើប្រាស់ អត្រាការប្រាក់ ឬការតម្រូវពន្ធដារ ឬចំណូលនាពេលអនាគតរបស់អ្នកបោះផ្សាយ ចំណេញសុទ្ធ ឬអនុបាត បំណុលធៀបនឹងមូលធន។ អ្នកបោះផ្សាយនៃ ឧបករណ៍បែបនេះ មិនមាន សិទ្ធិឥតលក្ខខណ្ឌដើម្បីជៀសវាងនូវការប្រគល់សាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្ម

ហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត (ឬ បើមិនដូច្នោះទេ ដើម្បីទូទាត់វាតាមមធ្យោបាយ ដែលវាអាចជាបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ)។ ដូច្នេះ វាគឺជាបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ នៃអ្នក បោះផ្សាយ លុះត្រាតែ៖

- (ក) ផ្នែកនៃសិទ្ធិធន ទូទាត់យថាហេតុ ដែលអាចតម្រូវឱ្យការទូទាត់ជា សាច់ប្រាក់ឬជាទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ផ្សេងទៀត (ឬ បើមិនដូច្នោះទេ តាមមធ្យោបាយដែលវាអាចជាបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ) គឺមិនមែនពិតប្រាកដ
- (ខ) អ្នកបោះផ្សាយអាចត្រូវបានតម្រូវឱ្យធ្វើការទូទាត់កាតព្វកិច្ចជាសាច់ ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត (ឬបើមិនដូច្នោះទេត្រូវទូទាត់ វាតាម មធ្យោបាយដែលវាអាចជាបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ) តែនៅក្នុងព្រឹត្តិ ការណ៍ នៃការជំរះបញ្ជីរបស់អ្នកបោះផ្សាយ ឬ
- (គ) ឧបករណ៍មានលក្ខណៈពិសេសទាំងអស់ និងបំពេញលក្ខខណ្ឌនៅក្នុង កថាខណ្ឌ ១៦ក និង ១៦ខ។

សិទ្ធិពិសេសទូទាត់

២៦ នៅពេលដែលឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដើរវេទិកាផ្តល់ឱ្យភាគីមួយនូវជំរើសពី របៀបដែលវាត្រូវបានទូទាត់ (ឧ. អ្នកបោះផ្សាយ ឬអ្នកកាន់ឧបករណ៍ អាចជ្រើសរើសការទូទាត់ពិតជាសាច់ប្រាក់ ឬដោយការដោះដូរ ភាគហ៊ុនជា សាច់ប្រាក់) វាគឺជាទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ឬបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ លុះត្រាតែ ជំរើសសម្រាប់ការទូទាត់ ទាំងអស់អាចនាំឱ្យឧបករណ៍ត្រូវបានចាត់ទុកជា ឧបករណ៍មូលធន។

២៧ ឧទាហរណ៍មួយ នៃឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដើរវេទិកា ជាមួយនិងសិទ្ធិពិសេស ទូទាត់ដែលជាបំណុលហិរញ្ញវត្ថុគឺជា សិទ្ធិពិសេសទិញភាគហ៊ុន ដែលអ្នក បោះផ្សាយអាចសំរេចចិត្តដើម្បីធ្វើការទូទាត់ពិតជាសាច់ប្រាក់ ឬដោយការ ដោះដូរភាគហ៊ុនរបស់ខ្លួនជាសាច់ប្រាក់។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ កិច្ចសន្យា មួយចំនួនដើម្បីទិញ ឬលក់ធាតុមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងការដោះដូរ សម្រាប់ឧបករណ៍មូលធនផ្ទាល់ របស់អង្គភាពគឺស្ថិតនៅក្នុងវិសាលភាពនៃ ស្តង់ដារនេះពីព្រោះពួកគេអាចត្រូវបានទូទាត់ដោយការប្រគល់ធាតុមិនមែន ហិរញ្ញវត្ថុ ឬសាច់ប្រាក់សុទ្ធ ឬឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត (សូមមើល កថាខណ្ឌ ៨ -១០)។ កិច្ចសន្យាបែបនេះគឺទ្រព្យសកម្ម ហិរញ្ញវត្ថុ ឬ បំណុលហិរញ្ញវត្ថុ និងមិនមែនជាឧបករណ៍មូលធន។

ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុផ្ទុប (សូមមើលកថាខណ្ឌ កង៣០- កង៣៥ និង ឧទាហរណ៍គំរូ ៩-១២)

២៨ អ្នកបោះផ្សាយឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនដើរវេទិកាត្រូវវាយតម្លៃពី លក្ខខណ្ឌនៃឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីកំណត់ថាតើវាមានទាំងសមាសធាតុ បំណុល និងមូលធនដែរឬទេ។ សមាសធាតុទាំងនេះ ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ដាច់ ដោយឡែកជាបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ឬឧបករណ៍មូលធន ដោយអនុលោមតាម កថាខណ្ឌ ១៥។

២៩ អង្គភាពមួយ ទទួលស្គាល់ដាច់ដោយឡែក នូវសមាសធាតុនៃឧបករណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុដែល (ក) បង្កើតបំណុលហិរញ្ញវត្ថុរបស់អង្គភាព និង (ខ) ផ្តល់ សិទ្ធិពិសេសដល់អ្នកកាន់ឧបករណ៍ ដើម្បីបំបែកវាទៅជា ឧបករណ៍មូល

ធនរបស់អង្គភាព។ ឧទាហរណ៍ សញ្ញាបណ្ណ ឬឧបករណ៍ស្រដៀងគ្នា ដែល អាចបំបែកបានដោយអ្នកកាន់ឧបករណ៍ទៅជាចំនួនថេរនៃភាគហ៊ុនធម្មតា របស់អង្គភាព គឺជាឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវ។ តាមទស្សនៈរបស់អង្គភាព ឧបករណ៍បែបនេះរួមមានសមាសធាតុពី បំណុលហិរញ្ញវត្ថុ (ការរៀបចំ តាមកិច្ចសន្យាដើម្បីប្រគល់សាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត) និង ឧបករណ៍មូលធន (សិទ្ធិពិសេសទិញដែលផ្តល់ឱ្យអ្នកកាន់សិទ្ធិ សម្រាប់រយៈពេលជាក់លាក់មួយ ដើម្បីបំបែកវាទៅជាចំនួនថេរនៃភាគ ហ៊ុនធម្មតា របស់អង្គភាព)។ ឥទ្ធិពលសេដ្ឋកិច្ច នៃការបោះផ្សាយឧបករណ៍ បែបនេះ ដូចគ្នាច្រើនទៅនឹងការបោះផ្សាយឧបករណ៍បំណុលស្របពេល ជាមួយគ្នា ជាមួយនិងសំវិធានធនទូទាត់មុននិងដីការដើម្បីទិញភាគហ៊ុន ធម្មតា ឬ ការបោះផ្សាយឧបករណ៍បំណុលជាមួយដីកាទិញភាគហ៊ុនអាច ភ្ជាប់មក ជាមួយបាន។ ដូច្នេះ នៅក្នុងករណីទាំងអស់អង្គភាពបង្ហាញ សមាសធាតុ បំណុលនិងមូលធនដាច់ដោយឡែកនៅក្នុងរបាយការណ៍ ស្ថានភាព ហិរញ្ញវត្ថុ។

៣០ ការចាត់ថ្នាក់នៃសមាសធាតុបំណុល និងមូលធននៃឧបករណ៍ដែលអាច បំបែកបានមិនត្រូវបានកែប្រែទេ ជាលទ្ធផលនៃការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងភាព ទំនងថាសិទ្ធិពិសេសបំបែក នឹងត្រូវបានអនុវត្ត ទោះបីជានៅពេលដែល ការអនុវត្តនៃសិទ្ធិពិសេស អាចស្តែងចេញមានគុណសម្បត្តិផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ចំពោះអ្នកបោះផ្សាយ។ អ្នកកាន់មិនអាចតែងតែប្រព្រឹត្តតាមមធ្យោបាយ ដែលអាចត្រូវបានរំពឹងទុក ឧទាហរណ៍ វិបាកពន្ធដែលកើតចេញពីការ បំបែកអាចខុសគ្នាក្នុងចំណោមអ្នកកាន់។ លើសពីនេះទៅទៀត ភាពទំនង

នៃការបំបែកនឹងប្រែប្រួលពីពេលមួយទៅពេលមួយទៀត។ កាតព្វកិច្ច
តាមកិច្ចសន្យារបស់អង្គភាពដើម្បីធ្វើការទូទាត់នាពេល អនាគតនៅសល់
កំពុងដំណើរការ រហូតដល់វាត្រូវបានបំបាត់តាមរយៈការបំបែកកាល
អវសាននៃឧបករណ៍ ឬប្រតិបត្តិការខ្លះផ្សេងទៀត។

៣១ ស.រ.ហ.អ.ក ៩ ជាប់ទាក់ទិននឹងការវាស់វែង ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និង
បំណុលហិរញ្ញវត្ថុ។ ឧបករណ៍មូលធន គឺជាឧបករណ៍ដែលផ្តល់ភស្តុតាង
ពីភាគកម្មនៅសល់នៅក្នុងទ្រព្យសកម្មរបស់អង្គភាពមួយបន្ទាប់ពីកាត់ចេញ
បំណុលទាំងអស់។ ដូច្នេះ នៅពេលដែលតម្លៃយោងនៃឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ
ផ្គូផ្គងត្រូវបានបែងចែកទៅ សមាសធាតុមូលធន ឬសមាសធាតុបំណុល
សមាសធាតុមូលធន ត្រូវបានកំណត់នូវទឹកប្រាក់ដែលនៅសល់ បន្ទាប់ពី
កាត់ចេញពីតម្លៃសមស្របនៃឧបករណ៍ទាំងមូលនូវចំនួនទឹកប្រាក់ដែលបា
នកំណត់ដាច់ដោយឡែក សម្រាប់សមាសធាតុបំណុល។ តម្លៃនៃលក្ខណៈ
ពិសេសដេរីវេទីវ (ដូចជា សិទ្ធិទិញ) ដែលបង្កប់នៅក្នុងឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ
ផ្គូផ្គងក្រៅពីសមាសធាតុមូលធន (ដូចជា សិទ្ធិបំបែកមូលធន) ត្រូវបាន
បញ្ចូលនៅក្នុងសមាសធាតុបំណុល។ ផលបូកនៃតម្លៃយោង ដែលបាន
កំណត់ចំពោះសមាសធាតុបំណុល និងសមាសធាតុមូលធន នៅពេល
ទទួលស្គាល់លើកដំបូង គឺតែងតែស្មើនឹងតម្លៃសមស្របដែលអាចសំអាង
លើហេតុផល ចំពោះឧបករណ៍ទាំងមូល។ ពុំមានចំណេញ ឬខាតដែល
កើតចេញពីការទទួលស្គាល់លើកដំបូងនូវសមាសធាតុនៃឧបករណ៍ដាច់
ដោយឡែកទេ។

៣២ តាមវិធីសាស្ត្រដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងកថាខណ្ឌ ៣១ អ្នកបោះផ្សាយនៃ

បំណុលដែលអាចបំប្លែង បានទៅជាភាគហ៊ុនធម្មតាទី ១ ត្រូវកំណត់ តម្លៃយោងនៃសមាសធាតុបំណុល ដោយការវាស់វែងតម្លៃសមស្របនៃ បំណុលស្រដៀងគ្នា (រួមបញ្ចូលទាំងលក្ខណៈពិសេស ដើរវេទិកាមិនមែន មូលធន ដែលបានបង្កប់) ដែលមិនមានសមាសធាតុមូលធនពាក់ព័ន្ធ។ តម្លៃយោងនៃឧបករណ៍មូលធនដែលបានតំណាងដោយសិទ្ធិដើម្បីបំប្លែង ឧបករណ៍ទៅជាភាគហ៊ុនធម្មតាគឺបន្ទាប់មកត្រូវបានកំណត់ដោយការកាត់ ចេញតម្លៃសមស្រប នៃបំណុលហិរញ្ញវត្ថុពីតម្លៃសមស្របនៃឧបករណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទាំងមូល។

ភាគហ៊ុនរតនៈ (សូមមើលកថាខណ្ឌ កង៣៦)

៣៣ ប្រសិនបើអង្គភាពមួយទិញមកវិញនូវឧបករណ៍មូលធនផ្ទាល់របស់ខ្លួន ឧបករណ៍ទាំងនោះ (ភាគហ៊ុនរតនៈ) និងត្រូវបានដកចេញពីមូលធន។ ពុំមានខាត ឬចំណេញ និងត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងរបាយការណ៍ ចំណេញ ឬខាត នៅពេលទិញ ការលក់ ការបោះផ្សាយ ឬការលុបចោល នៃឧបករណ៍មូលធនផ្ទាល់របស់អង្គភាពទេ។ ភាគហ៊ុនរតនៈបែបនេះ អាចត្រូវបានទិញ និងត្រូវបានកាន់កាប់ដោយអង្គភាព ឬដោយសមាជិក ផ្សេងទៀតរបស់បណ្តុំក្រុមហ៊ុនរួម។ តម្លៃតបស្នងដែលបានបង់ ឬ និងត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយផ្ទាល់នៅក្នុងមូលធន។

៣៤ ទឹកប្រាក់នៃភាគហ៊ុនរតនៈ ដែលកាន់កាប់ត្រូវបានលាតត្រដាងដាច់ដោយ ឡែកនៅក្នុង របាយការណ៍ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ ឬនៅក្នុងកំណត់សម្គាល់ ដោយអនុលោមតាមស.គ.អ.ក ១ ការដាក់បង្ហាញរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។

អង្គភាពមួយផ្តល់នូវការលាតត្រដាងដោយអនុលោមតាម ស.គ.អ.ក ២៤
ការលាតត្រដាងពី ភាគីពាក់ព័ន្ធ ប្រសិនបើ អង្គភាពទិញមកវិញនូវ
ឧបករណ៍មូលធនរបស់ខ្លួនពីភាគីពាក់ព័ន្ធ។

ការប្រាក់ ភាគលាភ ការខាត និង ចំណេញ (សូមមើលកថាខណ្ឌ កង៣៧)

៣៥ ការប្រាក់ ភាគលាភ ការខាត និងចំណេញដែលទាក់ទិននឹងឧបករណ៍
ហិរញ្ញវត្ថុ ឬសមាសធាតុមួយ ដែលជាបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ និងត្រូវបានទទួល
ស្គាល់ជាចំណូល ឬចំណាយនៅក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញ ឬខាត។ ការបែង
ចែកទៅឱ្យអ្នកកាន់ឧបករណ៍មូលធននិងត្រូវបានកត់ត្រានៅខាងឥណពន្ធ
ដោយផ្ទាល់ទៅ គណនីមូលធន ដោយអង្គភាព បន្ទាប់ពីអត្ថប្រយោជន៍ពន្ធ
លើប្រាក់ចំណូលទាក់ទិន។ ថ្លៃដើមប្រតិបត្តិការ នៃប្រតិបត្តិការមូលធនត្រូវ
បានធ្វើគណនេយ្យកម្មជាការកាត់បន្ថយពីមូលធន បន្ទាប់ពីអត្ថប្រយោជន៍
ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលទាក់ទិន។

៣៦ ការចាត់ថ្នាក់នៃឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុជាបំណុលហិរញ្ញវត្ថុឬឧបករណ៍មូលធន
កំណត់ថាតើ ការប្រាក់ ភាគលាភ ការខាត និងចំណេញដែលទាក់ទិននឹង
ឧបករណ៍នោះត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាចំណូល ឬខាតនៅក្នុងរបាយការណ៍
ចំណេញ ឬខាត ដែរឬទេ។ ដូច្នេះការទូទាត់ភាគលាភលើភាគហ៊ុន ដែល
បានទទួលស្គាល់ទាំងមូល ជាបំណុលត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាចំណាយតាម
របៀបដូចគ្នានឹងការប្រាក់លើសញ្ញាប័ណ្ណ។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ ចំណេញ
និងខាតដែលជាប់ទាក់ទិននឹងការហៅមកវិញ ឬការធ្វើហិរញ្ញប្បទានបន្ត

នៃបំណុលហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញឬខាត ផ្ទុយពីការហៅមកវិញ ឬការធ្វើហិរញ្ញប្បទានបន្តនៃឧបករណ៍មូលធនត្រូវ បានទទួលស្គាល់ជាការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងមូលធន។ ការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងតម្លៃ សមស្របនៃឧបករណ៍មូលធន មិនត្រូវបានទទួលស្គាល់ នៅក្នុងរបាយ ការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុទេ។

៣៧ អង្គភាពមួយជាធម្មតាកើតឡើងនូវថ្លៃដើមផ្សេងៗនៅក្នុងការបោះផ្សាយ ឬ ការទិញឧបករណ៍មូលធនផ្ទាល់ខ្លួន។ ថ្លៃដើមទាំងនោះអាចរួមបញ្ចូលទាំង ការចុះបញ្ជី និងថ្លៃឈ្នួលច្បាប់ផ្សេងទៀតទឹកប្រាក់ដែលបានបង់ទៅឱ្យអ្នក ប្រឹក្សាច្បាប់ អ្នកប្រឹក្សាគណនេយ្យ និងអ្នកប្រឹក្សាអាជីពផ្សេងទៀត ថ្លៃដើម បោះពុម្ព និងពន្ធប្រថាប់ត្រា។ ថ្លៃដើមប្រតិបត្តិការនៃប្រតិបត្តិការមូលធន ត្រូវបានធ្វើគណនេយ្យកម្មជាការកាត់បន្ថយពីមូលធន (បន្ទាប់ពីអត្ថប្រយោជន៍ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលទាក់ទិន) តាមទំហំដែលថ្លៃដើមទាំងនោះ ជា ថ្លៃដើម បន្ថែមដែលបែងចែកដោយផ្ទាល់ទៅប្រតិបត្តិការមូលធន ដែល អាចត្រូវបានជៀសវាងបើមិនដូច្នោះទេ។ ថ្លៃដើមនៃប្រតិបត្តិការមូលធន ដែលត្រូវបានបោះបង់ចោលត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាចំណាយ។

៣៨ ថ្លៃដើមប្រតិបត្តិការ ដែលទាក់ទិននឹងការបោះផ្សាយឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ផ្លូវត្រូវបានបែងចែកទៅសមាសធាតុបំណុល និងសមាសធាតុមូលធននៃ ឧបករណ៍តាមសមាមាត្រធៀបនឹងការបែងចែកចំណូល។ ថ្លៃដើមប្រតិបត្តិ ការ ដែលទាក់ទិនរួមគ្នានឹងប្រតិបត្តិការលើសពីមួយ (ឧទាហរណ៍ ថ្លៃដើម នៃការផ្តល់ស្របពេលគ្នា នៃភាគហ៊ុនខ្លះ និងការចុះបញ្ជីភាគហ៊ុនផ្សេង ទៀត នៅក្នុងទីផ្សារហ៊ុន) ត្រូវបានបែងចែកទៅឱ្យប្រតិបត្តិការ ទាំងនោះ

ដោយប្រើមូលដ្ឋាននៃការបែងចែកដែលសមស្រប មានសង្គតិភាពជា
មួយនិងប្រតិបត្តិការស្រដៀងគ្នា។

៣៩ ទឹកប្រាក់នៃថ្លៃដើមប្រតិបត្តិការ ដែលបានធ្វើគណនេយ្យកម្មជាការកាត់
បន្ថយ ពីមូលធននៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទ ត្រូវបានលាតត្រដាងដាច់ដោយ
ឡែកតាម ស.គ.អ.ក ១។ ទឹកប្រាក់ទាក់ទិននិងពន្ធលើប្រាក់ចំណូលដែល
បានទទួលស្គាល់ដោយផ្ទាល់នៅក្នុងគណនីដើមទុនត្រូវបានរួមបញ្ចូលនៅ
ក្នុងទឹកប្រាក់សរុបនៃពន្ធលើប្រាក់ ចំណូលពន្យា និងបច្ចុប្បន្នដែលបាន
កត់ត្រានៅខាងឥណទានឬត្រូវបានគេគិតចូលទៅគណនីមូលធនដែលត្រូវ
បានលាតត្រដាងតាម ស.គ.អ.ក ១២ ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល។

៤០ ភាគលាភដែលបានចាត់ថ្នាក់ជាចំណាយអាចត្រូវបានដាក់ បង្ហាញនៅក្នុង
របាយការណ៍លទ្ធផលលម្អិត ឬរបាយការណ៍លទ្ធផល ដាច់ដោយឡែក
(ប្រសិនបើបានដាក់បង្ហាញ) ជាមួយនឹងការប្រាក់លើបំណុលផ្សេងទៀត
ឬជាធាតុដាច់ដោយឡែក។ បន្ថែមលើសេចក្តីតម្រូវនៃស្តង់ដារនេះ ការលាត
ត្រដាងនៃការប្រាក់និងភាគលាភគឺជាកម្មវត្ថុនៃសេចក្តីតម្រូវនៃ ស.គ.អ.ក
១ និង ស.រ.ហ.អ.ក ៧។ នៅក្នុងកាលៈទេសៈខ្លះដោយសារតែភាព
ខុសគ្នា រវាងការប្រាក់និងភាគលាភដែលទាក់ទងនិងបញ្ហាមួយចំនួនដូច
ជា ភាព អាចដកចេញបានតាមពន្ធ វាមានភាពចាំបាច់ដើម្បីលាតត្រដាង
ពួកគេ ដាច់ដោយឡែក នៅក្នុងរបាយការណ៍លទ្ធផលលម្អិតឬរបាយ-
ការណ៍ លទ្ធផលដាច់ដោយឡែក (ប្រសិនបើបានដាក់បង្ហាញ)។ ភាគលាត
ត្រដាង ពីឥទ្ធិពល ពន្ធត្រូវបានធ្វើឡើងដោយអនុលោមតាម ស.គ.អ.ក
១២។

៤១ ចំណេញ និងខាត ដែលទាក់ទិននឹងការផ្លាស់ប្តូរតម្លៃយោងនៃបំណុល ហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាចំណូល ឬចំណាយនៅក្នុងរបាយការណ៍ ចំណេញឬខាត ទោះបីជាពេលដែលពួកគេទាក់ទិននឹងឧបករណ៍ ដែលរួម បញ្ចូលនូវសិទ្ធិចំពោះភាគកម្មនៅសល់នៅក្នុងទ្រព្យសកម្មនៃអង្គភាពនៅក្នុង ការដោះដូរជាសាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុមួយផ្សេងទៀត (សូម មើលកថាខណ្ឌ១៨ (ខ))។ តាម ស.គ.អ.ក ១ អង្គភាព ដាក់បង្ហាញ ចំណេញ ឬខាតណាដែល កើតឡើងពីការវាស់វែងឡើងវិញនៃឧបករណ៍ នេះដាច់ដោយឡែកនៅក្នុងរបាយការណ៍លទ្ធផលលម្អិត នៅពេលដែល វាមានទាក់ទិនក្នុងការពន្យល់លទ្ធផលរបស់អង្គភាព។

ការកាត់កងទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និងបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ (សូមមើល កថាខណ្ឌ ករណី៣ និង ករណី៤ផងដែរ)

៤២ ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និង បំណុលហិរញ្ញវត្ថុ និងត្រូវបានកាត់កង និងត្រូវតែ ជាទឹកប្រាក់ពិតដែលបាន ដាក់បង្ហាញនៅក្នុងរបាយការណ៍ស្ថានភាព ហិរញ្ញវត្ថុ នៅពេល និងតែនៅពេលដែល អង្គភាពមួយ:

- (ក) បច្ចុប្បន្នមានសិទ្ធិអនុវត្តតាមច្បាប់ដើម្បីកាត់កងនូវទឹកប្រាក់ ដែលបានទទួលស្គាល់ និង
- (ខ) មានបំណងដើម្បីធ្វើការទូទាត់តាមមូលដ្ឋានពិត ឬដើម្បីទទួល ស្គាល់ទ្រព្យសកម្ម និងទូទាត់បំណុលព្រមពេលជាមួយគ្នា។

នៅក្នុងធ្វើគណនេយ្យកម្មលើការផ្ទេរទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុដែលមិនបំពេញ លក្ខណៈសម្រាប់ការឈប់ទទួលស្គាល់ អង្គភាពមិនត្រូវកាត់កងទ្រព្យសកម្ម

ដែលបានផ្ទេរ និងបំណុលដែលជាប់ទាក់ទិន (សូមមើល ស.រ.ហ.អ.ក ៩ កថាខណ្ឌ ៣.២.២២)។

៤៣ ស្តង់ដារនេះតម្រូវឱ្យមានការដាក់បង្ហាញទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និងបំណុល ហិរញ្ញវត្ថុតាមមូលដ្ឋានពិត នៅពេលដែលធ្វើដូច្នេះ ឆ្លុះបញ្ចាំងពីលំហូរ សាច់ប្រាក់រំពឹងទុក នាពេលអនាគតរបស់អង្គភាព ពីការទូទាត់ឧបករណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុដាច់ដោយឡែកពីរបៀបច្រើន។ នៅពេលដែលអង្គភាពមួយមានសិទ្ធិ ដើម្បីទទួល ឬបង់ទឹកប្រាក់ពិតទោល និងមានបំណងដើម្បីធ្វើដូច្នេះជា ឥទ្ធិពល អង្គភាពមានទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ឬបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ ទោលតែ ប៉ុណ្ណោះ។ នៅក្នុងកាលៈទេសៈផ្សេងទៀត ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និង បំណុលហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានដាក់ បង្ហាញដាច់ដោយឡែកពីគ្នាស្របនឹងចារិក លក្ខណៈរបស់គេជាធនធាន ឬកាតព្វកិច្ចរបស់អង្គភាព។

៤៤ ការកាត់កងទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ដែលបានទទួលស្គាល់រួច និងបំណុល ហិរញ្ញវត្ថុដែលបានទទួលស្គាល់រួច និងការដាក់បង្ហាញទឹកប្រាក់ពិតខុសពី ការឈប់ទទួលស្គាល់នៃទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ឬបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ។ ទោះបី ជាការទូទាត់មិនផ្តល់នូវការកើនឡើង ចំពោះការទទួលស្គាល់នៃចំណេញ ឬខាត ការឈប់ទទួលស្គាល់នៃឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ មិនត្រឹមតែលទ្ធផល នៅក្នុងការផ្លាស់ចេញនៃធាតុ ដែលបានទទួលស្គាល់រួចពីគ្រាមុនពីរបាយ- ការណ៍ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ ប៉ុន្តែថែមទាំងអាចផ្តល់លទ្ធផល នៅក្នុងការ ទទួលស្គាល់ចំណេញ ឬខាត ផងដែរ។

៤៥ សិទ្ធិនៃការកាត់កង គឺជាសិទ្ធិស្របច្បាប់របស់កូនបំណុល តាមកិច្ចសន្យា ឬ បើមិនដូច្នោះទេ ត្រូវទូទាត់ ឬត្រូវលុបចោលនូវទឹកប្រាក់ទាំងអស់ ឬទឹក

ប្រាក់មួយចំណែក ដោយសារតែម្ចាស់បំណុល ដោយការប្រើទល់និង
ទឹកប្រាក់នោះ ជាទឹកប្រាក់ដែលម្ចាស់បំណុលជំពាក់។ នៅក្នុងកាលៈទេសៈ
មិនប្រក្រតី កូនបំណុលអាចមានសិទ្ធិស្របច្បាប់ ដើម្បីប្រើទឹកប្រាក់ ដែល
ជំពាក់ដោយភាគីទី៣ទល់នឹងទឹកប្រាក់ដែលជំពាក់ទៅម្ចាស់បំណុល ដោយ
ដឹងថាមានកិច្ចព្រមព្រៀងមួយរវាងភាគីទាំងបី ដែលបង្កើតយ៉ាងច្បាស់នូវ
សិទ្ធិរបស់កូនបំណុលពីការកាត់កង។ ពីព្រោះតែ សិទ្ធិនៃការកាត់កង គឺជា
សិទ្ធិស្របច្បាប់ លក្ខខណ្ឌដែលគាំទ្រដល់សិទ្ធិ អាចប្រែប្រួលពីទីកន្លែងមួយ
ច្បាប់ទៅទីកន្លែងច្បាប់មួយទៀត ហើយច្បាប់ដែលអាចអនុវត្តបានចំពោះ
ទំនាក់ទំនងរវាងភាគីចាំបាច់ត្រូវបានធ្វើការពិចារណាឡើងវិញ។

៤៦ ការកើតមានឡើងនៃសិទ្ធិ ដែលអាចអនុវត្តបានដើម្បីកាត់កងទ្រព្យសកម្ម
ហិរញ្ញវត្ថុ និងបំណុលហិរញ្ញវត្ថុប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ច ដែលជាប់
ទាក់ទិននិងទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និងបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ ហើយអាចប៉ះពាល់
ដល់ហានិភ័យរបស់អង្គភាពចំពោះឥណទាន និងហានិភ័យសន្តិសុខភាព។
តែទោះជាយ៉ាងក៏ ដោយការកើតមាននៃសិទ្ធិដោយខ្លួនឯងគឺមិនមែនជា
មូលដ្ឋានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការធ្វើការកាត់កងនោះទេ។
នៅក្នុងភាពអវត្តមាន នៃចេតនាដើម្បីអនុវត្តសិទ្ធិ ឬដើម្បីទូទាត់ព្រមពេល
ជាមួយគ្នាទឹកប្រាក់ និង ពេលវេលា នៃលំហូរសាច់ប្រាក់របស់អង្គភាពនា
ពេលអនាគតមិនត្រូវបាន រងផលប៉ះពាល់ទេ។ នៅពេលដែលអង្គភាព
មួយមានបំណងអនុវត្តសិទ្ធិ ឬ ដើម្បីអនុវត្តព្រមពេលជាមួយគ្នាការដាក់
បង្ហាញទ្រព្យសកម្ម និងបំណុល តាមមូលដ្ឋានពិតឆ្លុះបញ្ចាំងនូវទឹកប្រាក់
ដែលមានភាគប្រហាក់ប្រហែល

ច្រើននិងពេលវេលានៃលំហូរសាច់ប្រាក់ដែលបានរំពឹងទុកនាពេលអនាគត ក៏ដូចជាហានិភ័យវិវាទចំពោះហានិភ័យដែលលំហូរសាច់ប្រាក់ ទាំងនោះមាន ហានិភ័យ។ ចេតនាដោយភាគីមួយ ឬភាគីពីរ ដើម្បីទូទាត់តាមមូលដ្ឋាន ពិតដោយគ្មានសិទ្ធិស្របច្បាប់ ដើម្បីធ្វើដូចនេះ គឺមិនគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីធ្វើ ឱ្យត្រូវនូវការកាត់កងពីព្រោះសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ច ដែលជាប់ទាក់ទិននឹង ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និងបំណុលហិរញ្ញវត្ថុនៅរក្សាដដែល។

៤៧ ចេតនារបស់អង្គភាពទាក់ទិននឹងការទូទាត់ នៃទ្រព្យសកម្មនិងបំណុលជាក់ លាក់ អាចត្រូវបានរងឥទ្ធិពល ដោយការអនុវត្តអាជីវកម្មធម្មតារបស់ខ្លួន សេចក្តីតម្រូវនៃទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ និងកាលៈទេសៈផ្សេងទៀតដែលអាចកំរិត លើលទ្ធភាពដើម្បីទូទាត់តាមតម្លៃពិត ឬដើម្បីទូទាត់ព្រមពេលជាមួយគ្នា។ នៅពេលដែលអង្គភាព មួយមានសិទ្ធិនៃការកាត់កង ប៉ុន្តែមិនមានចេតនា ដើម្បីទូទាត់ពិត ឬដើម្បីទទួលស្គាល់ទ្រព្យសកម្ម និងទូទាត់បំណុលព្រម ពេលជាមួយគ្នា ឥទ្ធិពលនៃសិទ្ធិ លើបង្ហាញពីហានិភ័យឥណទាន របស់ អង្គភាពត្រូវបាន លាតត្រដាងដោយអនុលោមតាមកថាខណ្ឌ ៣៦ នៃ ស.រ.ហ.អ.ក. ៧។

៤៨ ការទូទាត់ព្រមពេលជាមួយគ្នានៃឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុចំនួនពីរអាចកើតមាន ឡើងតាមរយៈ ជាឧទាហរណ៍កិច្ចប្រតិបត្តិការរបស់ភ្នាក់ងារទាក់ទិនក្នុង ទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុដែលបានរៀបចំរួច ឬការដោះដូរនៅចំពោះមុខ។ នៅក្នុង កាលៈទេសៈទាំងនេះ លំហូរសាច់ប្រាក់ជាឥទ្ធិពល គឺសមមូលនឹងទឹកប្រាក់ ពិតទោល និងមិនមានហានិភ័យចំពោះហានិភ័យឥណទាន ឬហានិភ័យ សន្តិសុខភាព ។ នៅក្នុងកាលៈទេសៈទាំងនេះអង្គភាពមួយអាចទូទាត់

ឧបករណ៍ទាំងពីរ ដោយការទទួល និងការបង់ទឹកប្រាក់ដាច់ដោយឡែក ផ្សេងគ្នា ដែលក្លាយជាមានហានិភ័យចំពោះហានិភ័យឥណទានសម្រាប់ ទឹកប្រាក់ពេញលេញនៃទ្រព្យកម្ម ឬហានិយភាពសនិយភាពសម្រាប់ ទឹកប្រាក់ ពេញលេញ នៃបំណុល ។ ការបង្ហាញពីហានិភ័យបែបនេះ អាចមានសំខាន់ ទោះបីជា មានការពាក់ព័ន្ធបន្តិចបន្តួចក៏ដោយ ។ ដូច្នេះហើយ ការទទួល ស្គាល់នៃទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និងការទូទាត់ បំណុលហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបាន ចាត់ទុកជាការទទួលស្គាល់ព្រមពេលជាមួយគ្នា តែនៅពេលដែល ប្រតិបត្តិការកើត ឡើងនៅពេលជាមួយគ្នា។

៤៩ លក្ខខ័ណ្ឌ ដែលបានដាក់ចេញនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ៤២ ជាទូទៅមិនត្រូវបាន បំពេញទេ ហើយការកាត់កងជាទូទៅ មិនសមស្របទេនៅពេល

- (ក) ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុខុសគ្នាច្រើន ត្រូវបានប្រើ ដើម្បីយកគំរូតាម លក្ខណៈពិសេសនៃឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុទោល (ឧបករណ៍ផ្គូផង)
- (ខ) ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និងបំណុលហិរញ្ញវត្ថុកើតឡើងពីឧបករណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុ ដែលមានហានិភ័យចំបងដូចៗគ្នា (ឧទាហរណ៍ ទ្រព្យ សកម្ម និងបំណុលនៅក្នុងចំនួននៃកិច្ចសន្យាខាងមុខ ឬឧបករណ៍ ដើរវេទិកាផ្សេងទៀត) ប៉ុន្តែពាក់ព័ន្ធនឹងសមភាគីផ្សេង
- (គ) ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ឬទ្រព្យសកម្មផ្សេងទៀត ត្រូវបានសន្យា ជា វត្ថុដាក់បញ្ចាំសម្រាប់បំណុលហិរញ្ញវត្ថុមិនទទួលខុសត្រូវ
- (ឃ) ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានផ្អាកនៅក្នុងបរិច្ឆេទដោយកូនបំណុល សម្រាប់គោលបំណងនៃការទទួលខុសត្រូវកាតព្វដោយពុំមានទ្រព្យ សកម្មទាំងនោះ

ដែលត្រូវបានទទួលយកដោយម្ចាស់បំណុលនៅ
ក្នុងការទូទាត់កាតព្វកិច្ច (ឧទាហរណ៍ ការរៀបចំមូលធនបង្ករទុក)
ឬ

(ង) កាតព្វកិច្ច ដែលបានកើតឡើងជាលទ្ធផលនៃព្រឹត្តិការណ៍ ដែល
ផ្តល់ការកើនឡើង ចំពោះការខាតបង់ ដែលត្រូវរំពឹងទុកថានឹង
ទទួលបានមកវិញពី ភាគីទី ៣ ដោយគុណធម៌នៃការទាមទារ
ដែលបានធ្វើឡើងក្រោមកិច្ចសន្យាធានារ៉ាប់រង។

៥០ អង្គភាពមួយ ដែលអនុវត្តប្រតិបត្តិការឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុមួយចំនួនជាមួយ
និងសមភាគីទោលអាចឈានទៅ ដល់ “ការរៀបចំពិត្នរួម” ជាមួយសម-
ភាគីនោះ ។ កិច្ចព្រមព្រៀងមួយនេះផ្តល់នូវការទូទាត់ពិតទោលនៃ
ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុទាំងអស់ ដែលគ្របដណ្តប់ដោយកិច្ចព្រមព្រៀង នៅ
ក្នុងព្រឹត្តិការណ៍នៃការខូចខាតលើ ឬការបញ្ឈប់កិច្ចសន្យាមួយណាមួយ។
ការរៀបចំ ទាំងនេះជារួមត្រូវបានប្រើ ដោយស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីផ្តល់
ការការពារទល់នឹងការខាត នៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍នៃការក្លែងបន្លំ ឬ
កាលៈទេសៈផ្សេងទៀតដែលនាំដល់សមភាគីមិនអាចមានលទ្ធភាព ដើម្បី
បំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ។ ការរៀបចំពិត្នរួមជារួមបង្កើតឡើង នូវសិទ្ធិ
កាត់កងដែលក្លាយ ជាអាចអនុវត្តមាន និងប៉ះពាល់ការទទួលស្គាល់
ឬការទទួលស្គាល់ នៃទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុមួយៗ និងបំណុល ហិរញ្ញវត្ថុ
តែប៉ុណ្ណោះ បន្ទាប់ពីព្រឹត្តិការណ៍ជាក់លាក់ នៃការខូចខាត ឬនៅក្នុង
កាលៈទេសៈផ្សេងទៀត ដែលមិនត្រូវបានរំពឹងថានឹងកើនឡើង នៅក្នុង
ដំណើរការអាជីវកម្មធម្មតា ។ ការរៀបចំពិត្នរួមមិនផ្តល់នូវ មូលដ្ឋាន

សម្រាប់ការកាត់កងលុះត្រាតែលក្ខខណ្ឌទាំងពីរ នៅក្នុងកថាខណ្ឌ ៤២ ត្រូវបានបំពេញ ។ នៅពេលដែល ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និងបំណុល ហិរញ្ញវត្ថុ ដែលជាកម្មវត្ថុនៃការរៀបចំពិត្នម មិនត្រូវបានកាត់កងឥទ្ធិពល នៃការរៀបចំ លើការបង្ហាញរបស់ អង្គភាពចំពោះហានិភ័យឥណទាន ត្រូវបានលាតត្រដាង ដោយអនុលោម តាមកថាខណ្ឌ ៣៦ នៃ ស.រ.ហ.អ.ក ៧ ។

ការលាតត្រដាង

៥១-៩៥ [លុបចោល]

កាលបរិច្ឆេទប្រសិទ្ធិភាព និង អន្តរកាល

៩៦

អង្គភាពមួយត្រូវប្រើស្តង់ដានេះសម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទប្រចាំឆ្នាំដែលចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី ឬបន្ទាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៥។ ការអនុវត្តមុនត្រូវបានអនុញ្ញាត។ អង្គភាពមួយមិនត្រូវប្រើស្តង់ដានេះសម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទប្រចាំឆ្នាំដែលចាប់ផ្តើម នៅថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៥ លុះត្រាតែអង្គភាពអនុវត្តស.គ.អ.ក៣៩ ផងដែរ (ដែលបានចេញផ្សាយនៅខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៣) ដោយរួមបញ្ចូលវិសោធនកម្ម ដែលបានចេញផ្សាយ នៅក្នុងខែ មីនា ឆ្នាំ២០០៤។ ប្រសិនបើអង្គភាព អនុវត្តស្តង់ដានេះ សម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទដែលចាប់ផ្តើមមុន ថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៥ អង្គភាពត្រូវលាតត្រដាង

ពីហេតុការណ៍នោះ។

៩៦ក ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុអាចលក់បាន និងកាតព្វកិច្ច ដែលកើតឡើងនៅពេល ជំរះបញ្ជី (វិសោធនកម្មចំពោះ ស.គ.អ.ក ៣២ និង ស.គ.អ.ក ១) ដែល បានចេញផ្សាយនៅក្នុងខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៨ បានតម្រូវឱ្យឧបករណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុ ដែលមានលក្ខណៈពិសេសទាំងអស់ និងបំពេញលក្ខខណ្ឌនៅក្នុង កថាខណ្ឌ ១៦ក និង ១៦ខ ឬកថាខណ្ឌ ១៦គ និង ១៦ឃ ដែលត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជា ឧបករណ៍មូលធនបានធ្វើវិសោធនកម្មកថា ខណ្ឌ ១១ ១៦ ១៧-១៩ ២២ ២៥ កង១៣ កង១៤ និង កង២៧ និងបានបញ្ចូលកថាខណ្ឌ ១៦ក-១៦ច ៩៦ខ ៩៦គ ៩៧គ កង១៤ក និង កង២៩ក។ អង្គភាពមួយត្រូវអនុវត្តវិសោធនកម្មទាំងនោះសម្រាប់ការិយ បរិច្ឆេទប្រចាំឆ្នាំ ដែលចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី ១ ឬ បន្ទាប់ពីថ្ងៃទី ០១ មករា ឆ្នាំ ២០០៩។ ការអនុវត្តមុនត្រូវបានអនុញ្ញាត។ ប្រសិនបើអង្គភាពមួយអនុវត្ត ការផ្លាស់ប្តូរសម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទមុន អង្គភាពត្រូវលាតត្រដាងពីហេតុ- ការណ៍នោះ និងប្រើវិសោធនកម្មទាក់ទិនចំពោះ ស.គ.អ.ក ១ ស.គ.អ.ក ៣៩ ស.រ.ហ.អ.ក ៧ និង IFRIC ២ នៅពេល ដូចគ្នា។

៩៦ខ ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុអាចលក់បាន និងកាតព្វកិច្ចដែលកើតចេញពីការជំរះ បញ្ជី បានដាក់ឱ្យប្រើការលើកលែងនូវវិសាលភាពមានកំរិត ដូច្នេះ អង្គភាពមួយមិនត្រូវប្រើការលើកលែងដោយភាពស្រដៀងគ្នា។

៩៦គ ការចាត់ថ្នាក់នៃឧបករណ៍ក្រោមការលើកលែងនេះត្រូវបានវិភាគត្អិតចំពោះ ការធ្វើ គណនេយ្យកម្ម សម្រាប់ឧបករណ៍បែបនេះតាម ស.គ.អ.ក ១ ស.គ.អ.ក ៣២ ស.គ.អ.ក ៣៩ ស.រ.ហ.អ.ក ៩។ ឧបករណ៍មិនត្រូវ

បានចាត់ទុកជាឧបករណ៍មូលធនតាមការណែនាំផ្សេងទៀត ឧទាហរណ៍
ស.រ.ហ.អ.ក ២។

៩៧ ស្តង់ដារនេះត្រូវបានអនុវត្តប្រតិសកម្ម។

៩៧ក ស.គ.អ.ក ១ (ដូចបានកែប្រែ នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៧) បានធ្វើវិសោធនកម្ម
វាក្យស័ព្ទដែលបានប្រើទូទាំង ស.រ.ហ.អ.ក។ លើសពីនេះទៅទៀត វាបាន
ធ្វើវិសោធនកម្មកថាខណ្ឌ ៤០។ អង្គភាពមួយត្រូវប្រើវិសោធនកម្មទាំង
នោះ សម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទប្រចាំឆ្នាំដែលចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី១ ឬបន្ទាប់ពី
ថ្ងៃទី១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៩។ ប្រសិនបើអង្គភាពមួយប្រើ ស.គ.អ.ក ១
(បានកែប្រែ ឆ្នាំ២០០៧) សម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទមុនវិសោធនកម្ម ត្រូវបាន
ប្រើសម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទមុននោះ។

៩៧ខ ស.រ.ហ.អ.ក ៣ ការបញ្ចូលអាជីវកម្មរួមគ្នា (ដូចបានកែប្រែ នៅក្នុង
ឆ្នាំ២០០៨) បានលុបចោលកថាខណ្ឌ៤(គ)។ អង្គភាពមួយប្រើវិសោធនកម្ម
នោះសម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទប្រចាំឆ្នាំ ដែលចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី០១ ឬបន្ទាប់ពី
ថ្ងៃទី០១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៩។ ប្រសិនបើអង្គភាពមួយអនុវត្តស.រ.ហ.អ.ក
៣ (បានកែប្រែ ឆ្នាំ២០០៨) សម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទមុនវិសោធនកម្ម ក៏ត្រូវ
បានប្រើសម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទមុននោះផងដែរ។ ប៉ុន្តែវិសោធនកម្មមិន
អនុវត្ត ចំពោះតម្លៃតបស្នងថាហេតុដែលបានកើតឡើងពីការបញ្ចូល
អាជីវកម្មរួមគ្នាសម្រាប់ កាលបរិច្ឆេទទិញបានបន្តការអនុវត្ត ស.រ.ហ.អ.ក
៣ (បានកែ ប្រែ ឆ្នាំ២០០៨)។ ជំនួសមកវិញ អង្គភាពមួយត្រូវធ្វើគណ
នេយ្យកម្ម សម្រាប់តម្លៃតបស្នងបែបនេះដោយអនុលោមតាមកថាខណ្ឌ
៦៥ក - ៦៥ង នៃ ស.រ.ហ.អ.ក ៣ (ដូចបានធ្វើវិសោធនកម្មនៅក្នុងឆ្នាំ

២០១០)។

៩៧គ នៅពេលដែលប្រើវិសោធនកម្មដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងកថាខណ្ឌ ៩៦ក អង្គភាពមួយត្រូវបានតម្រូវឱ្យបំបែក ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ជាមួយនិង កាតព្វកិច្ច ដើម្បីប្រគល់ទៅឱ្យភាគីមួយផ្សេងទៀតនូវចំណែកតាមសមា- មាត្រនៃទ្រព្យសកម្មពិតរបស់អង្គភាពតែប៉ុណ្ណោះនៅពេលជំរះបញ្ជីទៅជា សមាសធាតុបំណុល និងសមាសធាតុមូលធន ។ ប្រសិនបើសមាសធាតុ បំណុល ឈប់ដំណើរការតទៅទៀត ការអនុវត្តប្រតិសកម្ម នៃវិសោធន កម្មទាំងនោះ ចំពោះ ស.គ.អ.ក ៣២ និងពាក់ព័ន្ធនឹងការបំបែកសមាស ធាតុជាពីរ នៃមូលធន ។ សមាសធាតុ ទីមួយនឹងនៅក្នុងប្រាក់ចំណេញ រក្សាទុក និងតំណាងឱ្យភាគកម្មបូកបន្តដែលបានទទួលស្គាល់លើសមាស ធាតុបំណុល ។ សមាសធាតុផ្សេងទៀតអាចតំណាងសមាសធាតុបំណុល ដើម ។ ដូច្នេះ អង្គភាពមួយមិនចាំបាច់ បំបែកសមាសធាតុទាំងពីរនេះ ប្រសិនបើសមាសធាតុបំណុលលែង មានដំណើរការតទៅទៀតនៅថ្ងៃនៃ ការ អនុវត្តវិសោធនកម្ម ។

៩៧ឃ កថាខណ្ឌ ៤ ត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្មដោយ ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងចំពោះ ស.រ.ហ.អ.ក ដែលបានចេញផ្សាយនៅក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៨។ អង្គភាព មួយត្រូវប្រើវិសោធនកម្មនោះសម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទប្រចាំឆ្នាំ ដែលចាប់ ផ្តើមនៅថ្ងៃទី ឬបន្ទាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៩។ ការអនុវត្តមុនត្រូវ បានអនុញ្ញាត។ ប្រសិនបើអង្គភាពអនុវត្តវិសោធនកម្មសម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទ មុនអង្គភាពត្រូវលាតត្រដាងពីហេតុការណ៍នោះនិងអនុវត្តសម្រាប់ការិយ បរិច្ឆេទមុននោះនូវវិសោធនកម្មចំពោះកថាខណ្ឌ៣ នៃស.រ.ហ.អ.ក ៧

កថាខណ្ឌ ១ នៃស.គ.អ.ក ២៨ និង កថាខណ្ឌ ១ នៃ ស.គ.អ.ក ៣១
ដែល បានចេញផ្សាយនៅក្នុង ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៨។ អង្គភាពមួយ
ត្រូវបាន អនុញ្ញាតិឱ្យអនុវត្តវិសោធនកម្មទៅពេលខាងមុខ។

៩៧៥ កថាខណ្ឌ ១១ និង ១៦ ត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្មដោយ ការចាត់ថ្នាក់នៃ
ការបោះផ្សាយសិទ្ធិ ដែលបានចេញផ្សាយនៅក្នុង ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៩។
អង្គភាពមួយត្រូវប្រើវិសោធនកម្មនោះសម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទប្រចាំឆ្នាំ ដែល
ចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី ១ ឬបន្ទាប់ពីថ្ងៃទី១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១០។ ការអនុវត្ត
មុនត្រូវបានអនុញ្ញាតិ។ ប្រសិនបើអង្គភាពមួយអនុវត្តវិសោធនកម្ម សម្រាប់
ការិយបរិច្ឆេទមុន អង្គភាពត្រូវលាតត្រដាងពីហេតុការណ៍ នោះ។

៩៧៦ [លុបចោល]

៩៧៧ កថាខណ្ឌ ៩៧១ ត្រូវបានធ្វើវិសោធនកម្ម ដោយការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើង
ចំពោះ ស.រ.ហ.អ.ក ដែលបានចេញផ្សាយនៅក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ២០១០។
អង្គភាពមួយត្រូវប្រើវិសោធនកម្មនោះសម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទប្រចាំឆ្នាំ ដែល
ចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី ១ ឬបន្ទាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១០។ ការអនុវត្ត
មុនត្រូវបានអនុញ្ញាតិ។

៩៧៨ ស.រ.ហ.អ.ក ៩ បានចេញផ្សាយនៅក្នុងខែតុលា ឆ្នាំ២០១០ បានធ្វើ
វិសោធនកម្មកថាខណ្ឌ ៣ ៤ ១២ ២៣ ៣១ ៤២ ៩៦គ ករណី និង
ករណី៣០ និងបានលុបចោល កថាខណ្ឌ ៩៧៥។ អង្គភាពមួយ ត្រូវប្រើ
វិសោធនកម្មទាំងនោះនៅពេលដែលអង្គភាពប្រើ ស.រ.ហ.អ.ក ៩ ដែល
បានចេញផ្សាយនៅក្នុងខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១០។

ការដកចេញសេចក្តីប្រកាសផ្សេងៗ

៩៨ ស្តង់ដានេះជំនួសឱ្យ ស.គ.អ.ក ៣២ *ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ៖ ការលាតត្រដាង និង ការដាក់បង្ហាញ* ដែលបាន កែប្រែនៅក្នុងឆ្នាំ ២០០០*។

៩៩ ស្តង់ដានេះជំនួសការបកស្រាយដូចខាងក្រោម៖

(ក) SIC -5 *ការចាត់ថ្នាក់នៃឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ - សំវិធានធនទូទាត់យថាហេតុ*

(ខ) SIC-16 *ដើមទុនភាគហ៊ុន - ឧបករណ៍មូលធនផ្ទាល់បានទិញមកវិញ (ភាគហ៊ុនរតនៈ) និង*

(គ) SIC-17 *មូលធន - ថ្លៃដើមនៃប្រតិបត្តិការមូលធន*

១០០ ស្តង់ដានេះបានដកចេញនូវការបកស្រាយរបស់ SIC ៣៤ *ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ - ឧបករណ៍ ឬសិទ្ធិ ដែលអាចហៅមកវិញបានដោយអ្នកកាន់។*

ឧបសម្ព័ន្ធ

សេចក្តីណែនាំពីការអនុវត្ត

ស.គ.អ.ក ៣២ *ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ៖ ការដាក់បង្ហាញ*

ឧបសម្ព័ន្ធនេះគឺជាផ្នែកសំខាន់មួយនៃស្តង់ដា។

កឆ១ សេចក្តីណែនាំពី ការអនុវត្តនេះពន្យល់ ពីការអនុវត្តនៃទិដ្ឋភាពជាក់លាក់របស់ស្តង់ដា។

កឆ២ ស្តង់ដាមិនជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងការទទួលស្គាល់ឬការវាស់វែងនៃរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។ សេចក្តីតម្រូវអំពីការទទួលស្គាល់ និងការវាស់វែងទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និងបំណុលហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានចែងនៅក្នុង ស.វ.ហ.អ.ក ៩។

ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និង បំណុលហិរញ្ញវត្ថុ

ករណី ៣ រូបិយវត្ថុ (សាច់ប្រាក់) គឺជាទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ពីព្រោះវាគឺជាទ្រព្យដែលបានប្រើប្រាស់ដើម្បីទទួលបានប្រាក់ចំណូល ដែលជំនួសឱ្យរូបិយវត្ថុ និងដូច្នេះ គឺជាមូលដ្ឋានដែលប្រតិបត្តិការទាំងអស់ត្រូវបានវាស់វែង និងត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។ ការដាក់បញ្ជីប្រាក់ជាមួយនឹងធនាគារ ឬស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុប្រហាក់ប្រហែលគឺជាទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ពីព្រោះសមតុល្យទំនោរទៅរកម្ចាស់បំណុលនៅក្នុងការទូទាត់បំណុលហិរញ្ញវត្ថុ។

ករណី ៤ ឧទាហរណ៍រួមនៃទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ដែលគឺជាទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីទទួលបានសាច់ប្រាក់ នៅក្នុងពេលអនាគត និងបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ ស្របគ្នាដែលគឺជាទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ តាមកិច្ចសន្យាដើម្បីប្រគល់សាច់ប្រាក់នៅក្នុងពេលអនាគតគឺ៖

- (ក) គណនីពាណិជ្ជកម្មត្រូវទទួល និងត្រូវសង
- (ខ) ប័ណ្ណត្រូវទទួលបាន និង ត្រូវសង
- (គ) កំរិតត្រូវទទួល និង ត្រូវសង និង
- (ឃ) សញ្ញាបណ្ណត្រូវទទួល និង ត្រូវសង

នៅក្នុងករណីនីមួយៗ សិទ្ធិតាមកិច្ចសន្យារបស់ភាគីមួយដើម្បីទទួល (ឬកាតព្វកិច្ចត្រូវសង) សាច់ប្រាក់ត្រូវផ្ទេរផ្តល់ដើម្បីបង (ឬ សិទ្ធិដើម្បីទទួល) ។

ករណី ៥ ប្រភេទមួយផ្សេងទៀត នៃឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាឧបករណ៍មួយ ដែលអត្ថប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ចដែលត្រូវទទួល ឬដែលត្រូវបោះបង់ចោល គឺជាទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ក្រៅពីសាច់ប្រាក់។ ឧទាហរណ៍ ប័ណ្ណត្រូវសងជា

សញ្ញា ប័ណ្ណរដ្ឋាភិបាលផ្តល់ឱ្យអ្នកកាន់ឧបករណ៍ នូវសិទ្ធិតាមកិច្ចសន្យា ដើម្បីទទួល និងអ្នកបោះផ្សាយនូវកាតព្វកិច្ចតាមកិច្ចសន្យា ដើម្បីប្រគល់ នូវសញ្ញាប័ណ្ណរដ្ឋាភិបាល មិនមែនសាច់ប្រាក់ទេ។ សញ្ញាប័ណ្ណ គឺជាទ្រព្យ សកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ពីព្រោះពួកគេបានតំណាងឱ្យ កាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋាភិបាល ដែលបោះផ្សាយដើម្បីសងសាច់ប្រាក់។ ដូច្នេះ ប័ណ្ណគឺជាទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ របស់អ្នកកាន់ប័ណ្ណ និង បំណុលហិរញ្ញវត្ថុរបស់អ្នកកាន់ប័ណ្ណ។

ករណី

ឧបករណ៍បំណុល “បិតថេរ” (ដូចជា សញ្ញាប័ណ្ណបិតថេរ ប័ណ្ណបំណុល និងប័ណ្ណមូលធន) ជាធម្មតាផ្តល់ឱ្យអ្នកកាន់ឧបករណ៍ជាមួយនឹងសិទ្ធិតាម កិច្ចសន្យា ដើម្បីទទួលការសងលើការជំពាក់ នៃការប្រាក់តាមកាលបរិច្ឆេទ កំណត់ដោយពន្យារពេលទៅពេលអនាគតមិនកំណត់ ជាមួយនឹងពុំមានសិទ្ធិ ដើម្បីទទួលបាននូវចំណេញនៃប្រាក់ដើម ឬសិទ្ធិមួយចំពោះចំណេញ នៃ ប្រាក់ដើមក្រោមលក្ខខណ្ឌដែលធ្វើឱ្យវាមិនទំនងជាកើតឡើង ឬនៅឆ្ងាយ ពេកនាពេលអនាគត។ ឧទាហរណ៍ អង្គភាពមួយ អាចបោះផ្សាយឧបក- រណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដែលតម្រូវឱ្យ អង្គភាពធ្វើការសងប្រចាំឆ្នាំនូវចំនួនដូចគ្នាស្មើ នឹងអត្រាការប្រាក់៨ភាគរយដែលបានប្រើចំពោះទឹកប្រាក់ថាវិកឬទឹកប្រាក់ ដើម CU១០០០*។ ដោយសន្មត់ ៨ភាគរយ ដែលត្រូវជាអត្រាទីផ្សារនៃ ការប្រាក់ សម្រាប់ឧបករណ៍ នៅពេលដែលបោះផ្សាយ អ្នកបោះផ្សាយ សន្មតកាតព្វកិច្ច តាមកិច្ចសន្យាដើម្បីធ្វើការសងការប្រាក់ នាពេលអនាគត ជាខ្សែដោយមានតម្លៃសមស្រប (តម្លៃបច្ចុប្បន្ន) នៃ CU១០០០ នៅពេល ទទួលស្គាល់លើកដំបូង។ អ្នកកាន់ឧបករណ៍ និងអ្នកបោះផ្សាយឧបករណ៍ មានទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និងបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ តាមលំដាប់លំដោយ។

ករណី សិទ្ធិតាមកិច្ចសន្យា ឬកាតព្វកិច្ចតាមកិច្ចសន្យា ដើម្បីទទួល ប្រគល់ ឬដោះ ដូរ ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុខ្លួនឯង។ ខ្សែសង្វាក់នៃ សិទ្ធិតាមកិច្ចសន្យា ឬកាតព្វកិច្ច តាមកិច្ចសន្យាបំពេញនិយមន័យ នៃ ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុប្រសិនបើវានឹងចុងក្រោយនាំដល់ការទទួលបាន ឬ ការ សងសាច់ប្រាក់ ឬ នាំដល់ការទិញ ឬ ការបោះផ្សាយនៃឧបករណ៍មូលធន។

ករណី លទ្ធភាពដើម្បីអនុវត្តនូវសិទ្ធិតាមកិច្ចសន្យា ឬសេចក្តីតម្រូវ ដើម្បីបំពេញ នូវកាតព្វកិច្ច តាមកិច្ចសន្យាអាចជា កត្តាដាច់ខាត ឬអាចមានភាពមិន ច្បាស់លាស់លើការកើតឡើងនៃព្រឹត្តិការណ៍នាពេលអនាគត។ ឧទាហរណ៍ ការធានាហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាសិទ្ធិតាមកិច្ចសន្យារបស់អ្នកឱ្យខ្ចី ដើម្បីទទួលបាន នូវសាច់ប្រាក់ពីអ្នក ផ្តល់ការធានា និងកាតព្វកិច្ចតាមកិច្ចសន្យាស្របពេល គ្នារបស់អ្នកផ្តល់ការធានាដើម្បីទូទាត់ឱ្យអ្នកឱ្យខ្ចី ប្រសិនបើ អ្នកខ្ចីមិនអាច សងប្រាក់។ សិទ្ធិតាមកិច្ចសន្យា និងកាតព្វកិច្ចកើតមានឡើង ដោយសារតែ ប្រតិបត្តិការ ឬព្រឹត្តិការណ៍អតីតកាល (ការសន្មត់របស់អ្នកទទួលការធានា) ទោះបីជាលទ្ធភាពរបស់អ្នកឱ្យខ្ចីដើម្បីអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួន និងសេចក្តី តម្រូវ សម្រាប់អ្នកផ្តល់ការធានាដើម្បីអនុវត្តតាមកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនគឺមាន ភាពមិន ច្បាស់លាស់ពីសកម្មភាព ធ្វើឱ្យខូចនាពេលអនាគតដោយអ្នកខ្ចី ប្រាក់។ សិទ្ធិជាយថាហេតុ និងកាតព្វកិច្ចបំពេញនិយមន័យនៃទ្រព្យសកម្ម ហិរញ្ញវត្ថុនិងបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ ទោះបីជាទ្រព្យសកម្ម និងបំណុលបែបនេះ មិន តែងតែត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។ សិទ្ធិនិង កាតព្វ កិច្ចយថាហេតុខ្លះអាចជាកិច្ចសន្យាធានារ៉ាប់រងស្ថិតនៅក្នុងវិសាល ភាពនៃ ស.វ.ហ.អ.ក ៤។

ករណី ៩ ក្រោម ស.គ.អ.ក ១៧ ភតិសន្យា ភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបានចាត់ទុក សំខាន់ជាសិទ្ធិអំណាចរបស់ភតិបតី ដើម្បីទទួល និងកាតព្វកិច្ចរបស់ភតិកៈ ដើម្បីបង្ក នូវការទូទាត់ជាដំណាក់កាលដែលមានភាពសំខាន់ដូចគ្នានឹងការ ទូទាត់លាយគ្នានៃប្រាក់ដើមនិងការប្រាក់ក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងកំរើ។ ភតិ- បតីធ្វើគណនេយ្យកម្មការ វិនិយោគរបស់ខ្លួនតាមទឹកប្រាក់ ដែលត្រូវទទួល ក្រោមកិច្ចសន្យាភតិសន្យាជាជាងទ្រព្យសកម្មបានធ្វើភតិសន្យា។ លើស ពីនេះទៅទៀត ភតិសន្យាប្រតិបត្តិការ ត្រូវបានចាត់ទុកសំខាន់ ជាកិច្ច សន្យាមិនទាន់បញ្ចប់ ដែលសន្យាចំពោះភតិបតីដើម្បីផ្តល់នូវការប្រើប្រាស់ ទ្រព្យសកម្មនាការិយបរិច្ឆេទអនាគតនៅក្នុងការដោះដូរ ជាតម្លៃតប ស្ទង់ប្រហាក់ប្រហែលនឹងថ្លៃឈ្នួលសេវា។ ភតិបតីបន្តធ្វើគណនេយ្យកម្ម សម្រាប់ ទ្រព្យសកម្មបានធ្វើភតិសន្យាជាជាងទឹកប្រាក់ត្រូវទទួលណា មួយនាពេល អនាគត តាមកិច្ចសន្យា។ ដូច្នេះ ភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបាន ចាត់ទុកជា ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងភតិសន្យាប្រតិបត្តិការមិនត្រូវបានចាត់ ទុកជា ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុទេ (លើកលែងតែការទូទាត់មួយៗត្រូវដល់ពេល សង នាពេលបច្ចុប្បន្ន និងត្រូវសង)។

ករណី ១០ ទ្រព្យសកម្មបរិវត្ត (ដូចជា សន្និទ្ធព្យ រោងចក្រ និងបរិក្ខារ) ទ្រព្យសកម្ម ធ្វើភតិសន្យា និងទ្រព្យសកម្ម អរូបី (ដូចជា ប្រកាសនិបត្រ និងផ្កាក សញ្ញា ពាណិជ្ជកម្ម) គឺមិនមែនជាទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុទេ។ ការគ្រប់គ្រង នៃទ្រព្យសកម្មបរិវត្ត និងទ្រព្យសកម្មអរូបីបង្កើតឱ្យមានឱកាស ដើម្បីរក បាននូវលំហូរចូលសាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត ប៉ុន្តែវា មិនផ្តល់ការកើនឡើង ចំពោះសិទ្ធិបច្ចុប្បន្នដើម្បីទទួលបានសាច់ប្រាក់ ឬ

ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត។

ករណី១១ ទ្រព្យសកម្ម (ដូចជាចំណាយបង់មុន) ដែលអត្ថប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ច នាពេលអនាគតគឺជាការទទួលបានទំនិញ ឬសេវាជាជាងសិទ្ធិ ដើម្បីទទួលបានសាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត មិនមែនជាទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុទេ។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ ធាតុដូចជា ចំណូលពន្យា និងកាតព្វកិច្ចធានាភាគច្រើនមិនមែន ជាបំណុលហិរញ្ញវត្ថុពីព្រោះលំហូរចេញនៃអត្ថប្រយោជន៍ដែលជាប់ជាមួយនឹងពួកគេគឺជាការប្រគល់ទំនិញនិងសេវា ជាជាងកាតព្វកិច្ចតាមកិច្ចសន្យាដើម្បីបង់ប្រាក់ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត។

ករណី១២ បំណុល ឬទ្រព្យសកម្មដែលមិនមានក្នុងកិច្ចសន្យា (ដូចជា ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងពីលទ្ធផលនៃការតម្រូវរបស់ច្បាប់ ដែលបានណាត់ដោយរដ្ឋាភិបាល) គឺមិនមែនបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុទេ។ ការធ្វើគណនេយ្យកម្មសម្រាប់ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលគឺត្រូវបាន ពាក់ព័ន្ធនឹង ស.គ.អ.ក ១២។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរកាតព្វកិច្ចប្រយោល ដែលបានកំណត់នៅក្នុង ស.គ.អ.ក ៣៧ សំវិធានធនបំណុលយថាហេតុ និង ទ្រព្យសកម្មយថាហេតុ មិនកើតចេញពីកិច្ចសន្យានិងមិនមែនជា បំណុលហិរញ្ញវត្ថុទេ។

ឧបករណ៍មូលធន

ករណី១៣ ឧទាហរណ៍នៃឧបករណ៍មូលធនរួមបញ្ចូលទាំងភាគហ៊ុនធម្មតា ដែលមិនអាចលក់បាន ឧបករណ៍ដែលអាចលក់បានមួយចំនួន (សូមមើលកថាខណ្ឌ ១៦ក និង ១៦ខ) ឧបករណ៍ចំនួនដែលកំណត់លើអង្គភាពនូវ

កាតព្វកិច្ចដើម្បីប្រគល់ទៅឱ្យភាគីមួយទៀតនូវចំណែកតាមសមាមាត្រនៃ ទ្រព្យសកម្មពិតរបស់អង្គភាព តែនៅពេលជំរះបញ្ជី (សូមមើលកថាខណ្ឌ ១៦ត និង ១៦យ) ប្រភេទខ្លះនៃភាគហ៊ុនអទិភាព (សូមមើលកថាខណ្ឌ កឆ២៥ និង កឆ២៦) និងដីកា ឬសិទ្ធិទិញពិសេសជាលាយលក្ខណ៍ក្នុង ដែលអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកកាន់ឧបករណ៍ជារៀងរាល់ ឬទិញជាចំនួនថេរនៃភាគហ៊ុន ធម្មតាមិនអាចលក់បាននៅក្នុងអង្គភាពបោះផ្សាយ នៅក្នុង ការដោះដូរ សម្រាប់ទឹកប្រាក់ថេរ នៃសាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត។ កាតព្វកិច្ចរបស់អង្គភាពដើម្បីបោះផ្សាយ ឬទិញនូវចំនួនថេរនៃឧបករណ៍ មូលធនរបស់ខ្លួនផ្ទាល់នៅក្នុងការដោះសម្រាប់សាច់ប្រាក់ថេរឬទ្រព្យសក ម្ម ហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀតគឺជាឧបករណ៍មូលធនរបស់អង្គភាព (លើកលែង តែ ដូចបានបង្ហាញ នៅក្នុងកថាខណ្ឌ ២២ក)។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើកិច្ច សន្យា បែបនេះមានកាតព្វកិច្ចសម្រាប់អង្គភាព ដើម្បីទូទាត់សាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យ សកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត (ក្រៅពីកិច្ចសន្យា ដែលបានចាត់ថ្នាក់ ជាមូល ធនដោយអនុលោម តាម១៦ក និង ១៦ខ ឬកថាខណ្ឌ១៦ត និង ១៦យ) វាក៏ផ្តល់ការកើនឡើង ចំពោះបំណុលសម្រាប់តម្លៃបច្ចុប្បន្ននៃ ទឹកប្រាក់ ហោរមកវិញ (សូមមើល កឆ២៧(ក))។ អ្នកបោះផ្សាយភាគ- ហ៊ុនធម្មតា មិនអាចលក់បានសន្មត់ពីបំណុលនៅពេលដែលអង្គភាព អនុវត្តជាផ្លូវការ ដើម្បីបែងចែក និងប្រែក្លាយមានកាតព្វកិច្ច តាមផ្លូវច្បាប់ ចំពោះម្ចាស់ ភាគហ៊ុន ដើម្បីធ្វើបែបនេះ។ នេះជាករណីមួយបន្ទាប់ពី ប្រកាសចែក ភាគលាភឬនៅពេលអង្គភាពកំពុងត្រូវបានរំលាយចោល និងទ្រព្យសកម្ម ណាដែលនៅសល់បន្ទាប់ពីការបំពេញបំណុលបានក្លាយ

ជាអាចចែកទៅ ឱ្យម្ចាស់ភាគហ៊ុនបាន។

ករណី ១៤ សិទ្ធិទិញពិសេស ឬកិច្ចសន្យាស្រដៀងគ្នាផ្សេងទៀត ដែលបានទិញ ដោយ អង្គភាពដែលផ្តល់ឱ្យអង្គភាពនូវសិទ្ធិដើម្បីមកវិញនូវចំនួនថេរនៃឧបករណ៍ មូលដ្ឋានរបស់ខ្លួនជាការដោះដូរ សម្រាប់ការប្រគល់ទឹកប្រាក់ថេរនៃសាច់ ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត គឺមិនមែនទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ របស់អង្គភាព (លើកលែង តែដូចបានបង្ហាញនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ២២ក)។ ជំនួសមកវិញ តម្លៃបស្ចង្សណាមួយ ដែលបានបង់សម្រាប់កិច្ចសន្យាមួយ ត្រូវបានកាត់បន្ថយពីមូលធន។

ថ្នាក់នៃឧបករណ៍ដែលគាំទ្រដល់ថ្នាក់ទាំងអស់ផ្សេងទៀត (កថាខណ្ឌ ១៦ក (ខ) និង ១៦គ(ខ))

ករណី ១៤ក លក្ខណៈពិសេសមួយ នៃកថាខណ្ឌ ១៦ក និង ១៦គ គឺថាឧបករណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុ គឺបិតនៅក្នុងថ្នាក់នៃឧបករណ៍ដែលគាំទ្រដល់ថ្នាក់ទាំងអស់ ផ្សេងទៀត។

ករណី ១៤ខ នៅពេលកំណត់ថាតើឧបករណ៍មួយបិតនៅក្នុងថ្នាក់គាំទ្រ អង្គភាពមួយ វាយតម្លៃពីការទាមទារនៅពេលជំរះបញ្ជី ប្រសិនបើ វាត្រូវជំរះបញ្ជីនៅ កាលបរិច្ឆេទ ដែលអង្គភាពចាត់ថ្នាក់ឧបករណ៍។ អង្គភាពមួយត្រូវវាយ តម្លៃឡើងវិញពីការចាត់ថ្នាក់ប្រសិនបើមានការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងកាលៈទេសៈ ទាក់ទង។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើអង្គភាពបោះផ្សាយ ឬហៅមកវិញ ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត នេះអាចប៉ះពាល់ថាតើឧបករណ៍ ត្រូវបាន ចោទសួរស្ថិតនៅក្នុងថ្នាក់នៃឧបករណ៍ដែលគាំទ្រដល់ថ្នាក់ទាំងអស់ផ្សេង ទៀត។

ករណី ៤៤ ឧបករណ៍មួយដែលមានសិទ្ធិអទិភាពនៅពេលជំរះបញ្ជីរបស់អង្គភាព មិនមែនជាឧបករណ៍ដែលមាន សិទ្ធិទទួលចំពោះចំណែកតាមសមាមាត្រ នៃទ្រព្យសកម្មពិតរបស់ អង្គភាព។ ឧទាហរណ៍ ឧបករណ៍មួយមានសិទ្ធិអទិភាពនៅពេលជំរះបញ្ជី ប្រសិនបើ ឧបករណ៍ផ្តល់សិទ្ធិទទួលឱ្យអ្នកកាន់ឧបករណ៍នូវភាគលាភថេរនៅ ពេលជំរះបញ្ជី បន្ថែមលើភាគហ៊ុននៃទ្រព្យសកម្មពិតរបស់អង្គភាព នៅពេលដែលឧបករណ៍ផ្សេងទៀតក្នុងថ្នាក់គាំទ្រជាមួយនឹងសិទ្ធិចំពោះចំណែកតាមសមាមាត្រនៃទ្រព្យសកម្មពិតរបស់អង្គភាពមិនមានសិទ្ធិដូចគ្នា នៅពេលជំរះបញ្ជី។

ករណី ៤៥ ប្រសិនបើអង្គភាពមួយមានតែមួយថ្នាក់នៃឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដែលថ្នាក់នោះត្រូវបានទទួលស្គាល់ប្រសិនបើវាគាំទ្រដល់ថ្នាក់ទាំងអស់ផ្សេងទៀត។

លំហូរសាច់ប្រាក់បានរំពឹងទុកសរុបដែលបែងចែកទៅឱ្យនៅឧបករណ៍លើអាយុកាលនៃឧបករណ៍ (កថាខណ្ឌ១៦ក(ង))

ករណី ៤៦ លំហូរសាច់ប្រាក់បានរំពឹងទុកសរុប នៃឧបករណ៍លើអាយុកាល នៃឧបករណ៍ត្រូវបានផ្អែកជាសំខាន់ លើការខាតឬ ចំណេញ ការផ្លាស់ប្តូរទ្រព្យសកម្មពិតដែលបានទទួលស្គាល់ ឬតម្លៃសមស្របនៃទ្រព្យសកម្មពិតដែលមិនបានទទួលស្គាល់របស់អង្គភាព លើអាយុកាលនៃឧបករណ៍។ ប្រាក់ចំណេញ ឬខាត និងការផ្លាស់ប្តូរទ្រព្យសកម្មពិត ដែលបានទទួលស្គាល់ ត្រូវបានវាស់វែង ដោយអនុលោមតាម ស.វ.ហ.អ.ក ទាក់ទិន។

ប្រតិបត្តិការដែលបានព្រមព្រៀងដោយអ្នកកាន់ឧបករណ៍ក្រៅពីម្ចាស់របស់អង្គ

កាណែត(កថាខណ្ឌ១៦កនិង១៦គ)

កឆ្នាំ១៤២ អ្នកកាន់ឧបករណ៍អាចលក់បាន ឬឧបករណ៍ដែលកំណត់ លើអង្គភាពនូវ កាតព្វកិច្ចមួយដែលត្រូវប្រគល់ទៅឱ្យភាគមួយទៀត នូវចំណែកតាមសមា- មាត្រនៃទ្រព្យសកម្មពិតរបស់អង្គភាពតែនៅពេលជំរះបញ្ជី អាចធ្វើប្រតិបត្តិ- ការ ជាមួយអង្គភាព នៅក្នុងតួនាទីមួយ ក្រៅពីប្រតិបត្តិការរបស់ម្ចាស់។ ឧទាហរណ៍ អ្នកកាន់ឧបករណ៍ក៏អាចជានិយោជិករបស់អង្គភាព។ មានតែ លំហូរសាច់ប្រាក់ និងលក្ខខណ្ឌតាមកិច្ចសន្យារបស់ឧបករណ៍ទេដែលទាក់ ទិននឹងអ្នកកាន់ឧបករណ៍ជាម្ចាស់របស់អង្គភាពត្រូវបានពិចារណានៅពេល វាយតម្លៃថាតើឧបករណ៍ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាមូលធនក្រោមកថាខណ្ឌ១៦ក និង កថាខណ្ឌ ១៦គ។

កឆ្នាំ១៤៣ ឧទាហរណ៍មួយគឺជាក្រុមហ៊ុនសហកម្មសិទ្ធិមានការទទួលខុសត្រូវបានមាន កំរិតដែលមានដៃគូរទូទៅ និងដៃគូរមានកំរិត។ ដៃគូរទូទៅមួយចំនួនអាច ផ្តល់នូវការធានាចំពោះអង្គភាព និងអាចត្រូវបានផ្តល់ប្រាក់កម្រៃ ចំពោះ ការផ្តល់ការធានានោះ។ នៅក្នុងស្ថានភាពបែបនេះការធានា និងលំហូរសាច់ ប្រាក់ជាប់ពាក់ព័ន្ធទាក់ទិន និងអ្នកកាន់ឧបករណ៍នៅក្នុងតួនាទី ជាអ្នកផ្តល់ ការធានា និងមិនស្ថិតនៅក្នុងតួនាទីរបស់គេជាម្ចាស់របស់អង្គភាព។ ដូច្នេះ ការធានាបែបនេះ និងលំហូរសាច់ប្រាក់ជាប់ទាក់ទិននឹង មិននាំឱ្យដៃគូរទូ ទៅត្រូវបានគេពិចារណា ជាការគាំទ្រដល់ដៃគូរមានកំរិត និងមិនត្រូវបាន គិតនៅពេល ដែលវាយតម្លៃថាតើលក្ខខណ្ឌតាមកិច្ច សន្យានៃឧបករណ៍ ក្រុមហ៊ុនសហកម្មសិទ្ធិមានកំរិត និងឧបករណ៍ក្រុមហ៊ុនសហកម្មសិទ្ធិទូទៅ មានសំខាន់។

ករណី ១៤៨ ឧទាហរណ៍មួយផ្សេងទៀតគឺការរៀបចំការចែករំលែកប្រាក់ចំណេញ ឬខាត ដែលបែងចែក ប្រាក់ចំណេញ ឬខាត ចំពោះអ្នកកាន់ឧបករណ៍នៅក្នុង តួនាទីរបស់គេជាមិនមែនម្ចាស់ និងមិនត្រូវបានគិតគូរទេ នៅពេលវាយ តម្លៃពីលក្ខណៈពិសេស ដែលបានចុះបញ្ជីនៅក្នុង កថាខណ្ឌ ១៦ក ឬ កថាខណ្ឌ ១៦គ។ ប៉ុន្តែទោះបីជា យ៉ាងណាក៏ដោយការរៀបចំការចែករំលែក ប្រាក់ចំណេញ ឬខាតដែលបែងចែកប្រាក់ចំណេញឬខាតទៅឱ្យអ្នកកាន់ ឧបករណ៍ដែលផ្អែកលើ ទឹកប្រាក់ធម្មតានៃឧបករណ៍របស់គេដែលទាក់ទិន នឹងថ្នាក់ ដែលតំណាងឱ្យប្រតិបត្តិការ ជាមួយនឹងអ្នកកាន់ឧបករណ៍នៅក្នុង តួនាទីរបស់គេជាម្ចាស់ និងត្រូវបានគិតគូរនៅពេលដែលវាយតម្លៃពីលក្ខ- ណៈ ពិសេសដែលបានរៀបរាប់នៅក្នុងកថាខណ្ឌ ១៦ក ឬកថាខណ្ឌ ១៦គ។

ករណី ១៤៩ លំហូរសាច់ប្រាក់និងលក្ខខណ្ឌតាមកិច្ចសន្យានៃប្រតិបត្តិការរវាងអ្នកកាន់ ឧបករណ៍ (នៅក្នុងតួនាទី មិនមែនជាម្ចាស់) និងអង្គភាពបោះផ្សាយត្រូវ តែស្រដៀងទៅនឹងប្រតិបត្តិការសមមូលដែលអាចកើតឡើង រវាងអ្នកមិន កាន់ឧបករណ៍ និង អង្គភាពបោះផ្សាយ។

ពុំមានឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុឬកិច្ចសន្យាផ្សេងទៀតជាមួយលំហូរសាច់ប្រាក់សរុប ដែល កំណត់ឬហាមឃាត់ជាសំខាន់នូវចំណូល កាកសំណល់ ចំពោះអ្នកកាន់ ឧបករណ៍ (កថាខណ្ឌ ១៦ខ និង ១៦យ)

ករណី ១៥០ លក្ខខណ្ឌមួយសម្រាប់ចាត់ថ្នាក់ជាមូលធននូវឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដែលបំពេញលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យនៅក្នុង កថាខណ្ឌ ១៦ក ឬកថាខណ្ឌ ១៦គ គឺថា អង្គភាពមិនមានឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុឬកិច្ចសន្យាផ្សេងទៀតដែលមាន (ក)

លំហូរសាច់ប្រាក់សរុបដែលផ្អែកជាសំខាន់លើចំណេញ ឬខាត ការផ្លាស់ប្តូរទ្រព្យសកម្មពិតដែលបានទទួលស្គាល់ ឬការផ្លាស់ប្តូរតម្លៃសមស្របនៃទ្រព្យសកម្មពិត ដែលបានទទួលស្គាល់ និងមិនបានទទួលស្គាល់ របស់អង្គភាព និង (ខ) ឥទ្ធិពលដែលជាសំខាន់ហាមឃាត់ ឬកំណត់ពីចំណូលកាកសំណល់។ ឧបករណ៍ខាងក្រោម នៅពេលដែលចូលក្នុងលក្ខខណ្ឌពាណិជ្ជកម្មធម្មតា ជាមួយនឹងភាគីមិនពាក់ព័ន្ធ មិនទំនងជាហាមឃាត់ឧបករណ៍ ដែលបំពេញលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ១៦ក ឬកថាខណ្ឌ ១៦គ ពីការចាត់ថ្នាក់ជាមូលធន៖

- (ក) ឧបករណ៍ ដែលមានលំហូរសាច់ប្រាក់សរុបជាសំខាន់ផ្អែកលើទ្រព្យសកម្មជាក់លាក់របស់អង្គភាព។
 - (ខ) ឧបករណ៍ដែលមានលំហូរសាច់ប្រាក់ផ្អែកលើភាគរយនៃចំណូល។
 - (គ) កិច្ចសន្យាដែលបានរចនាដើម្បីផ្តល់ផលប្រយោជន៍ទៅឱ្យនិយោជិកមួយសម្រាប់សេវាកម្មដែលបានផ្តល់ ទៅឱ្យអង្គភាព។
 - (ឃ)
- កិច្ចសន្យាដែលតម្រូវឱ្យមានការទូទាត់លើភាគរយមិនសំខាន់នៃប្រាក់ ចំណេញសម្រាប់សេវាដែលបានផ្តល់ ឬទំនិញដែលបានផ្តល់។

ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដើរវេទីវ

កឆ១៥ ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ រួមបញ្ចូលឧបករណ៍ចំបង (ដូចជា គណនីត្រូវទទួល គណនីត្រូវសង និងឧបករណ៍មូលធន) និងឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដើរវេទីវ (ដូចជា សិទ្ធិហិរញ្ញវត្ថុ អនាគតខាងមុខ ការប្តូរអត្រាការប្រាក់ និង ការប្តូរ

រូបិយប័ណ្ណ)។ ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដើរទើប បំពេញនិយមន័យនៃឧបករណ៍
ហិរញ្ញវត្ថុ និងដូច្នេះ គឺស្ថិតនៅក្នុងវិសាលភាពនៃស្តង់ដារនេះ។

ករណី ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដើរទើបបង្កើតសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ច ដែលមានឥទ្ធិពល លើ
ការផ្ទេររវាងភាគីនិងភាគីចំពោះ ឧបករណ៍នូវហានិភ័យហិរញ្ញវត្ថុមួយ ឬច្រើន
ជាជាប់មកជាមួយនិងឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុចំបង។ នៅពេលដំបូង ឧបករណ៍
ហិរញ្ញវត្ថុ ដើរទើប ផ្តល់ឱ្យភាគីមួយនូវសិទ្ធិតាមកិច្ចសន្យា ដើម្បីដោះដូរ
ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ឬបំណុលហិរញ្ញវត្ថុជាមួយនឹងភាគីមួយទៀត ដែលមាន
អំណោយផល ឬកាតព្វកិច្ចតាមកិច្ចសន្យាដើម្បីដោះដូរ ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ
ឬបំណុលហិរញ្ញវត្ថុជាមួយនិងភាគីមួយផ្សេងទៀតក្រោមលក្ខខណ្ឌ ដែលមិន
មានអំណោយផល។ ប៉ុន្តែជាទូទៅ* មិនបានបង្ហាញ នៅក្នុងផ្ទេរឧបករណ៍
ហិរញ្ញវត្ថុចំបងនៅពេលទទួលបានកិច្ចសន្យា

ករណី ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដើរទើបបង្កើតសិទ្ធិនិងកាតព្វកិច្ចដែលមានឥទ្ធិពលនៃការ
ផ្ទេររវាងភាគី និងភាគីចំពោះឧបករណ៍មួយឬច្រើននៃហានិភ័យហិរញ្ញវត្ថុ
ដែលមានជាប់មកជាមួយនៅក្នុងឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុចំបង។ នៅពេលដំបូង
ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដើរទើបផ្តល់ឱ្យភាគីមួយនូវសិទ្ធិតាមកិច្ចសន្យាដើម្បីដោះ
ដូរទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និងបំណុលហិរញ្ញវត្ថុជាមួយនិងភាគីមួយផ្សេងទៀត
ក្រោមលក្ខខណ្ឌដែលមិនមានអំណោយផល ។ ប៉ុន្តែទោះបីយ៉ាងណា
ក៏ដោយ ពួកគេជាទូទៅមិននាំឱ្យមានការផ្ទេរនូវឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុចំបងនៅ
ពេលដំបូងនៃកិច្ចសន្យានោះទេ និងការផ្ទេរបែបនេះមិនចាំបាច់កើតមាន
ឡើងនៅកាល អវសាននៃកិច្ចសន្យានោះទេ។ ឧបករណ៍ខ្លះ មានទាំងសិទ្ធិ
និងមានទាំង កាតព្វកិច្ច ដើម្បីធ្វើការដោះដូរ។ ពីព្រោះតែលក្ខខណ្ឌនៃការ

ដោះដូរត្រូវបានកំណត់ នៅពេលដំបូងនៃឧបករណ៍ ដើរវេទិកាតម្លៃនៅក្នុង
តម្លៃទីផ្សារ ផ្លាស់ប្តូរលក្ខខណ្ឌទាំងនោះអាចមាន អំណោយផលឬមិន
អំណោយផល។

ករណី ៧ សិទ្ធិលក់ឬសិទ្ធិទិញដើម្បីដោះដូរទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ឬបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ
(ពោលគឺ ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុក្រៅពី ឧបករណ៍មូលធនផ្ទាល់របស់អង្គភាព)
ផ្តល់សិទ្ធិឱ្យអ្នកកាន់ឧបករណ៍ ដើម្បីទទួលបាននូវអត្ថប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ច
នាពេលអនាគតដែលមានសក្តានុពលដែលជាប់ទាក់ទងនឹងការប្រែប្រួលតម្លៃ
សមស្របនៃឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដែលកំពុងកាន់កិច្ចសន្យា។ ផ្ទុយទៅវិញ
អ្នកសរសេរសិទ្ធិសន្មត់ពីកាតព្វកិច្ច ដើម្បីបញ្ឈប់អត្ថប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ច
នាពេលអនាគតដែលមានសក្តានុពល ឬមានការខាតដែលមានសក្តានុពល
នៃអត្ថប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ច ដែលជាប់ទាក់ទងនឹងការប្រែប្រួលតម្លៃទីផ្សារ
ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុកំពុងមាន។ សិទ្ធិតាមកិច្ចសន្យារបស់អ្នកកាន់និងកាតព្វ-
កិច្ចរបស់អ្នកសរសេរបំពេញនិយមន័យនៃទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និងបំណុល
ហិរញ្ញវត្ថុតាមលំដាប់លំដោយ។ ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដែលមានការអនុវត្ត
កិច្ចសន្យាសិទ្ធិ អាចជាទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុណា រួមបញ្ចូលទាំងភាគហ៊ុន
នៅក្នុងអង្គភាពផ្សេងទៀត និងឧបករណ៍មានការប្រាក់។ សិទ្ធិអាចតម្រូវឱ្យ
អ្នកសរសេរដើម្បីបោះផ្សាយឧបករណ៍បំណុលជាជាងការផ្ទេរទ្រព្យសកម្ម
ហិរញ្ញវត្ថុ ប៉ុន្តែឧបករណ៍ដែលមានសិទ្ធិនិងបង្កើតទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ
របស់អ្នកកាន់ឧបករណ៍ប្រសិនបើសិទ្ធិត្រូវបានអនុវត្ត។ សិទ្ធិរបស់អ្នកកាន់
សិទ្ធិដើម្បីដោះដូរទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ក្រោមលក្ខខណ្ឌអំណោយផល និង
កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកសរសេរដើម្បីដោះដូរទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុក្រោម លក្ខ

ខណ្ឌមិនអំណោយខុសពីទ្រព្យកម្មហិរញ្ញវត្ថុកំពុងមានដែល ត្រូវបានដោះ
ដូរនៅពេលអនុវត្តសិទ្ធិ។ ប្រភេទនៃសិទ្ធិរបស់អ្នកកាន់ឧបករណ៍និងនៃ
កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកសរសេរ មិនត្រូវបានរងផលប៉ះពាល់ដោយភាពទំនង
ដែលសិទ្ធិនិងត្រូវបានអនុវត្ត។

ក្នុងករណី ឧទាហរណ៍ផ្សេងទៀត នៃឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដើរវេទិកា គឺជាកិច្ចសន្យា
ខាងមុខដែលនឹងត្រូវទូទាត់ក្នុងរយៈពេល ៦ខែ ដែលភាគីមួយ (អ្នកទិញ)
សន្យាដើម្បីប្រគល់សាច់ប្រាក់ CUB ១.០០០.០០០ ក្នុងការដោះដូរយកសញ្ញា
បណ្ណរដ្ឋាភិបាលមានអត្រាថេរដែលទឹកប្រាក់ចារិក CUB ១.០០០.០០០ ហើយ
ភាគីផ្សេងទៀត (អ្នកលក់) សន្យាដើម្បីប្រគល់ទឹកប្រាក់ CUB ១.០០០.០០០
នៃសញ្ញាបណ្ណរដ្ឋាភិបាលមានអត្រាថេរដើម្បីដោះដូរយកសាច់ប្រាក់។ ក្នុង
កំឡុងរយៈពេល ៦ខែ ភាគីទាំងពីរមានសិទ្ធិតាមកិច្ចសន្យា និងកាតព្វកិច្ច
តាមកិច្ចសន្យាដើម្បីដោះដូរឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។ ប្រសិនបើតម្លៃទីផ្សារនៃ
សញ្ញាបណ្ណរដ្ឋាភិបាលកើនលើសពី CUB ១.០០០.០០០ លក្ខខណ្ឌដែលមាន
អំណោយផលចំពោះអ្នកទិញ និងមិនមានអំណោយផលចំពោះអ្នកលក់
ប្រសិនបើតម្លៃ ទីផ្សារធ្លាក់ចុះក្រោម CUB ១.០០០.០០០ នោះឥទ្ធិពល
និងត្រូវមានលក្ខណៈផ្ទុយ។ អ្នកទិញមានសិទ្ធិតាមកិច្ចសន្យា (ទ្រព្យសកម្ម
ហិរញ្ញវត្ថុ) ស្រដៀងនឹងសិទ្ធិក្រោមសិទ្ធិទិញដែលកាន់កាប់ និងកាតព្វកិច្ច
តាមកិច្ចសន្យា (បំណុលហិរញ្ញវត្ថុ) ដែលស្រដៀងទៅនឹងកាតព្វកិច្ច ក្រោម
សិទ្ធិលក់ដែលបានសរសេរ អ្នកលក់មានសិទ្ធិតាមកិច្ចសន្យា (ទ្រព្យសកម្ម
ហិរញ្ញវត្ថុ) ដែលស្រដៀងគ្នានឹងសិទ្ធិ ក្រោមសិទ្ធិលក់ ដែលបានកាន់កាប់
និងកាតព្វកិច្ចតាមកិច្ចសន្យា (បំណុលហិរញ្ញវត្ថុ) ដែលស្រដៀងគ្នាទៅនឹង

កាតព្វកិច្ចក្រោមសិទ្ធិទិញដែលបានសរសេរ។ ដោយសារមានសិទ្ធិពិសេស សិទ្ធិតាមកិច្ចសន្យា និងបំណុលតាមកិច្ចសន្យាទាំងនេះ បង្កើតបានទៅជា ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និងបំណុលហិរញ្ញញ្ញវត្ថុដាច់ដោយឡែក និងដាច់ ចេញពីឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុកំពុងអនុវត្តបច្ចុប្បន្ន (សញ្ញាបណ្ណនិងសាច់ប្រាក់ ដែលត្រូវដោះដូរ)។ ភាគីទាំងពីរចំពោះកិច្ចសន្យាខាងមុខ មានកាតព្វកិច្ច មួយដើម្បីអនុវត្តតាមពេលវេលា ដែលបានព្រមព្រៀង ផ្ទុយពីការអនុវត្ត ក្រោមកិច្ចសន្យាសិទ្ធិពិសេស ដែលកើតឡើងតែប្រសិនបើពេលដែលអ្នក កាន់សិទ្ធិពិសេសជ្រើសរើសអនុវត្តវា។

ក្របខណ្ឌ ប្រភេទឧបករណ៍ ដើរវេទី ដទៃផ្សេងទៀតដែលមានសិទ្ធិ ឬមានកាតព្វកិច្ច នៅក្នុងនោះនិងធ្វើការដោះដូរ នាពេលអនាគត រួមបញ្ចូលទាំងអត្រាការ ប្រាក់ និងការប្តូរប្រាក់ប័ណ្ណ គម្របអត្រាការប្រាក់ខ្សែ និងកំរាល ការធានា កំរើ ឧបករណ៍បោះផ្សាយប័ណ្ណ និងលិខិតធានា។ កិច្ចសន្យាប្តូរអត្រាការ ប្រាក់ អាចត្រូវបានចាត់ទុកថាជាការប្រែប្រួលនៃកិច្ចសន្យាខាងមុខ ដែល ភាគីសងខាងយល់ព្រមធ្វើការដោះដូរនាពេលអនាគតជាក្រុមនៃចំនួនសាច់ ប្រាក់ ទឹកប្រាក់មួយ ដែលត្រូវបានគណនាដោយយោងតាមអត្រាអណ្តែត និងទឹកប្រាក់ផ្សេងទៀតដែលយោង ទៅតាមអត្រាការប្រាក់ថេរ។ កិច្ចសន្យា អនាគតគឺជាការប្រែប្រួលផ្សេងទៀតមួយទៀតនៃកិច្ចសន្យាខាងមុខ ដោយ ខុសជាសំខាន់ដែលកិច្ចសន្យា ត្រូវបានកំណត់បទដ្ឋាន និងត្រូវបានជួញដូរ នៅពេលដោះដូរ។

កិច្ចសន្យាដើម្បីទិញឬលក់ធាតុមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ (កថាខណ្ឌ ៨-១០)

ក្របខណ្ឌ កិច្ចសន្យាដើម្បីទិញ ឬដើម្បីលក់ធាតុមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុមិនបំពេញនិយមន័យនៃឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុពីព្រោះសិទ្ធិតាមកិច្ចសន្យានៃភាគី ដើម្បីទទួលទ្រព្យសកម្មមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ ឬសេវា និងកាតព្វកិច្ចស្របគ្នានៃភាគីផ្សេងទៀតមិនបង្កើតនូវសិទ្ធិ ឬកាតព្វកិច្ចបច្ចុប្បន្នរបស់ភាគីដើម្បីទទួល ប្រគល់ ឬដោះដូរទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ។ ឧទាហរណ៍ កិច្ចសន្យាដែលផ្តល់ការទូទាត់តែដោយសារការទទួលបាន ឬការប្រគល់ធាតុមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ (ឧ. សិទ្ធិពិសេស កិច្ចសន្យាអនាគត ឬកិច្ចសន្យាខាងមុខស្តីពីប្រាក់) មិនមែនជាឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។ កិច្ចសន្យាទំនិញជាច្រើន គឺជាប្រភេទឧបករណ៍មិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ។ ខ្លះមានស្តង់ដារជាទំរង់ និងត្រូវបានជួញដូរ នៅលើទីផ្សារដែលបានរៀបចំទុកមុននៅក្នុងទំរង់ដូចច្រើននិងឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដើរវេទិកាខ្លះ។ ឧទាហរណ៍ កិច្ចសន្យាអនាគតលើទំនិញ អាចត្រូវបានទិញ និងត្រូវបានលក់ជាសាច់ប្រាក់រួចជាស្រេចដោយសារតែវាត្រូវបាន ចុះបញ្ជីសម្រាប់ការជួញដូរនៅក្នុងទីផ្សារជួញដូរ ហើយអាចផ្លាស់ប្តូរពីបុគ្គលម្នាក់ទៅម្នាក់ជាច្រើនដង។ ប៉ុន្តែទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ ភាគីដែលទិញ និងដែលលក់កិច្ចសន្យា ជាឥទ្ធិពលគឺកំពុងជួញដូរលើទំនិញកំពុងមាន។ លទ្ធភាពដើម្បីទិញ ឬលក់កិច្ចសន្យាទំនិញដើម្បីបានសាច់ប្រាក់ ភាពងាយស្រួលជាមួយទំនិញដែលត្រូវបានទិញ ឬលក់ និងភរនីយភាពនៃការចរចា ការទូទាត់ជាសាច់ប្រាក់នៃកាតព្វកិច្ចដើម្បីទទួល ឬដើម្បីប្រគល់ ទំនិញមិនធ្វើឱ្យប្រែប្រួលនូវចារិកលក្ខណៈមូលដ្ឋាននៃកិច្ចសន្យាតាមរបៀបដែលបង្កើតឱ្យមានឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។ តែទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ កិច្ចសន្យាខ្លះ ដើម្បីទិញ ឬលក់

ធាតុមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ ដែលអាចត្រូវបានទូទាត់ពិត ឬដោយការដោះដូរ
ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ឬដែលធាតុមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ មានលក្ខណៈរួចរាល់
អាចបំប្លែងទៅជា សាច់ប្រាក់គឺស្ថិត នៅក្នុងវិសាលភាព នៃស្តង់ដារនេះ
ប្រសិនបើពួកគេជាឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ (សូមមើលកថាខណ្ឌ ៨)។

ករណី២១ កិច្ចសន្យាមួយ ដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងការទទួលបាន ឬការប្រគល់នៃទ្រព្យ
សកម្មជាក់ស្តែងមិននាំឱ្យមានកើតមានឡើង នូវទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុរបស់
ភាគីមួយ និងបំណុលហិរញ្ញវត្ថុរបស់ភាគីមួយទៀតទេ លុះត្រាតែការទូទាត់
ស្របគ្នាត្រូវបានពន្យាកាលបរិច្ឆេទដែលទ្រព្យសកម្មជាក់ស្តែងត្រូវបានផ្ទេរ។
ទាំងនេះគឺករណីដែលការ ទិញឬការលក់ទំនិញដោយជំពាក់។

ករណី២២ កិច្ចសន្យាខ្លះគឺជាមានពាក់ព័ន្ធនឹងទំនិញប៉ុន្តែមិនជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងការទូទាត់
តាមរយៈការទទួលបាន ឬការប្រគល់ទំនិញទេ។ កិច្ចសន្យាទាំងនោះបញ្ជាក់
ពីការទូទាត់តាមរយៈ ការបង់សាច់ប្រាក់ ដែលត្រូវបានកំណត់ ដោយ
អនុលោម តាមរូបមន្តនៅក្នុងកិច្ចសន្យា ជាជាងតាមរយៈការបង់ចំនួនទឹក
ប្រាក់ថេរ។ ឧទាហរណ៍ ទឹកប្រាក់ដើមនៃសញ្ញាបណ្ណ អាចត្រូវបានគណនា
ដោយអនុវត្ត តាមតម្លៃទីផ្សារប្រេងធម្មតា នៅថ្ងៃអវសាននៃសញ្ញាបណ្ណ
ធៀបនឹងបរិមាណថេរនៃប្រេង។ ប្រាក់ដើមត្រូវបានធ្វើជាសន្ទស្សន៍ដោយ
យោងទៅតាមតម្លៃទំនិញ ប៉ុន្តែត្រូវបានទូទាត់ ជាសាច់ប្រាក់តែប៉ុណ្ណោះ។
កិច្ចសន្យាបែបនេះបង្កើតជាឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។

ករណី២៣ និយមន័យនៃឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុត្រូវរួមបញ្ចូលនូវកិច្ចសន្យា ដែលនាំដល់
កើតឡើងចំពោះទ្រព្យសកម្មមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ ឬបំណុលមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ
បន្ថែមទៅលើទ្រព្យហិរញ្ញវត្ថុ ឬបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ។ ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុបែប

នេះជារឿយៗផ្តល់ឱ្យភាគីមួយនូវសិទ្ធិពិសេសដើម្បីដោះដូរទ្រព្យសកម្ម ហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ទ្រព្យសកម្មមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ។ ឧទាហរណ៍សញ្ញាបណ្ណ ពាក់ ព័ន្ធនឹងប្រេងអាចផ្តល់ឱ្យអ្នកកាន់ឧបករណ៍នូវសិទ្ធិដើម្បីទទួលបាន នូវការទូទាត់ការប្រាក់តាមកាលបរិច្ឆេទថេរជាដំណាក់ៗ និងសាច់ប្រាក់ថេរ នៅថ្ងៃអវសានជាមួយនឹងសិទ្ធិពិសេសដើម្បីដោះដូរទឹកប្រាក់ដើមសម្រាប់ បរិមាណប្រេងថេរ។ ការចង់បាននៃការអនុវត្តសិទ្ធិពិសេសនេះនឹងប្រែ ប្រួលពី ពេលមួយទៅពេលមួយដោយអាស្រ័យលើតម្លៃសមស្របនៃប្រេង ដែលទាក់ទិននឹងអនុបាតដោះដូរនៃសាច់ប្រាក់សម្រាប់បានជាប្រេង (តម្លៃ ដោះដូរ) ដែលជាប់មកជាមួយនិងសញ្ញាបណ្ណ។ ចេតនានៃអ្នកកាន់សញ្ញា បណ្ណដែលទាក់ទិននឹងការអនុវត្តសិទ្ធិពិសេស មិនប៉ះពាល់ដល់សារៈសំខាន់ នៃទ្រព្យសកម្មជាសមាសធាតុនោះទេ។ ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុរបស់អ្នកកាន់ ឧបករណ៍ និងបំណុលហិរញ្ញវត្ថុរបស់អ្នកបោះផ្សាយធ្វើឱ្យសញ្ញាបណ្ណជា ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដោយមិនគិតពីប្រភេទផ្សេងទៀតនៃទ្រព្យសកម្ម និង បំណុលដែលបាន បង្កើតឡើងផងដែរ

កឆ២៤ [លុបចោល]

ការដាក់បង្ហាញ

បំណុលនិងមូលធន (កថាខណ្ឌ ១៥-២៧)

កាតព្វកិច្ចតាមកិច្ចសន្យាដើម្បីប្រគល់សាច់ប្រាក់ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេង ទៀត (កថាខណ្ឌ ១៧-២០)

កឆ២៥ ភាគហ៊ុនអទិភាពអាចត្រូវបានបោះផ្សាយជាមួយនិងសិទ្ធិផ្សេងទៀត។ នៅ

ក្នុងការកំណត់ថាតើភាគហ៊ុនអទិភាព គឺជាឧបករណ៍បំណុលហិរញ្ញវត្ថុ ឬជាឧបករណ៍មូលធន អ្នកបោះផ្សាយវាយតម្លៃពីសិទ្ធិជាក់លាក់ដែលអមជាមួយនិងភាគហ៊ុនដើម្បីកំណត់ថាតើឧបករណ៍បង្ហាញពីចារិកលក្ខណៈមូលដ្ឋាននៃបំណុលហិរញ្ញវត្ថុដែរឬទេ។ ឧទាហរណ៍ ភាគហ៊ុនអទិភាព ដែលផ្តល់សម្រាប់ការហៅមកវិញនៅកាលបរិច្ឆេទជាក់លាក់ឬទៅតាម សិទ្ធិពិសេសរបស់អ្នកកាន់ឧបករណ៍មានបំណុលហិរញ្ញវត្ថុពីព្រោះអ្នកបោះផ្សាយមានកាតព្វកិច្ចដើម្បីផ្ទេរទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុទៅឱ្យអ្នកកាន់ភាគហ៊ុន។ ភាពមិនមានលទ្ធភាពដែលមានសក្តានុពលរបស់អ្នកបោះផ្សាយដើម្បីបំពេញកាតព្វកិច្ចដើម្បីហៅមកវិញនូវភាគហ៊ុនអទិភាពនៅពេលដែលមានការតម្រូវតាមកិច្ចសន្យាឱ្យធ្វើបែបនេះ ថាតើដោយសារតែខ្វះមូលធនិ ដោយសារតែការហាមឃាត់តាមច្បាប់ ឬប្រាក់ចំណេញឬទុនបម្រុងមិនគ្រប់គ្រាន់ មិនបដិសេធនូវកាតព្វកិច្ច។ សិទ្ធិពិសេសរបស់អ្នកបោះផ្សាយដើម្បីហៅមកវិញនូវភាគហ៊ុនជាសាច់ប្រាក់ មិនបំពេញនូវ និយមន័យនៃបំណុលហិរញ្ញវត្ថុទេ ដោយសារអ្នកបោះផ្សាយមិនមានកាតព្វកិច្ចបច្ចុប្បន្ន ដើម្បីផ្ទេរទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុទៅឱ្យម្ចាស់ភាគហ៊ុន។ នៅក្នុងករណីនេះ ការហៅមកវិញនៃភាគហ៊ុន គឺតាមការសំរេចរបស់អ្នកបោះ ផ្សាយជាមួយគត់។ ប៉ុន្តែកាតព្វកិច្ចអាចកើតមានឡើងនៅពេលដែលអ្នកបោះផ្សាយអនុវត្តសិទ្ធិពិសេសរបស់គេជាទូទាត់ដោយការជូនដំណឹងជាផ្លូវការដល់ម្ចាស់ភាគហ៊ុនពីចេតនា ដើម្បីហៅភាគហ៊ុនមកវិញ។

ករណី២៦ នៅពេលដែលភាគហ៊ុនអទិភាពគឺមិនអាចហៅមកវិញបាន ការចាត់ថ្នាក់ដ៏សមស្របមួយគឺត្រូវបានកំណត់ដោយ សិទ្ធិផ្សេងទៀតដែលអមជាមួយនិង

ភាគហ៊ុននោះ។ ការចាត់ថ្នាក់ត្រូវពឹងផ្អែកលើការវាយតម្លៃពីសារៈសំខាន់
នៃការរៀបចំតាមកិច្ចព្រមព្រៀង និងនិយមន័យនៃបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ និង
ឧបករណ៍មូលធន។ នៅពេលដែល ការបែងចែកទៅឱ្យអ្នកកាន់ភាគហ៊ុន
អទិភាព ថា តើជាបូកបន្ត ឬមិនបូកបន្ត គឺជាការសំរេចរបស់អ្នកបោះឆ្នោត
ភាគហ៊ុននោះគឺជាឧបករណ៍មូលធន។ ការចាត់ថ្នាក់នៃភាគហ៊ុនអទិភាពជា
ឧបករណ៍មូលធន ឬបំណុលហិរញ្ញវត្ថុគឺមិនត្រូវបានរងផលប៉ះពាល់ដោយ៖
ឧទាហរណ៍៖

- (ក) ប្រវត្តិនៃការបែងចែក
- (ខ) ចេតនាដើម្បីធ្វើការបែងចែកនាពេលអនាគត
- (គ) ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន ដែលអាចកើតមាន លើតម្លៃនៃភាគហ៊ុន
ធម្មតារបស់អ្នកបោះឆ្នោតប្រសិនបើ ការបែងចែកមិនត្រូវបានធ្វើ
ឡើងទេនោះ (ដោយដាវការហាមឃាត់ លើការបង់ភាគលាភលើ
ភាគហ៊ុនធម្មតា ប្រសិនបើភាគលាភ មិនត្រូវបានបង់លើភាគហ៊ុន
អទិភាព)
- (ឃ) ទឹកប្រាក់នៃទុនបម្រុងរបស់អ្នកបោះឆ្នោត
- (ង) ការរំពឹងទុលរបស់អ្នកបោះឆ្នោតពីចំណេញ ឬខាត សម្រាប់ការិយ
បរិច្ឆេទ ឬ
- (ច) លទ្ធភាព ឬអលទ្ធភាពរបស់អ្នកបោះឆ្នោត ដើម្បីធ្វើឱ្យមានឥទ្ធិពល
លើទឹកប្រាក់ចំណេញ ឬខាត សម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទ។

ការទូទាត់ជាឧបករណ៍មូលធនផ្ទាល់របស់អង្គភាព (កថាខណ្ឌ ២១-២៤)

ករណី ២៧ ឧទាហរណ៍ខាងក្រោមនេះ ពន្យល់ពីរបៀបចាត់ថ្នាក់ប្រភេទកិច្ចសន្យាផ្សេងគ្នាលើឧបករណ៍មូលធនផ្ទាល់របស់ អង្គភាព៖

(ក) កិច្ចសន្យាមួយ ដែលនឹងត្រូវបានទូទាត់ដោយអង្គភាពដែលទទួលបាន ឬ ដែលប្រគល់ចំនួនថេរនៃភាគ ហ៊ុនផ្ទាល់របស់ខ្លួនដោយមិនទទួលបានតម្លៃ តបស្មងនាពេលអនាគត ឬការដោះដូរចំនួនថេរនៃភាគហ៊ុន ផ្ទាល់របស់ខ្លួន សម្រាប់ចំនួន សាច់ប្រាក់ថេរ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀតគឺជា ឧបករណ៍ មូលធន (លើកលែងតែដូចបានចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ២២ក)។ ដូច្នេះ តម្លៃតបស្មងណាមួយដែលបានទទួលឬដែលបានបង់សម្រាប់កិច្ចសន្យាបែប នេះត្រូវបានបូកបន្ថែមដោយផ្ទាល់ទៅ ឬកាត់ចេញពីមូលធន ដោយផ្ទាល់។ ឧទាហរណ៍មួយគឺជាសិទ្ធិភាគហ៊ុនពិសេសដែលបានបោះផ្សាយដែលផ្តល់ ឱ្យភាគីម្ខាងទៀតនូវសិទ្ធិដើម្បីទិញចំនួនថេរនៃភាគហ៊ុនរបស់អង្គភាពជា ទីកប្រាក់ថេរមួយ។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើកិច្ចសន្យាតម្រូវឱ្យ អង្គភាពដើម្បីទិញ (ហៅមកវិញ)នូវចំនួនថេរនៃភាគហ៊ុនរបស់អង្គភាពជា សាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀតតាមកាលបរិច្ឆេទដែលបាន កំណត់ទុក ឬកាលបរិច្ឆេទដែលអាចកំណត់បាន ឬទៅតាមតម្រូវអង្គភាពក៏ ទទួលស្គាល់បំណុល ហិរញ្ញវត្ថុតាមតម្លៃបច្ចុប្បន្ន នៃទឹកប្រាក់ហៅមកវិញ (ជាការលើកលែងពី ឧបករណ៍ដែលមានលក្ខណៈពិសេសទាំងអស់ និង បំពេញលក្ខខណ្ឌនៅក្នុង កថាខណ្ឌ ១៦ក និង ១៦ខ ឬកថាខណ្ឌ ១៦គ និង ១៦ឃ)។ ឧទាហរណ៍ មួយគឺជាកាតព្វកិច្ចរបស់អង្គភាពក្រោមកិច្ចសន្យាខាង មុខ ដើម្បីទិញមកវិញនូវចំនួនថេរនៃភាគហ៊ុនរបស់ខ្លួនអង្គភាពផ្ទាល់ជា ចំនួនទឹកប្រាក់ថេរ មួយ។

- (ខ) កាតព្វកិច្ចរបស់អង្គភាព ដើម្បីទិញភាគហ៊ុនផ្ទាល់របស់ខ្លួន ជាសាច់ប្រាក់ ផ្តល់នូវការកើតឡើង ចំពោះបំណុលហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់តម្លៃបច្ចុប្បន្ន នៃទឹកប្រាក់នៃការហោមកិច្ចប្រសិនបើចំនួនភាគហ៊ុនដែលអង្គភាព ត្រូវបានតម្រូវ ឱ្យទិញមកវិញមិនត្រូវបានកំណត់ឬប្រសិនបើកាតព្វកិច្ចមានលក្ខខណ្ឌលើ ភាគីម្ខាងទៀត ដែលអនុវត្តសិទ្ធិដើម្បីហោមកិច្ច (លើកលែងតែ ដូចបាន ចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ១៦ក និង ១៦ខ ឬ កថាខណ្ឌ ត និង ១៦ឃ)។ ឧទាហរណ៍មួយពីកាតព្វកិច្ចមានលក្ខខណ្ឌគឺជាសិទ្ធិពិសេសដែល បានបោះផ្សាយដែលតម្រូវឱ្យអង្គភាពទិញត្រឡប់មកវិញនូវភាគហ៊ុនផ្ទាល់ របស់ខ្លួនជាសាច់ប្រាក់ប្រសិនបើភាគីម្ខាង ទៀតអនុវត្តសិទ្ធិពិសេស។
- (គ) កិច្ចសន្យាដែលនឹងត្រូវបានទូទាត់ជាសាច់ប្រាក់ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេង ទៀតគឺជាទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ឬបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ ប្រសិនបើចំនួនសាច់ ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀតដែលត្រូវទទួលបាន ឬដែលនឹងត្រូវ ប្រគល់ឱ្យ ត្រូវបានពឹងផ្អែកលើការប្រែប្រួលតម្លៃទីផ្សារនៃមូលធនរបស់ អង្គភាពផ្ទាល់ (លើកលែងតែដូចបានចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ១៦ក និង ១៦ខ ឬកថាខណ្ឌ ១៦គ និង ១៦ឃ)។ ឧទាហរណ៍មួយ គឺជាសិទ្ធិភាគហ៊ុន ពិសេសដែលទូទាត់ប្រើសាច់ប្រាក់ពិត។
- (ឃ) កិច្ចសន្យាមួយ ដែលនឹងត្រូវបានទូទាត់ ជាចំនួនអថេរនៃភាគហ៊ុនផ្ទាល់ របស់អង្គភាពដែលតម្លៃរបស់វា ស្មើនឹងទឹកប្រាក់ថេរ ឬទឹកប្រាក់ដែលផ្អែក លើការប្រែប្រួលអថេរកំពុងកើតមាន (ឧ. តម្លៃទំនិញ) គឺជាទ្រព្យសកម្ម ហិរញ្ញវត្ថុ ឬបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ។ ឧទាហរណ៍មួយគឺសិទ្ធិពិសេស ដែលបាន សរសេរដើម្បីទិញមាសដែល ប្រសិនបើត្រូវបានអនុវត្ត គឺត្រូវបានទូទាត់

ពិតជាឧបករណ៍ផ្ទាល់របស់អង្គភាពដោយអង្គភាព ប្រគល់នូវឧបករណ៍ទាំងនោះតាមចំនួនច្រើនតាមការ ដែលអាចធ្វើបានគឺស្មើនឹងតម្លៃនៃកិច្ចសន្យាសិទ្ធិពិសេស។ កិច្ចសន្យាបែបនេះ គឺជាទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ឬបំណុលហិរញ្ញវត្ថុប្រសិនបើអថេរកំពុងប្រើគឺជា តម្លៃភាពហ៊ុនរបស់អង្គភាពផ្ទាល់ជាតម្លៃមាស។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ កិច្ចសន្យាមួយដែលនឹងត្រូវបានទូទាត់តាមចំនួនថេរនៃភាគហ៊ុនផ្ទាល់របស់អង្គភាព ប៉ុន្តែសិទ្ធិដែលអមជាមួយនិងភាគហ៊ុនទាំងនោះនឹងត្រូវបានប្រែប្រួល ដូច្នេះតម្លៃទូទាត់ស្មើនឹងចំនួន ថេរឬទឹកប្រាក់ដែលផ្អែកលើការប្រែប្រួលនៅក្នុងអថេរកំពុងប្រើ គឺជាទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ឬ បំណុលហិរញ្ញវត្ថុ។

សំវិធានធនទូទាត់យថាហេតុ (កថាខណ្ឌ ២៥)

ករណី ២៨ កថាខណ្ឌ ២៥ តម្រូវឱ្យប្រសិនបើផ្នែកមួយនៃសំវិធានធនទូទាត់យថាហេតុដែលអាចតម្រូវឱ្យមានការទូទាត់ជាសាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត (ឬតាមមធ្យោបាយផ្សេងទៀត ដែលនឹងផ្តល់ឱ្យឧបករណ៍ត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ) គឺមិនពិតសំវិធានធនទូទាត់មិនប៉ះពាល់ដល់ការចាត់ថ្នាក់នៃឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។ ដូច្នេះកិច្ចសន្យាមួយដែលតម្រូវឱ្យមានទូទាត់ជាសាច់ប្រាក់ ឬចំនួនអថេរនៃភាគហ៊ុនផ្ទាល់របស់ អង្គភាពតែលើការកើតមានឡើងនៃព្រឹត្តិការណ៍ដែលកម្រខ្លាំង មិនប្រក្រតីខ្ពស់ និងមិនទំនងច្រើនថាវានឹងកើត ឡើងគឺជាឧបករណ៍មូលធន។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ ការទូទាត់ជាចំនួនថេរនៃភាគហ៊ុនផ្ទាល់របស់អង្គភាពអាច ត្រូវខកខានតាមកិច្ចសន្យានៅក្នុងកាលៈទេសៈមួយចំនួនដែលនៅខាងក្រៅការគ្រប់គ្រងរបស់អង្គភាពប៉ុន្តែប្រសិនបើកាលៈទេសៈទាំងនេះមិនមានលទ្ធភាពពិត

នៃការកើតឡើងទេ នោះការចាត់ថ្នាក់ជាឧបករណ៍មូលធន គឺមានភាពសមស្រប។

ការទទួលស្គាល់នៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ

កឆ២៩ នៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ អង្គភាពមួយដាក់បង្ហាញភាគកម្មអប្បភាគពេលគឺ ភាគកម្មរបស់ភាគីផ្សេងទៀតនៅក្នុងមូលធន និងចំណេញរបស់ក្រុមហ៊ុនបុត្រសម្ព័ន្ធដោយអនុលោមតាម ស.គ.អ.ក១ និងស.គ.អ.ក ២៧។ នៅពេល ដែលធ្វើការចាត់ថ្នាក់ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ (ឬ សមាសធាតុនៃឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ) នៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ អង្គភាពមួយពិចារណាពីលក្ខខណ្ឌទាំងអស់ដែលបានព្រមព្រៀងគ្នារវាងសមាជិកនៃបណ្តុំក្រុមហ៊ុន និង អ្នកកាន់ឧបករណ៍នៅក្នុងការកំណត់ថា តើ បណ្តុំក្រុមហ៊ុនទាំងមូលមានកាតព្វកិច្ចដើម្បីប្រគល់សាច់ប្រាក់ ឬទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុមួយផ្សេងទៀត ដែលទាក់ទិននឹងឧបករណ៍ ឬដើម្បីទូទាត់វានៅក្នុងតំរិយាបទមួយ ដែលនាំឱ្យកើតមាននៅក្នុងការចាត់ថ្នាក់បំណុល។ នៅពេលដែល ក្រុមហ៊ុនបុត្រសម្ព័ន្ធមួយនៅក្នុងបណ្តុំក្រុមហ៊ុនបោះផ្សាយឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងក្រុមហ៊ុនមេ ឬអង្គភាពនៅក្នុងបណ្តុំក្រុមហ៊ុនផ្សេងទៀតយល់ព្រម លើលក្ខខណ្ឌបន្ថែមដោយផ្ទាល់ជាមួយអ្នកកាន់ឧបករណ៍ (ឧ. អ្នកទទួលបានការធានា) បណ្តុំក្រុមហ៊ុនអាចមិន មានការសំរេចលើការបែងចែក ឬ ការហោមកិច្ច។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក្រុមហ៊ុនបុត្រសម្ព័ន្ធអាចចាត់ថ្នាក់ឱ្យមានសមស្របនូវឧបករណ៍ដោយពុំមានការទាក់ទិននិងលក្ខខណ្ឌបន្ថែមទាំងនេះនៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុមួយរបស់ខ្លួន ឥទ្ធិពលនៃកិច្ចព្រមព្រៀងផ្សេងទៀត

រវាងសមាជិករបស់បណ្តុំក្រុមហ៊ុន និងអ្នកកាន់ឧបករណ៍ ត្រូវបានគេគិត ពិចារណាដើម្បីធានាថារបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរួមឆ្លុះបញ្ចាំងពីកិច្ចសន្យា និង ប្រតិបត្តិការដែលបានចុះរួចហើយដោយបណ្តុំក្រុមហ៊ុនទាំងមូល។ ចំពោះ វិសាលភាពដែលមានកាតព្វកិច្ច ឬសំវិធានធនទូទាត់បែបនេះ ឧបករណ៍ (ឬសមាសធាតុនៃឧបករណ៍ ដែលជាកម្មវត្ថុនៃកាតព្វកិច្ចត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ ជាបំណុលហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរួម។

កឆ២៩ក ប្រភេទឧបករណ៍មួយចំនួនដែលកំណត់លើកាតព្វកិច្ចតាមកិច្ចសន្យា លើ អង្គភាព ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាឧបករណ៍មូលធន ដោយអនុលោម តាម កថាខណ្ឌ ១៦ក និង ១៦ខ ឬកថាខណ្ឌ ១៦គ និង ១៦ឃ។ ការចាត់ថ្នាក់ ដែលអនុលោម តាមកថាខណ្ឌទាំងនោះ គឺជាការលើកលែងចំពោះគោល ការណ៍ បើមិនដូច្នោះទេត្រូវបានគេអនុវត្តនៅក្នុងស្តង់ដារនេះ ចំពោះ ការចាត់ថ្នាក់នៃឧបករណ៍។ ការលើកលែងនេះមិនត្រូវបានពង្រីកបន្ថែម ចំពោះការ ចាត់ថ្នាក់នៃភាគកម្មអប្បភាគនៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរួម។ ដូច្នេះ ឧបករណ៍ដែលបានចាត់ថ្នាក់ជាឧបករណ៍មូលធន ដោយអនុលោម តាមកថាខណ្ឌ ១៦ក និង ១៦ខ ឬ កថាខណ្ឌ ១៦ និង ១៦ឃ នៅក្នុងរបាយ ការណ៍ដាច់ដោយឡែក ឬរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរួមៗ ដែលជាភាគកម្ម អប្បភាគ ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាបំណុល នៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរួម របស់បណ្តុំក្រុមហ៊ុន។

របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុផ្សំ (កថាខណ្ឌ ២៨-៣២)

កឆ៣០ កថាខណ្ឌ ២៨ អនុវត្តតែចំពោះអ្នកបោះផ្សាយនៃឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុផ្សំ

មិនមែនដើរវេទីវ៉ាកថាខណ្ឌ២៨ មិនដោះស្រាយចំពោះឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ផ្លូវពិសេសរបស់អ្នកកាន់ឧបករណ៍។ ស.រ.ហ.អ.ក ៩ ដោះស្រាយជា មួយការចាត់ថ្នាក់ និងការវាស់វែងទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ដែលជាឧបករណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវពិសេសរបស់អ្នកកាន់ ឧបករណ៍។

ករណី១ ទម្រង់រួមនៃឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវពិសេសគឺជាឧបករណ៍បំណុលជាមួយ និងសិទ្ធិ បំបែងពិសេសដែលភ្ជាប់មកជាមួយ ដូចជាសញ្ញាបណ្ណ ដែលអាចបំបែង បានទៅជាភាគហ៊ុនធម្មតា របស់អ្នកបោះផ្សាយ និងដោយគ្មានលក្ខណៈ ពិសេសនៃដើរវេទីជាប់មកជាមួយផ្សេងទៀត។ កថាខណ្ឌ ២៨ តម្រូវឱ្យ អ្នកបោះផ្សាយឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុបែបនេះ ដើម្បីដាក់បង្ហាញសមាសធាតុ បំណុល និងសមាសធាតុមូលធនដាច់ដោយឡែក នៅក្នុងរបាយការណ៍ ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ ដូចខាងក្រោម៖

(ក) កាតព្វកិច្ចរបស់អ្នកបោះផ្សាយ ដើម្បីធ្វើការសងការប្រាក់ និងប្រាក់ដើម តាមកាលវិភាគគឺជាបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ ដែលកើតមានឡើង ដាច់ឧបករណ៍មិនត្រូវបានបំបែង។ នៅពេលទទួលស្គាល់លើកដំបូង តម្លៃសមស្រប នៃសមាសធាតុបំណុលគឺជាតម្លៃបច្ចុប្បន្ននៃចំនួនលំហូរសាច់ប្រាក់អនាគត ដែលបានកំណត់រួច តាមកិច្ចសន្យា ដែលធ្វើអប្បបរមាតាមអត្រាការប្រាក់ ដែលបានប្រើ នៅពេលនោះដោយទីផ្សារ ចំពោះឧបករណ៍នៃស្ថានភាព ឥណទានដែលអាចប្រៀបធៀបគ្នាបាន និងផ្តល់នូវលំហូរសាច់ប្រាក់ច្រើន ដូចគ្នានៅតាមលក្ខខណ្ឌដូចគ្នា ប៉ុន្តែមិនមានសិទ្ធិពិសេសក្នុងបំបែងនោះ ទេ។

(ខ) ឧបករណ៍មូលធន គឺជាសិទ្ធិពិសេស ដែលជាប់មកជាមួយ ដើម្បីបំបែង

បំណុលទៅជាមូលធនរបស់អ្នកបោះផ្សាយ។ តម្លៃសមស្របនៃសិទ្ធិពិសេស
រួមបញ្ចូលនូវតម្លៃពេលវេលា និងតម្លៃមជ្ឈត្តិកៈ ប្រសិនបើមាន។ សិទ្ធិ
ពិសេសនេះមានតម្លៃ នៅលើការទទួលស្គាល់លើកដំបូងនោះបីជាពេល
នោះវាក្រៅពីលុយក៏ដោយ។

ករណី២ នៅពេលបំណែងឧបករណ៍ដែលអាចបំណែងបាននៅកាលវសាន្ត អង្គភាព
ឈប់ទទួលស្គាល់ សមាសធាតុបំណុល និងទទួលស្គាល់វាជាមូលធន។
សមាសធាតុមូលធនដើមដំបូងនៅរក្សាជាមូលធនដដែល (ទោះបីជាវាអាច
បានផ្ទេរពីបន្ទាត់គណនីមួយទៅបន្ទាត់គណនីទៀតនៅក្នុងមូលធនក៏ដោយ)។
មិនមានចំណេញឬខាតលើការបំណែងនៅកាលវសាន្តទេ។

ករណី៣ នៅពេលដែលអង្គភាពមួយឈប់ឧបករណ៍ ដែលអាចបំណែងបានមុនពេល
កាលវសាន្តតាមរយៈការហៅមកវិញ និងទិញមកវិញមុនពេលកំណត់ ដែល
អភ័យឯកសិទ្ធិបំណែងដំបូងមិនមានការផ្លាស់ប្តូរ អង្គភាពបែងចែកតម្លៃតប
ស្នងដែលមានបង់ និងចំណាយប្រតិបត្តិការណាមួយសម្រាប់ការទិញមក
វិញ ឬសម្រាប់ការហៅមកវិញចំពោះសមាសធាតុបំណុលនិងសមាសធាតុ
មូលធន នៃឧបករណ៍នៅកាលបរិច្ឆេទនៃប្រតិបត្តិការ។ វិធីសាស្ត្រដែលបាន
ប្រើនៅ ក្នុងការបែងចែកតម្លៃតបស្នងដែលបានបង់ចំណាយប្រតិបត្តិការ
ចំពោះ សមាសធាតុដាច់ដោយនេះស្របគ្នាជាមួយនិងវិធីសាស្ត្រដែលបាន
ប្រើ នៅក្នុងការបែងចែកចំពោះសមាសធាតុដាច់ដោយឡែកនៃចំណូល
ដែលបានទទួលដោយអង្គភាពនៅពេលដែលឧបករណ៍ដែលអាចបំណែង
បានត្រូវបានបោះផ្សាយ ដោយអនុលោមកថាខណ្ឌ ២៤-៣២។

ករណី៤ នៅពេលដែលការបែងចែកនៃតម្លៃតបស្នង ត្រូវបានធ្វើឡើងចំណេញ ឬ

ខាត ដែលមានត្រូវបានចាត់ទុក ដោយអនុលោម តាមគោលការណ៍ គណនេយ្យ ដែលអាចអនុវត្តបាន ចំពោះសមាសធាតុទាក់ទិន ដូចខាង ក្រោម៖

- (ក) ទឹកប្រាក់នៃចំណេញ ឬខាតដែលទាក់ទិននិងសមាសធាតុ បំណុលត្រូវបាន ទទួលស្គាល់នៅក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញ ឬខាត និង
- (ខ) ទឹកប្រាក់នៃតម្លៃតបស្នង ដែលទាក់ទិននិងសមាសធាតុមូលធន ត្រូវបាន ទទួលស្គាល់នៅក្នុងមូលធន។

ករណី អង្គភាពមួយ អាចធ្វើវិសោធនកម្មលក្ខខណ្ឌនៃឧបករណ៍ ដែលអាចបំបែក បានដើម្បីកាត់បន្ថយការបំបែកមុនកាលកំណត់ ឧទាហរណ៍ដោយការផ្តល់ នូវអនុបាតបំបែកដែលមានអំណោយផលច្រើន ឬដោយការបង់តម្លៃតប ស្នងបន្ថែមនៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍នៃការបំបែកមុនកាលបរិច្ឆេទបានកំណត់។ ភាពខុសគ្នានៅកាលបរិច្ឆេទដែលលក្ខខណ្ឌត្រូវបានបំបែក រវាងតម្លៃសម ស្របនៃតម្លៃតបស្នង ដែលអ្នកកាន់ឧបករណ៍ទទួលបាននៅពេលបំបែក ឧបករណ៍ក្រោមលក្ខខណ្ឌថ្មី និងតម្លៃសមស្របនៃតម្លៃតបស្នង ដែលអ្នក កាន់ឧបករណ៍នឹងអាចទទួលបានក្រោមលក្ខខណ្ឌចាស់ត្រូវបានទទួលស្គាល់ ជាការខាតនៅក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញឬខាត។

ភាគហ៊ុនរតនៈ (កថាខណ្ឌ ៣៣ និង ៣៤)

ករណី ឧបករណ៍មូលធនផ្ទាល់របស់អង្គភាព ត្រូវបានទទួលស្គាល់ជា ទ្រព្យសកម្ម ហិរញ្ញវត្ថុដោយមិនគិតពីហេតុផល ដែលឧបករណ៍ទាំងនោះត្រូវបានទិញ ឡើយ។ កថាខណ្ឌ៣៣ តម្រូវឱ្យអង្គភាពមួយដែលទិញមកវិញនូវឧបករណ៍

មូលធនរបស់ខ្លួនផ្ទាល់ ដើម្បីកាត់បន្ថយឧបករណ៍មូលធនទាំងនោះពីមូលធន។ ប៉ុន្តែនៅពេលដែលអង្គភាព មួយកាន់មូលធនផ្ទាល់របស់ខ្លួនជំនួសអ្នកដទៃ ឧ. ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុ ដែលកាន់មូលធនផ្ទាល់របស់ខ្លួន ជំនួសអតិថិជននោះមានទំនាក់ទំនងភ្នាក់ងារ និងជាលទ្ធផលការកាន់កាប់ទាំងនោះមិនត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងរបាយការណ៍ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុទេ។

ការប្រាក់ ភាគលាភ ការខាត និង ចំណេញ (កថាខណ្ឌ ៣៥-៤១)

កថាខណ្ឌ ៣៥ ឧទាហរណ៍ខាងក្រោម ពន្យល់ពីការអនុវត្តនៃកថាខណ្ឌ ៣៥ ចំពោះឧបករណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុផ្គូផ្គង។ សន្មត់ថាភាគហ៊ុន អទិភាពមិនបូកបន្ត គឺអាចហៅមកវិញបានតាមការកំណត់ជាសាច់ប្រាក់នៅក្នុងរយៈពេល ៥ឆ្នាំ ប៉ុន្តែភាគលាភ នោះត្រូវសងតាមការសំរេចចិត្តរបស់អង្គភាពមុន កាលបរិច្ឆេទហៅមកវិញ។ ឧបករណ៍បែបនេះគឺជាឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុផ្គូផ្គង ជាមួយនិងសមាសធាតុបំណុល ដែលជាតម្លៃបច្ចុប្បន្ននៃទឹកប្រាក់ហៅមកវិញ។ ចំណែកនៃអប្បហារ នៅលើសមាសធាតុនេះ ត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញឬខាត និងត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ ជាចំណាយការប្រាក់។ ភាគលាភណាមួយដែលបានបង់ទាក់ទិននិងសមាសធាតុមូលធន និងដូច្នេះហើយត្រូវបានទទួល ជាមួយបែងចែកប្រាក់ចំណេញឬខាត។ ការទទួលស្គាល់ស្រដៀងគ្នាមួយអាចនិងអនុវត្ត ប្រសិនបើការហៅមកវិញមិនមានជាការតម្រូវទេនោះប៉ុន្តែតាមសិទ្ធិពិសេសរបស់អ្នកកាន់ ឬប្រសិនភាគហ៊ុនអាចបំប្លែង បានតាមកាលកំណត់ទៅជាចំនួនអថេរនៃភាគហ៊ុនធម្មតាដែលត្រូវបានគណនាស្មើនឹងទឹកប្រាក់ថេរ ឬទឹកប្រាក់ដែលផ្អែកលើការប្រែ

ប្រួលអថេរកំពុងប្រើ (ឧ. ទំនិញ)។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើភាគលាភមិនបានបង់
ណាមួយត្រូវបាន ឬក៏បន្ថែមទៅក្នុងតម្លៃហោរាមកវិញ ឧបករណ៍ទាំងមូល
គឺជាបំណុល។ នៅក្នុងករណីបែបនេះ ភាគលាភណាមួយ ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់
ជាចំណាយការប្រាក់។

ការកាត់កងទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និងបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ (កថាខណ្ឌ ៤២-៥០)

ករណី ៨ ដើម្បីកាត់កងទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និងបំណុលហិរញ្ញវត្ថុ អង្គភាពមួយត្រូវ
មានសិទ្ធិអាចអនុវត្តបានតាមច្បាប់ ជាពេលបច្ចុប្បន្នដើម្បីកាត់កងទឹកប្រាក់
ដែលបានទទួលស្គាល់រួច។ អង្គភាពមួយអាចមានសិទ្ធិមានលក្ខខណ្ឌ ដើម្បី
កាត់កងទឹកប្រាក់ទទួលស្គាល់រួច ដូចជានៅក្នុងកិច្ចព្រមកាត់កងរួម ឬ
នៅក្នុងទម្រង់ខ្លះនៃ បំណុលមិនមែនឧបាស្រ័យ ប៉ុន្តែសិទ្ធិបែបនេះគឺអាច
អនុវត្តបានតែនៅពេលកើតឡើងនៃព្រឹត្តិការណ៍អនាគតមួយចំនួន ជាធម្មតា
កំហុសរបស់ភាគីម្ខាងទៀត។ ដូច្នេះកិច្ចព្រមព្រៀងបែបនេះមិនបានបំពេញ
លក្ខខណ្ឌសម្រាប់ការកាត់កង។

ករណី ៩ ស្តង់ដារមិនផ្តល់នូវការទទួលស្គាល់ពិសេសសម្រាប់
“ឧបករណ៍បង្កើតដោយ ខ្លួនឯង” ដែលជាក្រុមនៃឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដាច់
ដោយឡែកដែលបានទិញ និងរក្សាប្រណាំងប្រជែងនិងចារិកលក្ខណៈនៃ
ឧបករណ៍មួយផ្សេងទៀត។ ឧទាហរណ៍បំណុលអត្រាអវិជ្ជមានរយៈពេល
វែងដែលបានបញ្ចូលជាមួយ នឹងការប្តូរអត្រាការប្រាក់ដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធ
និងការសងអវិជ្ជមាន និងការធ្វើ ការសងថេរមធ្យមឡើងនូវបំណុលដែល
មានអត្រាការប្រាក់ថេររយៈពេលវែង។ ឧបករណ៍នីមួយៗនៃឧបករណ៍

ហិរញ្ញវត្ថុមួយៗ ដែលរូបគ្នាបង្កើត “ឧបករណ៍បង្កើតខ្លួនឯង” តំណាងឱ្យ សិទ្ធិតាមកិច្ចសន្យា ឬកាតព្វកិច្ចតាម កិច្ចសន្យាជាមួយនិងលក្ខខណ្ឌផ្ទាល់ និងឧបករណ៍នីមួយៗត្រូវបានផ្ទេរ ឬ ទូទាត់ដាច់ដោយឡែក។ ឧបករណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុនីមួយៗ ត្រូវបានបង្ហាញឱ្យ ឃើញចំពោះហានិភ័យដែលអាច ខុសពីហានិភ័យ ដែលឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀតត្រូវបានដាក់បង្ហាញ ឱ្យឃើញ។ ដូច្នេះនៅពេលដែលឧបករណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុមួយនៅក្នុង “ឧបករណ៍ បង្កើតដោយខ្លួនឯង” គឺជាទ្រព្យសកម្មមួយ និងមួយទៀតជាបំណុលពួកគេ មិនត្រូវបានកាត់កង និងបានដាក់បង្ហាញនៅក្នុងរបាយការណ៍ស្ថានភាព ហិរញ្ញវត្ថុរបស់អង្គភាពតាមមូលដ្ឋានពិតលុះត្រាពួកគេបំពេញលក្ខណៈវិនិ ច្ឆ័យសម្រាប់ការកាត់កងនៅក្នុងកថាខណ្ឌ៤២។

ការលាតត្រដាងបង្ហាញព័ត៌មាន

ទ្រព្យសកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និងបំណុលហិរញ្ញវត្ថុតាមតម្លៃសមស្របតាមរយៈ ចំណេញ ឬខាត (កថាខណ្ឌ ៩៤(ច))។

កង៤០ [លុបចោល]

ក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យ

ក.ជ.គ គឺជាស្ថាប័នបញ្ញត្តិករនៃវិស័យគណនេយ្យ និងសវនកម្មនៅកម្ពុជា

អាសយដ្ឋាន: ផ្លូវ ៩២ សង្កាត់វត្តភ្នំ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ កម្ពុជា

អ៊ីម៉ែល: info@naccambodia.gov.kh | គេហទំព័រ: www.naccambodia.gov.kh

ក.ជ.គ រក្សាសិទ្ធិក្នុងការកែប្រែស្តង់ដារទៅតាមការវិវត្តក្នុងក្របខណ្ឌអន្តរជាតិ